

การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

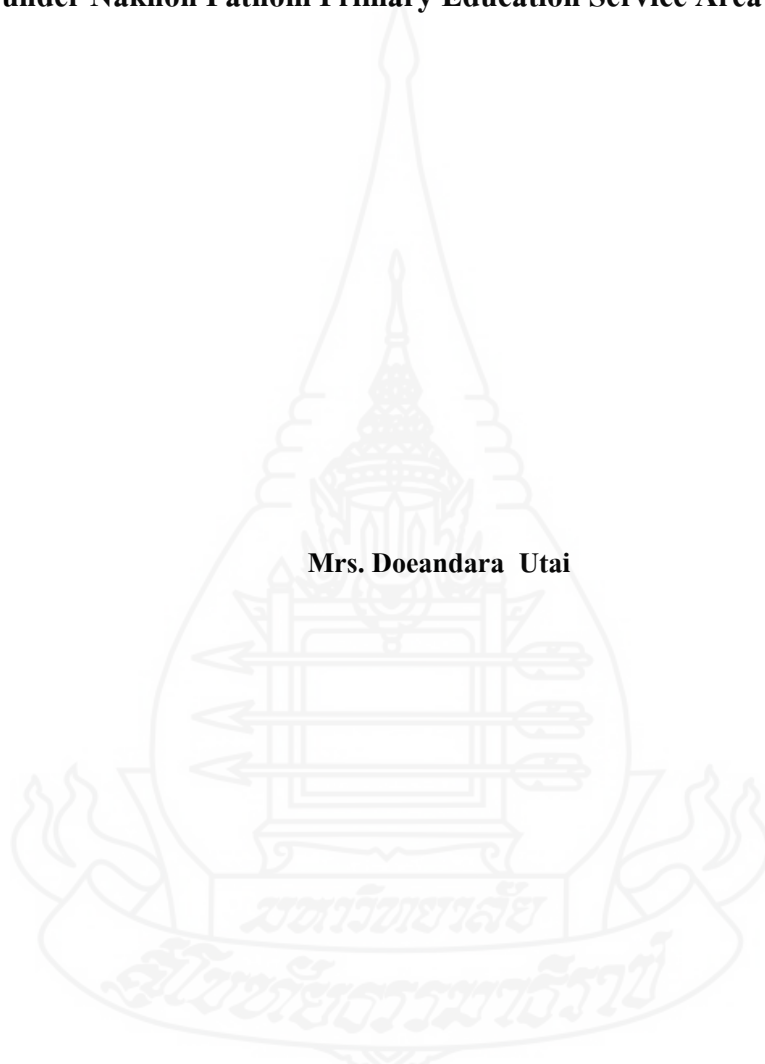
นางเดือนดารา อุทัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2556

**An Evaluation of Internal Quality Assurance in the Student Aspect of Schools
under Nakhon Pathom Primary Education Service Area Office 1**

Mrs. Doeandara Utai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Evaluation

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

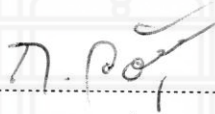
2013

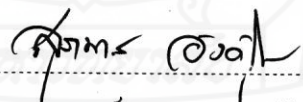
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
ชื่อและนามสกุล นางเดือนดารา อุทัย
แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา วัชรสุนทร
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สุกมาศ อังศุโชติ

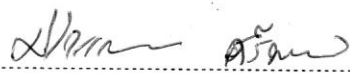
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรสา โกศลนันทกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา วัชรสุนทร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุกมาศ อังศุโชติ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
ผู้วิจัย นางเดือนดารา อุทัย รหัสนักศึกษ 2492500059
ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา วัฒนสุนทร (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สุกมาส อังสุโชติ
ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 25 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 25 คน ครู 114 คน กรรมการ
สถานศึกษา 52 คน ผู้ปกครอง 164 คน นักเรียน 213 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งมีทั้งหมด 127 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย
การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ เฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารและครู เห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติโดยเฉลี่ย ในระดับดี-ดีมาก ใน
การประกันคุณภาพด้านผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ทั้งในด้าน การเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงานผลการ
ปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่ามีการปฏิบัติในระดับปานกลางหรือพอใช้ ในการจัดหางบประมาณ
เพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน และการแปลความหมายข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ และในความคิด
เห็นเฉพาะของครู เห็นว่ามีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบุคลากรของสถานศึกษา ในระดับปานกลางหรือ
พอใช้ (2) กรรมการสถานศึกษาเห็นว่ามีส่วนร่วมและรับทราบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน โดยเฉลี่ยอยู่
ในระดับดี-ดีมาก ยกเว้นด้านการเตรียมการ ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้-ดี ในรายละเอียด พบว่าการมีส่วนร่วมในการ
จัดหางบประมาณ การได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการและการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการในการ
ประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ (3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและรับทราบด้านการ
ดำเนินการอยู่ในระดับดี-ดีมาก ส่วนด้านการเตรียมการอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วนหมดทุกรายการของด้านนี้
สำหรับด้านการรายงานผล อยู่ในระดับพอใช้ถึงดี (4) นักเรียนมีส่วนร่วมและรับทราบด้านรายงานผลอยู่ในระดับ
ดีมาก ส่วนด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการอยู่ในระดับพอใช้-ต้องปรับปรุงเร่งด่วน เมื่อพิจารณาใน
รายละเอียด พบว่าการยอมรับเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมิน
ในรายละเอียด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำคัญเพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนประสบ
ผลสำเร็จมากขึ้น โดยสถานศึกษาต้องยกระดับการมีส่วนร่วมของ กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองใน
กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสูงสุดทุกด้าน

คำสำคัญ การประเมิน การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

Thesis title: An Evaluation of Internal Quality Assurance in the Student Aspect of Schools under Nakhon Pathom Primary Education Service Area Office 1

Researcher: Mrs. Doeandara Utai; **ID:** 2492500059;

Degree: Master of Education (Educational Evaluation);

Thesis advisors: (1) Dr. Kanjana Watansuntorn, Associate Professor;

(2) Dr. Supamas Angsuchoti, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the process of quality assurance in the student aspect of schools under Nakhon Pathom Primary Education Service Area Office 1.

The sample of this study comprised school personnel and people involved with 25 schools under Nakhon Pathom Primary Education Service Area Office 1, classified into 25 school administrators, 114 teachers, 52 school board members, 164 parents and 213 students, obtained by stratified random sampling from the total of 127 primary schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The data was collected using questionnaires constructed for each group of sample by the researcher, and was analyzed with the use of content analysis, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows: (1) The school administrators and teachers perceived that the schools performed on the average at the good to excellent levels in the process of quality assurance in all three dimensions of the student aspect, namely, the preparation, the operation, and the performance outcome reporting. When the details of the process were considered, it was found that the performances were at the moderate or fair level in the procurement of budgets for the operation of the student aspect of internal quality assurance, and the correct and complete interpretation of data; whereas the teachers specifically perceived that the survey of basic information of the school personnel was carried out at the moderate or fair level. (2) the school board members perceived that on the average, their participation and being informed concerning the student aspect of internal quality assurance were at the good to excellent levels, excepting their participation in the preparation dimension, which was perceived as being at the fair to good levels. In details, it was found that their participations in budget procurement, in being appointed as committee members, and in assigning duty and responsibility of committee members in internal quality assurance were at the moderate or fair level. (3) The parents perceived that their participation and being informed in the operation dimension were at the good to excellent levels, while those in the preparation dimension were at the needing improvement level in all items, and those in the performance outcome reporting dimension were at the fair to good levels. (4) The students perceived that their participation and being informed in the performance outcome reporting dimension were at the excellent level; while those in the preparation and operation dimensions were at the fair to needing urgent improvement levels. When the details were considered, it was found that the schools' acceptance of the goals concerning the student aspect was at the excellent level. Based on the details of evaluation results, the researcher proposed main recommendations to upgrade the success level of the schools' internal quality assurance in the student aspect by increasing the participation of school board members and parents in the process of internal quality assurance to the highest level in every dimension.

Keywords: Evaluation, Student aspect of quality assurance

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความร่วมมือ และความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วัฒนสุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.สุภมาส อังศุโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ให้ความเอาใจใส่ และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามกระบวนการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา ผู้วิจัยจึงขอกราบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้ทรงวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และขอขอบใจนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ให้ข้อมูลตรงตามสภาพจริง ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในการให้ความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยทุกท่านในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ที่เห็นความสำคัญของการศึกษาได้ อนุเคราะห์และความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปตามขั้นตอน รวมถึงการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจนประสบความสำเร็จ

สำหรับคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเพื่อตอบแทนพระคุณบิดามารดา คุณครู อาจารย์และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ที่ได้อบรมสั่งสอน ตลอดจนครอบครัว และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของงานวิจัยนี้

เดือนธันวาคม อุทัย

มกราคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน	9
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	31
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1	95
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	98
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	108
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	108
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	111
การเก็บรวบรวมข้อมูล	115
การวิเคราะห์ข้อมูล	115
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	120
ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	121
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน	124

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินตามกรอบแนวคิด.....	170
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน.....	177
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	179
สรุปการวิจัย	179
อภิปรายผล	184
ข้อเสนอแนะ	194
บรรณานุกรม	198
ภาคผนวก	205
ก ผู้ทรงคุณวุฒิ	206
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	208
ประวัติผู้วิจัย	251

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จุดเหมือนและจุดต่างระหว่างการวิจัยและการประเมิน	12
ตารางที่ 2.2 แสดงแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
ตารางที่ 2.3 แสดงกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน	64
ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	109
ตารางที่ 3.2 จำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียนเรียงจากน้อยไปหามาก	109
ตารางที่ 3.3 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแยกตามขนาดโรงเรียนและจำนวนนักเรียน เป็น 7 ระดับ	111
ตารางที่ 3.4 โครงสร้างของเครื่องมือการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน	112
ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การประเมินค่าร้อยละของระดับการปฏิบัติ	116
ตารางที่ 3.6 เกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักคะแนนการประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ.....	116
ตารางที่ 3.7 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้จากมาตราประมาณค่า 5 ระดับ.....	117
ตารางที่ 3.8 กรอบแนวทางการวิจัย	118
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทผู้ให้ข้อมูล	121
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การบริหาร/ การสอน วุฒิกการศึกษา และอาชีพ	122
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีการดำเนินการเตรียมการประกัน คุณภาพภายในด้านผู้เรียนด้านบุคลากรและด้านทรัพยากร	125
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีการดำเนินการเตรียมการประกันคุณภาพ ภายในด้านผู้เรียนด้านการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ	130
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของครูที่มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงาน ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน	133
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของครูที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติด้านการเตรียมการ การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	139
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกรรมการสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในด้านการเตรียม การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	144
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูในการปฏิบัติด้านการดำเนินการวางแผนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	147
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินการในการปฏิบัติตามแผนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	151
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติและมีความคิดเห็นด้านการดำเนินการตรวจสอบประเมินผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	153
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติและความคิดเห็นด้านดำเนินการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	158
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกรรมการสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมและรับทราบในด้านดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	159
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมรับทราบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	162
ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	164
ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของกรรมการสถานศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	166
ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่มีความคิดเห็นด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	167
ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน	168

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 การประเมินตนเองตามแนวคิดเชิงระบบ	26
ภาพที่ 2.2 การประเมินตามรูป Practice – Performance Model	27
ภาพที่ 2.3 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายใน	36
ภาพที่ 2.4 แสดงห่วงโซ่คุณภาพของการจัดการศึกษา	37
ภาพที่ 2.5 แสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดของการประเมินคุณภาพ และการบริหารแบบครบวงจร	49
ภาพที่ 2.6 แสดงกระบวนการประกันคุณภาพภายใน	50
ภาพที่ 2.7 แสดงแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	51
ภาพที่ 2.8 แสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนต่าง ๆ ที่สถานศึกษาควรจัดทำ	54
ภาพที่ 2.9 แสดงขั้นตอนการวางแผน	54
ภาพที่ 2.10 แสดงการกำหนดเป้าหมายของ	55
ภาพที่ 2.11 ตัวอย่างแนวความคิด โครงการหรือกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติให้บรรลุ เป้าหมายที่ต้องการและเชื่อมโยงหรือหลอมรวมกับเป้าหมายอื่น	57
ภาพที่ 2.12 แสดงกิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน	59
ภาพที่ 2.13 แสดงการจัดหา/จัดทำเครื่องมือ	60
ภาพที่ 2.14 แสดงขั้นตอนการแปลความหมาย	65
ภาพที่ 2.15 แสดงขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา	69
ภาพที่ 2.16 แสดงองค์ประกอบของรายงานประจำปีของสถานศึกษา	71
ภาพที่ 2.17 แสดงกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	75
ภาพที่ 2.18 แสดงบทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายใน	89
ภาพที่ 2.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของครูในการประกันคุณภาพ ภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก	90
ภาพที่ 2.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวงจรคุณภาพและการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553	96

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“เมื่อพูดถึงปัญหาการศึกษานั้น จะต้องมองไปที่ปัญหาของสังคมทั้งหมด หรือปัญหาทั้งโลก ฉะนั้น จะต้องแยกให้ถูกต้อง เราจะนึกถึงปัญหาการศึกษานอยู่ในวงการของการศึกษาเท่านั้นไม่ได้...การที่จะเอาใจใส่ เอาใจใส่ต่อปัญหาการศึกษา ก็คือ การมองปัญหาของสังคมทั้งหมดหรือทั้งโลก เพราะว่าปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เราพูดได้ว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากคน แล้วการศึกษาก็มีหน้าที่ที่จะสร้างคนหรือพัฒนาคน ทำให้เป็นคนดีมีคุณภาพ ถ้าคนยังมีปัญหา ก็แสดงว่าการศึกษายังทำหน้าที่ได้ไม่สำเร็จผลด้วยดี” (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (อ้างถึงใน www.drkanchit.com)

จากงานนิพนธ์ข้างต้นดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงปัญหาพื้นฐานของการศึกษาที่จะสร้างคนหรือพัฒนาคนให้เป็นคนดีมีคุณภาพนั้น ยังไม่บรรลุผลตามที่สังคมคาดหวัง เพราะสภาพด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจในปัจจุบันของไทยยังล้าหลังประเทศอื่นๆ ที่อยู่ในแถบภูมิภาคเดียวกัน (กอบศักดิ์ ภูตระกูล อ้างถึงใน www.bangkokbiznews.com) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของไทยในช่วงศตวรรษข้างหน้าก็คือ “การศึกษาของคนไทย” ปัญหาคือกระบวนการผลิตคนของไทย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเข้าสู่ตลาดแรงงานที่ต้องเผชิญกับธุรกิจของการแข่งขัน ทางออกคือการผลิตทรัพยากรมนุษย์ของไทยให้มีอยู่ตลอดทั้งกระบวนการโดยการยึดสองด้าน คือ 1) คุณภาพ และ 2) การสร้างคนที่ตรงกับความต้องการของตลาด ดังนั้นประเด็นเรื่อง “คุณภาพ” นั้นสำคัญที่สุด การปฏิรูปการศึกษารอบใหม่ต้องเปลี่ยนจากการเน้นเรื่องความสำเร็จเชิงปริมาณในการเอาเด็กเข้าสู่การศึกษา มาสู่การประกันคุณภาพของการศึกษาทุกระดับชั้น

ภายหลังการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 หลังการปฏิรูปการศึกษา พบว่า มีการรองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษา ตามมาตรา 43 ที่กำหนดให้บุคคลมีสิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (3) กำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ...” และมาตรา 48 “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา” และให้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแนวใหม่ที่มีลักษณะเป็นการปฏิรูปที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความล้มเหลวของการปฏิรูปการศึกษารอบแรก (พ.ศ. 2540-2550) โดยเฉพาะในด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่สัมพันธ์กับวิทยฐานะครูและผู้บริหาร ส่งผลสู่การปฏิรูปรอบ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ที่เน้นในเรื่องคุณภาพของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการสรุปผลการประเมินการปฏิรูปการศึกษา ในช่วงทศวรรษแรก (พ.ศ.2542-2552) จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้แก่ 1) คุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลสัมฤทธิ์ในวิชาหลักชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ลดลงทุกวิชา (ต่ำกว่า 50 % ยกเว้นวิชาภาษาไทย) 2) มีความสามารถคิดวิเคราะห์หรือร้อยละ 10.40 3) การศึกษาเฉลี่ยของคนไทย (อายุ 15-59 ปี) คือ 8.9 ปี 4) มีประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ไม่รู้หนังสือร้อยละ 5.9 5) การผลิตกำลังคนไม่สอดคล้องกับความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพไม่เน้นสมรรถนะทำเป็น ทำได้ 6) มีการระดมทรัพยากรและลงทุนจากทุกภาคส่วนค่อนข้างน้อย และการบริหารจัดการยังไม่มีประสิทธิภาพ 7) สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ปี 2549 -2553 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 28,875 แห่ง มีระดับคุณภาพพอใช้-ปรับปรุง ร้อยละ 8.93 และไม่รับรอง 5,244 แห่ง พฤติกรรมการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนในทางเหมาะสม เช่น การเล่นกีฬา ช่วยงานบ้าน เกี่ยวกับพ่อแม่พี่น้อง หรือไปวัดพบว่า ระดับชั้นจากประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา ยิ่งโตยิ่งลด ตรงกันข้ามกับการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกลับเพิ่มขึ้น เช่น การโดดเรียน การเล่นเกมอินเทอร์เน็ต พุดโทรศัพท์ ดูคลิปโป๊ ดื่มเหล้า เทียวกลางคืน อยู่บ้านเพื่อน เล่นห่วยบนดิน ขอมรับการมีเพศสัมพันธ์แล้ว เป็นต้น (อ้างอิงใน www.bet.obec.go.th) และผลของการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า คุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่พอใจของสังคม เด็กวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งจากการสอบในปีการศึกษา 2553 พบว่าคะแนนเฉลี่ย ในทุกระดับชั้นของวิชาภาษาอังกฤษและ

คณิตศาสตร์ลดลงจากปี การศึกษา 2552 และมาตรฐานความสามารถยังได้คะแนนต่ำในเรื่อง ของ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (Trends in International Mathematics and Science Study: TIMSS) ในปี 2550 พบว่าประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ 441 คะแนนและวิชาวิทยาศาสตร์ 471 คะแนนตามลำดับ ซึ่งยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ ซึ่งเป็นการประเมินทุก 4 ปี รวมทั้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ของ The Programmer for International Student Assessment (PISA) ที่ประเมินจากผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับหรือกลุ่มอายุ 15 ปี ก็พบว่าคะแนนเฉลี่ยยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีความสามารถและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2555: 6)

การประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายของการทำงาน และมีระบบการทำงานที่ชัดเจน โดยการดำเนินการตามแผนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา ความตระหนักต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องมีกลไกที่สำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาโดยการประกันคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องและรับรองการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบกับการประกาศใช้ “ปฏิญญากรุงเทพ: The Bangkok Declaration” หรือประชาคมอาเซียน ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2553 ภายใต้การก่อตั้งนี้ยึดหลักสำคัญ คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน การศึกษานั้นจัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรม การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษามีอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่นๆ มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

การประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนิน ไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีคุณภาพได้มาตรฐาน แม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ไม่

ว่าจะคิดทำกิจกรรมใด หรือโครงการใดก็ตาม ผู้เรียนต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2553: 2)

ดังนั้นการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยทุกฝ่ายต้องตระหนักและเห็นคุณค่าของการทำงานที่เป็นระบบ มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกัน จะทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่แท้จริงและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นวัฒนธรรมของการทำงานขององค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นประโยชน์สำคัญ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการจัดการศึกษาเป็นลำดับแรก โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนเพื่อการประกันคุณภาพไว้อย่างชัดเจน

การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ยังไม่มีการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามที่ได้กำหนดไว้ในนโยบายชาติและของสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยเน้นการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วสรุปนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัย โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ (System Approach) ดังแผนภาพต่อไปนี้

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 127 โรงเรียน

4.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยเน้นการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

4.3 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2556

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

5.2 กระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

5.3 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่ปฏิบัติราชการแทน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

5.4 ครู หมายถึง ครูที่ทำการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

5.5 กรรมการสถานศึกษา หมายถึง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

5.6 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

5.7 นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

5.8 รูปแบบการวิจัยเชิงระบบ หมายถึง รูปแบบการวิจัยที่มีการประเมินส่วนประกอบย่อย 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output)

5.9 ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ

5.10 กระบวนการ (Process) หมายถึง การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

5.11 ผลผลิต (Output) หมายถึง รายงานประจำปีหรือรายงานการประเมินตนเอง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้สารสนเทศเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

6.2 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

6.3 เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ได้นำสารสนเทศไปใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอในหัวข้อต่างๆ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน
  - 1.1 ทฤษฎีและความหมายของการประเมิน
  - 1.2 ความสำคัญ บทบาท และประโยชน์ของการประเมิน
  - 1.3 ประเภทและกระบวนการของการประเมิน
  - 1.4 รูปแบบของการประเมิน
  - 1.5 การประเมินคุณภาพการศึกษา
  - 1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษารอบสองและรอบสาม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.2 แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.5 กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - 2.6 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสองและรอบสาม
3. กระบวนการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

1.1 ทฤษฎีและความหมายของการประเมิน

1.1.1 ทฤษฎีการประเมิน (Theory of Evaluation or Evaluation Theory)

รัตนะ บัวสนธิ์ (2550: 22) ให้ความหมายของทฤษฎีการประเมินว่า หมายถึง กลุ่มของข้อความที่มีลักษณะเป็นนัยทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นหลักการและมโนทัศน์ เกี่ยวกับการประเมินซึ่งเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อทำหน้าที่บรรยาย อธิบาย และทำนายปรากฏการณ์ การประเมินใดๆ ได้อย่างน่าเชื่อถือ

จากความหมายของทฤษฎีการประเมินดังกล่าว ทฤษฎีการประเมินควรมี ลักษณะหรือธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่

ประการแรก ทฤษฎีการประเมินถูกสร้างขึ้นจากการสังเกตปรากฏการณ์ เกี่ยวกับการประเมินหรือสร้างขึ้นจากข้อมูลเชิงประจักษ์ของการประเมิน ดังนั้น ทฤษฎีการประเมิน จึงประกอบด้วยหลักการหรือมโนทัศน์การประเมินที่มีความเป็นนัยทั่วไปเกี่ยวกับปรากฏการณ์การ ประเมิน

ประการที่สอง ทฤษฎีการประเมินจะต้องทำหน้าที่บรรยาย อธิบายและ ทำนายปรากฏการณ์เกี่ยวกับการประเมินได้อย่างครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด คุณค่าหรือคุณประโยชน์ของการประเมิน วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการประเมิน วิธีการประเมิน ภาษาของการประเมิน และนักประเมิน เป็นต้น

ประการสุดท้าย ทฤษฎีการประเมินควรเป็นข้อเสนอที่นำไปสู่การทดสอบ และปรับปรุงพัฒนาสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการประเมินให้มีความก้าวหน้ามากขึ้นเรื่อยๆ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2554: 8-9) กล่าวว่า นักทฤษฎีการประเมินส่วนใหญ่ จะยึดแนวทางเสรีนิยมร่วมกัน แต่ความเชื่อใน “เป้าหมาย” ของการประเมินยังมีความแตกต่างกัน ขึ้นกับข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินว่านักทฤษฎีเหล่านั้นยึดถือในแนวไหนใด จำแนก เป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. **ประโยชน์นิยม (Utilitarianism)** นักทฤษฎีในแนวนี้นี้เชื่อว่า เป้าหมาย ของการประเมิน คือ การสร้างประโยชน์สุขแก่สังคม การประเมินจะมีก็ต่อเมื่อการประเมินนั้นเป็น ประโยชน์ หรือการทำให้เกิดความผาสุกแก่มนุษย์และสังคม การประเมินจะมีคุณค่าเมื่อสามารถนำ ผลที่ได้ไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากที่สุด นักทฤษฎีแนวนี้นี้จึงเน้น การประเมินที่สามารถ *เสนอสารสนเทศ* ที่เป็นประโยชน์ต่อระบบการบริหารงาน การวางแผน

การดำเนินโครงการ และการตัดสินใจในเชิงบริหาร โดยนักประเมินมีบทบาทเป็นผู้ป้อนสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ไม่ควรเข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ทำการประเมินด้วยตนเอง แต่ให้เป็นดุลยพินิจของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศนั้นๆ เป็นผู้ชี้ขาดคุณค่าของสิ่งที่ทำการประเมิน นักทฤษฎีการประเมินที่สามารถจัดได้ว่ามีแนวคิดแบบประโยชน์นิยม เช่น Tyler (1950), Provus (1971), Stufflebeam และคณะ (1971), Stake (1976), Patton (1980,1987) เป็นต้น

2. พหุนิยม (Pluralism) นักทฤษฎีแนวนี้เชื่อว่าเป้าหมายของ

การประเมินมิใช่เพียงหนึ่งเดียว หรือเพื่อประโยชน์สุขแก่สังคมเพียงอย่างเดียว อาจสนองเป้าหมายอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น การประเมินเพื่อแสดงกลไกแห่งอำนาจในการติดตาม/ควบคุม/ดูแล การดำเนินงานต่างๆ การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งที่ทำการประเมินตามความรู้และประสบการณ์ความเชื่อของนักประเมิน ซึ่งอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศก็ได้ เป็นต้น ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของอรรถัตติกญาณ-นิยม (intuitionism) เชื่อว่านักประเมิน คือ ผู้เชี่ยวชาญที่อุดมด้วยความรู้และประสบการณ์ ดังนั้นเป้าหมายของการประเมินที่สำคัญคือการตัดสินคุณค่า ของสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่ทำการประเมิน การประเมินจะเสร็จสิ้นลงอย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อนักประเมิน ได้ตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินตามความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญของตน นักทฤษฎีแนวนี้จึงเน้นการประเมินที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามความเชื่อและประสบการณ์ของผู้ประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน ตามความเชี่ยวชาญของตน ในขณะที่เดียวกันก็พยายามสร้างศรัทธาและความเชื่อถือเพื่อให้ผลเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้สารสนเทศ นักทฤษฎีที่มีแนวคิดแบบนี้ ได้แก่ Scriven (1967), Stake, (1967), Worthen และ Sanders (1973), Eisner (1975,1979), และ Lincoln (1981) เป็นต้น

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549: 73-78) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งความจริงในเชิงคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การเข้าถึงความจริงในเชิงคุณค่าเป็นสิ่งที่ซับซ้อนละเอียดอ่อนมาก จำเป็นต้องทำความเข้าใจปรัชญาที่อยู่เบื้องหลังของการประเมิน เพื่อตอบคำถามว่าทำไมต้องประเมิน จุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายสุดท้ายของการประเมินคืออะไร

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีการประเมิน หมายถึง กลุ่มข้อความที่อธิบายได้โดยทั่วไปจากการรวบรวมข้อมูลของการมองเห็น การตั้งคำถาม การพยายามทำความเข้าใจอย่างเป็นระบบเพื่อนำมาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

1.1.2 ความหมายของการประเมิน(Definitions of Evaluation)

การประเมินเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อค้นหาคุณค่าของความจริงภายใต้บริบทของสังคม ธรรมชาติของการประเมินจึงมีความละเอียดอ่อน สลับซับซ้อน และสัมพันธ์กับศาสตร์หลายสาขา ที่สำคัญได้แก่ ปรัชญา วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ดังนั้น

นักการศึกษาหรือนักการประเมินเป็นจำนวนมากได้ให้ความหมายของการประเมินในหลายลักษณะ ทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2554: 13-22) ได้สรุปความหมายของการประเมินตามที่นักประเมินต่างๆ ให้อธิบายเป็น 6 ความหมาย ดังนี้

1. การประเมิน (Evaluation) = การวัด (Measurement)

นักประเมินในช่วง ค.ศ. 1920-1930 ใช้คำว่า “การวัดและการประเมิน” ในความหมายเดียวกัน เนื่องจากว่าการประเมินเป็นสิ่งที่แฝงเร้นและมีแหล่งกำเนิดมาจากศาสตร์แห่งการวัด ต่อมาทั้งสองคำเริ่มแยกจากกัน และมีการให้ความสำคัญกับคำว่า “การประเมิน” มากขึ้น แต่คำว่า “การประเมิน” ก็ยังอยู่ในลักษณะที่ใกล้ชิดมากกว่าคำว่า “การวัด” ตัวอย่างเช่น Thorndike และ Hagen กล่าวว่า “การประเมินเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการวัด เพียงแต่การประเมินมีความเฉพาะเจาะจงมากกว่า และต้องอาศัยการวินิจฉัยว่าเหมาะสมไหม? ดีหรือไม่? ถ้าใช้เทคนิคการวัดที่ดีย่อมจะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการประเมินที่ต้องการ”

นิยามว่าการประเมิน คือ การวัดหรือในทางกลับกัน มีข้อดีในแง่ที่ทำให้การประเมินพิถีพิถันและพัฒนาอยู่กับหลักการทางวิทยาศาสตร์ของการวัด ซึ่งเน้นความเป็นปรนัยและความเที่ยงตรง โดยยึดหลักการใช้เครื่องมือมาตรฐานเพื่อวัดคุณลักษณะที่แตกต่างระหว่างบุคคล การใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป รวมทั้งการสร้างมาตรฐานหรือบรรทัดฐานไว้สำหรับการเปรียบเทียบ ทำให้มีผลเสียที่ตามมาคือ ทำให้นักประเมินมีบทบาทเป็นนักเทคนิคการวัด มุ่งสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของบุคคล การประเมินจึงผูกติดอยู่กับการตีความหมายของคะแนนที่ได้จากเครื่องมือมาตรฐานของการวัดมากเกินไป ทำให้มองข้ามตัวแปรเชิงประเมินที่สำคัญบางตัว ซึ่งไม่สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ เช่น การจัดองค์กร การประสานงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ภายในและภายนอกองค์กร เป็นต้น อีกทั้งขาดพัฒนาการของการกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจและการวินิจฉัยคุณค่าของสิ่งที่ทำการศึกษา

2. การประเมิน (Evaluation) = การวิจัยประยุกต์ (Applied Research)

หากพิจารณากิจกรรมการประเมินพบว่า มีลักษณะใกล้เคียงกับกิจกรรมการวิจัยเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ การออกแบบ (design) เครื่องมือและการวิเคราะห์ ด้วยเหตุนี้จึงมีการมองว่าการประเมินเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Guttentag & Struening, 1975; Riecken & Boruch, 1974; Weiss, 1972) เท่ากับเป็นการมองว่าการประเมินเป็น “การวิจัยประยุกต์” นั่นเอง สอดคล้องกับ Rossi (1972, 1982) ที่ระบุว่า การประเมินเป็นการใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมสำหรับตัดสินใจและพัฒนาโครงการทางสังคมด้านการวางแผน การติดตาม-

ผล ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของโครงการ ดังนั้น นักวิจัยเหล่านี้จึงเสนอแนะให้นำหลักการทางการวิจัยมาใช้เป็นหลักในงานการประเมินนั่นเอง

การมองว่าการประเมินเป็นการวิจัยประยุกต์ มีข้อได้เปรียบโดยสามารถนำจุดเด่นของระเบียบวิธีวิจัย (ถ้าสามารถกระทำได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์) มาใช้เป็นแนวทางของวิธีการประเมิน เช่น การกำหนดและทดสอบสมมุติฐาน การออกแบบการวิจัย การทดสอบทางสถิติ เป็นต้น ทำให้ผลการประเมินน่าเชื่อถือ ในแง่ของการปฏิบัติจุดเด่นดังกล่าวสามารถนำไปสู่ข้อจำกัดของกระบวนการตัดสินใจคุณค่าในปรัชญาของการประเมิน อีกทั้งความเป็นประโยชน์ของผลการประเมินต่อผู้ต้องการใช้สารสนเทศ เนื่องจากธรรมชาติของการวิจัยและการประเมินมีทั้งจุดเหมือนและจุดต่าง ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จุดเหมือนและจุดต่างระหว่างการวิจัยและการประเมิน

ประเด็น	การวิจัย	การประเมิน
จุดเหมือน		
1. วิธีการ	บอกวิธีการทางวิทยาศาสตร์	วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะศาสตร์และปรัชญา
2. การดำเนินกิจกรรม	การสืบสวนสอบสวนทาง วิชาการอย่างเป็นระบบ โดย อาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์	การสืบสวนสอบสวนอย่าง รอบคอบ โดยอาศัยข้อมูลที่ เชื่อถือได้
จุดต่าง		
1. สิ่งที่มีงศึกษา	Truth	Value or Social Utility
2. การกำหนดประเด็นปัญหา	ความอยากรู้อยากเห็นของ ผู้วิจัย	ความต้องการสารสนเทศของผู้ ตัดสินใจ
3. จุดมุ่งหมายของการศึกษา	Conclusion-oriented	Decision or Action-oriented
3.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป	Generalizable knowledge	Worth If a thing
	Cause-effect relationship	Means-end relationship
3.2 จุดมุ่งหมายปลายทาง	Parsimoneous Theory	Making choice among Alternatives
	Universal Laws	Reasonable decisions

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ประเด็น	การวิจัย	การประเมิน
4. วิธีการศึกษา	Empirical and Historical	Empirical and Philosophical
5. ประเภท	Pure-Applied Experimental- Nonexperimental	Formative-Summative Input-Process-Output
6. เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	Internal validity External validity	Credibility Utility
7. ข้อค้นพบ	Scientific knowledge Replicable Context-independent Generalizable conclusion	Information Unique Context-dependent Specific decision

3. การประเมิน (Evaluation) = การตรวจสอบความสอดคล้อง
(Determining congruence)

ประสบการณ์ของ Ralph W. Tyler ที่ริเริ่มการประเมินโครงการมัธยมศึกษาของสหรัฐเป็นเวลาติดต่อกัน 8 ปี (1932-1940) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ว่า ถ้าโครงการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จแล้วนักเรียนต้องเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น (Smith and Tyler, 1942) จากแนวคิดดังกล่าว ได้สร้างมิติใหม่แก่วงการประเมินอันนำไปสู่ความหมายของการประเมินที่ว่า การประเมินหมายถึง กระบวนการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง “ผลที่ได้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้” ทำให้เป็นที่ยอมรับและมีอิทธิพลต่อการประเมินผลมาจนถึงปัจจุบัน

ข้อดีของนิยามนี้คือ ทำให้ผู้เขียนโครงการเกิดการตื่นตัวในการเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการที่มีความชัดเจนในเชิงพฤติกรรม วัตถุประสงค์ที่เขียนขึ้นมาต้องสามารถวัดหรือตรวจสอบได้ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลสำเร็จของโครงการ และยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาว่าวัตถุประสงค์มีอิทธิพลอย่างไรต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ข้อเสียคือ ผู้ประเมินมีความแน่ใจได้หรือไม่ว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวเขียนขึ้นมาอย่างเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินผลสำเร็จของโครงการ และการระบุวัตถุประสงค์ให้เฉพาะเจาะจงในเชิงพฤติกรรมนั้น อาจเบี่ยงเบนจากวัตถุประสงค์หลักใหญ่ๆ ที่สำคัญซึ่งเป็นความต้องการที่แท้จริงของผู้พัฒนาโครงการ

ซึ่งนิยามนี้ให้ความสำคัญมากกับประสิทธิผลและผลลัพธ์โดยตรงของโครงการ โดยต้องรอให้โครงการสิ้นสุดลงก่อนจึงจะตรวจสอบได้ ดังนั้นการประเมินตามความหมายนี้จึงมองข้ามประสิทธิภาพของกระบวนการในการดำเนินงาน ประสิทธิภาพของโครงการ และผลกระทบข้างเคียงหรือผลการกระทบที่อาจเกิดขึ้น อาจทำให้พลาดโอกาสของการได้ข่าวสารย้อนกลับเพื่อการปรับเปลี่ยนกระบวนการ หรือโครงการให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การประเมิน (Evaluation) = การตัดสินใจ (Assist decision making)

ระหว่างทศวรรษของปี 1960 การประเมินมีการขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น จึงมีการพัฒนานิยามความหมายใหม่ของการประเมินเป็นของผู้บริหารเป็น “การประเมินหมายถึง กระบวนการระบุและเสนอสารสนเทศเพื่อช่วยการตัดสินใจ” ผู้ที่ให้นิยามการประเมินดังกล่าวได้แก่

Crobach (1963): การประเมินเป็นกระบวนการของการทำให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินใจ ด้วยการคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม รวบรวมและวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงานสรุปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

Stufflebeam และคณะ (1971): การประเมินเป็นการระบุปัญหา การจัดหาและการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกทาง เลือกวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม

จากความหมายของการประเมินข้างต้นมีข้อดีที่สำคัญ คือ ทำให้มองเห็นหน้าที่ของการประเมิน ได้แก่ การเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน ซึ่งเป็นประโยชน์สำคัญยิ่งของการประเมินในการทำให้การตัดสินใจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ทำให้มีการขยายขอบเขตของการประเมินนอกเหนือจากการประเมินมนุษย์ เช่น ประเมินโครงการ ทรัพยากร มาตรการดำเนินงาน เป็นต้น แต่ยังคงขาดความชัดเจนของเป้าหมายและการประเมินว่าจุดหมายที่แท้จริงของการประเมินอยู่ที่ไหน เพียงเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจเท่านั้น นักประเมินหลายคนไม่เห็นด้วยที่ว่าผู้บริหารเท่านั้นที่สำคัญ ยังมีผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ กับการประเมินก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน

5. การประเมิน (Evaluation) = การบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description or Portrayal)

การประเมินคือ การบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมินอย่างลึกซึ่งรอบด้าน เป็นนิยามที่มาจากอิทธิพลจากแนวคิดของ Stake (1967, 1975, 1978; Stake & Easley, 1987) ที่เน้นว่าผู้ประเมินจะต้องบรรยายความสัมพันธ์และความสอดคล้องของสิ่งที่คาดหวัง สิ่งที่เกิดขึ้นจริง และมาตรฐานให้ครอบคลุมสิ่งที่มุ่งประเมินทั้งในแง่เงื่อนไขก่อนเริ่มโครงการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

โครงการกับผู้ร่วมโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์ของโครงการ เพื่อสะท้อนทัศนคติและการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการประเมินอย่างกว้างขวาง

Stake แนะนำว่าควรรู้ใช้ในการศึกษาเฉพาะกรณี (case study) โดยใช้เทคนิคทางมานุษยวิทยาเพื่อตอบสนองความต้องการสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ผลการประเมินหลายๆ ฝ่าย ส่วนการตัดสินใจคุณค่าให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ใช้สารสนเทศเป็นสำคัญ จุดเด่นอยู่ที่การเน้นมิติสำคัญมิติหนึ่งของการประเมิน คือ การบรรยายอย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากของกระบวนการประเมิน บทบาทของนักประเมินจึงต้องเป็นนักเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างลุ่มลึก และเป็นนักบรรยาย (describer) สารสนเทศแก่ผู้ต้องการใช้ฝ่ายต่างๆ อย่างรอบด้าน แต่การที่ให้สิทธิ์แก่ผู้ใช้สารสนเทศเป็นผู้ตัดสินใจคุณค่าเป็นประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้อย่างกว้างขวาง เช่น ในการประเมินใครสมควรเป็นผู้ตัดสินใจคุณค่า? ผู้ใช้สารสนเทศสามารถตัดสินใจคุณค่าได้เหมาะสมกว่าผู้ประเมินหรือไม่? เป็นต้น

6. การประเมิน (Evaluation) = การตัดสินใจคุณค่า (Determining of worth or value)

การประเมิน คือ การตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มีงประเมิน ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลจากแนวคิดและการบุกเบิกของ Scriven (1967, 1974, 1975) Scriven เชื่อว่าเป้าหมายของการประเมินอยู่ที่การตัดสินใจคุณค่า โดยผู้ประเมินต้องมีความเชี่ยวชาญในหลักการสังเกตและเหตุผล ถ้าผู้ประเมินมิได้ตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมินถือว่าผู้ประเมินนั้นยังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ แนวคิดดังกล่าวเป็นที่ยอมรับโดยนักทฤษฎีการประเมินในเวลาต่อมา เช่น Glass (1969); Worthen และ Sanders (1973); Cooley และ Lohnes (1976 cited in Borich & Jemelka, 1981); House (1980); Guba และ Lincoln (1981) เป็นต้น

การประเมินดังกล่าวถูกนำไปใช้ปฏิบัติโดยมีรูปแบบแตกต่างกัน เช่น การตัดสินใจคุณค่าโดยผู้เชี่ยวชาญ (professional judgment) ซึ่งเสนอโดย Scriven (1973), Eisner (1979) การตัดสินใจคุณค่าตามมาตรฐานวิชาชีพ (professional review) เช่น การรับรองวิทยฐานะ การพิจารณาผลงานวิชาการ การสัมภาษณ์คัดเลือกบุคลากร เป็นต้น

ความหมายของการประเมินได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นจากความเข้าใจที่ว่า การประเมินเป็นสิ่งเดียวกับการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Measurement-oriented) การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาสิ่งต่างๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย (Research-oriented) การประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Objectives-oriented) การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description-oriented) และการประเมินเป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มีงประเมิน (Judgment -

oriented) การสืบทอดและพัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความหมายของการประเมินมีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การประเมินในอนาคตน่าจะขยับสถานภาพให้มีความหมายและบทบาทต่อสังคมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุถึงเอกภาพของความคิด แนวทาง และข้อสรุปทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันของสังคม

การประเมิน หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคคล หรือสิ่งบางสิ่งเพื่อใช้สำหรับการตัดสินใจในคุณค่า หรือคุณภาพของบุคคลหรือสิ่งนั้นๆ (รัตนะ บัณฑิต 2550: 10-11)

สรุปได้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สามารถนำมาใช้สนับสนุนประกอบการตัดสินใจปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ความสำคัญ บทบาท และประโยชน์ของการประเมิน

สมคิด พรหมจ้อย (2555: 14-8 -14-9) กล่าวว่า การประเมินมีความสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในอนาคตต่อไป
2. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการที่ดำเนินการรวดเร็ว และทันต่อการใช้อุปกรณ์ประกอบการตัดสินใจได้อย่างทันที่
3. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการจะทำจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับหน่วยงานที่สนับสนุนแผนงานและโครงการ
4. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการจะทำให้ทราบว่าการดำเนินงานไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด
5. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการจะช่วยให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจต่อแผนงานแลโครงการ
6. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและโครงการช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการ
7. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการช่วยให้ทราบถึงผลกระทบของการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ

ถวัลย์ มาศจรัส และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2547: 200 – 201 อ้างถึงใน รักชนก คำว้างนัง: <http://www.kroobannok.com/blog/54856>) สรุปว่า การประเมินโครงการมีความสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

1. สร้างสรรค์แผน/โครงการที่มีคุณภาพ แผน/โครงการต่างๆ มีจำนวนมากหากนำมาปฏิบัติทุกแผน/โครงการคงจำกันไม่ไหว ไม่ทันเวลา จึงต้องมีการคัดกรองแผน/โครงการที่มีอยู่ที่พอทำได้ การประเมินจะมีความสำคัญมากที่จะช่วยให้เกิดการวิเคราะห์คัดสรรใจในความเป็นไปได้ของแผน/โครงการ ทำให้ได้แผน/โครงการที่มีคุณภาพเมื่อดำเนินการแล้วเกิดประโยชน์คุ้มค่า
2. ป้องกัน แก้ไขปัญหาอุปสรรคได้ดี เมื่อเริ่มต้นแผน/โครงการ หากมีการประเมินสภาพปัญหาที่อาจเป็นข้อจำกัดของการทำงานจะทำให้คาดการณ์ได้ว่าปัญหาอุปสรรคใดอาจเกิดขึ้นได้ ทำให้สามารถหาแนวทางที่จะป้องกันไม่ให้ปัญหานั้นเกิดขึ้น และในระหว่างที่ปฏิบัติงานตามแผน หากมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ทราบผลสำเร็จและความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอน ทำให้ทราบว่ามิอะไร สิ่งใดเกิดขึ้น เกิดขึ้นเพราะเหตุใด ผู้รับผิดชอบสามารถนำสิ่งที่ประสบความสำเร็จเป็นสิ่งที่ดีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานต่อไป และสิ่งใดที่เป็นปัญหาหรือสิ่งใดไม่มี ผู้รับผิดชอบก็สามารถที่จะขจัดหรือหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้แผน/โครงการดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและเกิดผลดี
3. บริหารงานอย่างมีคุณภาพ การประเมินทำให้ผู้บริหารทราบข้อมูลต่างๆ ของการทำงานกับข้อมูลที่เป็นผลสำเร็จและความล้มเหลว ข้อมูลที่เป็นส่วนเสริมงานและส่วนผลักดันให้งานตกต่ำ ทำให้ผู้บริหารสามารถพิจารณาใคร่ครวญตัดสินใจสั่งการในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน
4. ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างประหยัด กระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพมุ่งหวังที่จะใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า มีผลงานที่ออกมาได้ผลมากกว่าทรัพยากรที่ลงทุนไป การประเมินช่วยให้ทราบว่าแผน / โครงการนั้น ใช้ทรัพยากรไปมากน้อยเท่าไร และผลงานที่ออกมามีปริมาณคุณค่ามากน้อยเพียงไร คุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่และสมควรที่จะทำต่อไปหรือไม่
5. ทำให้ทราบผลการปฏิบัติงาน งานทุกชนิดเมื่อได้ไปแล้วผู้ปฏิบัติทุกคนย่อมต้องการที่จะทราบผลการทำงานนั้นต้องการทราบความก้าวหน้างานที่ได้ทำไปแล้วมีสิ่งใดที่เพิ่มขึ้นมาตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และเมื่อสิ้นสุดการทำงานแล้วผลลัพธ์ที่ออกมาเป็นอย่างไร มีผลดี สัมฤทธิ์ผลมีปริมาณมากพอกับสิ่งที่ป้อนเข้าไปหรือไม่ การประเมินจะช่วยให้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้ดีกว่าเดิม

6. ก่อให้เกิดการพัฒนา การพัฒนาถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า ให้แก่องค์กร บุคคล และสังคม แผน/โครงการเพื่อการพัฒนาต่างๆ นั้นมุ่งที่จะให้เกิดการพัฒนา ต่อองค์กร ต่อบุคคลและสังคมทั้งนั้น การประเมินแผน/โครงการจะช่วยให้เกิดการวิเคราะห์ พิจารณาแนวทางการพัฒนาที่ดี และเมื่อทำแผน/โครงการแล้วมีสิ่งใดที่ต้องได้รับการพัฒนา ที่ดีที่สุด ซึ่งก็ต้องอาศัยการประเมินที่มีคุณภาพ

7. ผลการรายงานน่าเชื่อถือ การรายงานการประเมินแผน/โครงการ เป็น ภาระหน้าที่อย่างหนึ่งของผู้รับผิดชอบงานที่ต้องทำเพื่อให้ผู้รับผิดชอบหน่วยเหนือทราบ เพื่อให้ ได้รับการสนับสนุนต่อไป รายงานที่น่าเชื่อถือ มีเหตุผล มีผล จึงจะสามารถชี้แจง จูงใจให้แผน/ โครงการกระทำต่อไปได้รับการสนับสนุน การที่จะทำให้รายงานแผน/โครงการถูกต้องน่าเชื่อถือ ได้ นั้น จำเป็นต้องอาศัยการประเมินเข้ามาช่วย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์ตัดสินคุณค่าของงาน ที่กระทำลงไปว่าดีหรือไม่อย่างไร อันจะทำให้ผู้รับผิดชอบระดับสูงพิจารณาตัดสินใจสนับสนุน แผน/โครงการนั้นต่อไป

พิสนุ พงศ์ศรี (2553, หน้า 36 อ้างถึงใน รัชนก คำวัจนัง

<http://www.kroobannok.com/blog/54856>) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของโครงการต้องทำเป็นระบบ ซึ่งมีความสำคัญและจะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ดังนี้

1. เป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นใน อนาคตอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมต่างๆ ไว้

2. ทำให้การกำหนดลำดับขั้นของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำให้ต่อเนื่อง สอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ และมีประสิทธิผลได้

3. ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้กิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน

4. ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอน และมีคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศ จากการประเมินที่เป็นประโยชน์

จิระศักดิ์ สารรัตน์ (2551, หน้า 7 – 8 อ้างถึงใน รัชนก คำวัจนัง

<http://www.kroobannok.com/blog/54856>) กล่าวว่า การประเมินโครงการทางการศึกษา มีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ของการดำเนินงานนั้นเหมาะสมเป็นไปได้เพียงใด
2. ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่
3. กระตุ้นให้มีการเร่งรัดปรับปรุงการดำเนินงาน
4. ช่วยให้เห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน

5. ช่วยควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ
  6. ช่วยให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้บริหารในด้านการดำเนินงาน
  7. ใช้เป็นแนวทางกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมในครั้งต่อไป
- สมคิด พรหมจ้อย (2550, หน้า 37 อ้างถึงใน รัชนก คำวังนัง

<http://www.kroobannok.com/blog/54856>) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการ ซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูล และสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ
2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน
3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ
4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงานโครงการต่อไป
5. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไรคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่
6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูล ไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2551, หน้า 93 – 95 อ้างถึงใน รัชนก คำวังนัง

<http://www.kroobannok.com/blog/54856>) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการต่างๆ ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือของการรับรองคุณภาพในการบริการ ถึงแม้จะไม่สามารถประกันผลสัมฤทธิ์ขั้นสูงสุดของโครงการได้
2. ช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินลงทุนได้รับทราบปัญหา หรืออุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์จากสภาพการณ์ที่เป็นจริง
3. ช่วยให้ ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ช่วยชี้ให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลัง โดยสามารถจะทราบได้ว่า โครงการใดมีความจำเป็นเร่งด่วนกว่ากัน

5. ช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้รับบริการ ข้อมูลประเภทนี้ทำให้ทราบถึงข้อจำกัด และปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุง โครงการ

6. ช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการทั้งในด้านที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป

กนกวรรณ จันทรเจริญชัย (2553, หน้า 2 – 10 อ้างถึงใน รัชนก คำวังนัง <http://www.kroobannok.com/blog/54856>) กล่าวถึงประโยชน์จากการประเมินโครงการ สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นหลักๆ ดังนี้

1. ถ้าการประเมินและผลของการประเมินเป็นไปตามการคาดหมาย การปฏิบัติงาน และการบริหารจะถือว่าเป็นแนวทางหรือตัวอย่างที่จะนำไปใช้เพื่อขยายผลต่อไป
2. หากผลการประเมินออกมาในเชิงลบ ก็จะเป็นแนวทางในการนำไปใช้พิจารณาตัดสินใจ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการบริหาร และการปฏิบัติงานให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นไป
3. การทำให้ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานตามแผนมีความระมัดระวัง และเตรียมพร้อมที่จะทำงานมากขึ้น

อย่างก็ตามหัวใจสำคัญการประเมินคือ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ควรเสนอแนะทางเลือกที่หลากหลาย มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และเสนอแนะอย่างเจาะจงตามกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้

สรุปได้ว่า การประเมินมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานในองค์กร เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพราะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนถึงความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของงาน เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ผลของการประเมินเป็นข้อมูลบ่งบอกถึงประสิทธิภาพ การทำงานซึ่งสำคัญในการวางแผน หรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารต่อไป

1.3 ประเภทและกระบวนการของการประเมิน

1.3.1 ประเภทของการประเมิน การประเมินสามารถจัดประเภทได้หลายประการ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจัด ซึ่ง ยงยุทธ ยะบุญธง (2548 : 26-28) ได้จัดประเภทของการประเมินตามเกณฑ์และประเภทไว้ ดังนี้

1) แบ่งตามบทบาทของการประเมิน ได้แก่

(1) การประเมินความก้าวหน้า (Feedback Evaluation) เป็นการประเมินผลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ที่สะท้อนจุดเด่นและจุดบกพร่องใน

การดำเนินงาน ผลการประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น แม้ในขณะที่การดำเนินงานยังไม่สิ้นสุด

(2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลหลังจากที่การดำเนินงานสิ้นสุดลงแล้ว เป็นการให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจคุณภาพของผลการดำเนินงานและช่วยในการตัดสินใจอนาคตของการดำเนินงาน หรือโครงการว่าควรยุติ ขยายงาน หรือปรับการดำเนินงานอย่างไร

2) แบ่งตามช่วงเวลาของการประเมิน ได้แก่

(1) การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน วิธีการประเมินที่ใช้ในขั้นตอนนี้ได้แก่ การประเมินบริบท (Context Evaluation) หรือการประเมินความต้องการ (Needs Assessment) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการปฏิบัติงาน

(2) การประเมินระหว่างการทำงาน เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) หรือการประเมินการดำเนินงาน (Process Evaluation)

(3) การประเมินผลหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) หรือการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

3) แบ่งตามผู้ทำการประเมิน

(1) การประเมินผลโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน หรือเรียกว่า การประเมินภายใน (Internal Evaluation)

(2) การประเมินผลโดยบุคลากรภายนอก ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน หรือสิ่งที่ถูกประเมิน แต่มีความชำนาญในวิชาชีพของการประเมิน เรียกว่า การประเมินภายนอก (External Evaluation)

4) แบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน

(1) การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบสภาพการดำเนินงานของหน่วยงานว่ายังมีจุดใดบ้างที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุผล ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานได้สอดคล้องและสนองความต้องการของหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินเพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการ หรือดำเนินโครงการใด

(2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินตัวป้อนที่ใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานและเป็นการเตรียมความพร้อมของปัจจัยต่างๆ สำหรับการดำเนินงานต่อไป

(3) การประเมินการดำเนินงาน (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในการทำงาน ทำให้มีข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายดียิ่งขึ้นก่อนที่การดำเนินงานจะสิ้นสุดลง

(4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลสิ่งที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินงานสิ้นสุดว่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

(5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นภายหลังการดำเนินการ แต่สิ่งที่ประเมินเป็นผลซึ่งอาจไม่ได้คาดหมายมาก่อน และเป็นไปได้ทั้งผลทางบวกและทางลบ

สรุปได้ว่า ประเภทของการประเมินแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่นำมาใช้ เช่น แบ่งตามบทบาท แบ่งตามช่วงเวลา แบ่งตามจุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ข้อมูล แบ่งผู้ที่ประเมิน แบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน เป็นต้น

1.3.2 กระบวนการในการประเมิน การประเมินผลการดำเนินงานแผนงานและโครงการจะเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและตัดสินคุณค่าของผลการดำเนินงาน โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด มีกระบวนการดำเนินการประเมินที่มีขั้นตอน ดังนี้ (สมคิด พรหมจ้อย 2555: 14-10 – 14-23)

- 1) การวิเคราะห์เพื่อทำความรู้จักสิ่งที่มุ่งประเมิน
- 2) ระบุหลักการและเหตุผลของการประเมิน
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของการประเมิน
- 4) กำหนดขอบเขตของการประเมิน
- 5) ศึกษาแนวคิด รูปแบบการประเมินและตัวอย่างการประเมิน
- 6) การออกแบบการประเมิน
- 7) พัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
- 8) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 9) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 10) สรุปผลและเขียนรายงานผลการประเมิน

ปิยะมิตร สุริยกานต์ (2538: 26) ได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินผล ซึ่งโดยแบ่งตามลักษณะของการดำเนินงานได้ 3 ลักษณะคือ (1) ลักษณะการบริหารการดำเนินงาน

การประเมิน ได้แก่ ขั้นตอนการจัดเตรียมการซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์ของการประเมิน การวางแผนการประเมิน การกำหนดตัวผู้ประเมิน การศึกษาแผนและโครงการที่ประเมิน เป็นต้น 2) ลักษณะงานด้านเทคนิคและวิธีการประเมิน ได้แก่ การใช้ตัวแบบการประเมิน เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำกับข้อมูลที่ได้มา และ 3) ลักษณะงานการใช้ผลจากการประเมิน ได้แก่ การรายงาน และการนำผลจากการประเมินไปใช้ปรับปรุงโครงการ รวมทั้งการนำผลไปเผยแพร่อ้างอิงต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการในการประเมินมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการประเมิน ขั้นตอนดำเนินการประเมิน และขั้นรายงานผลการประเมิน

1.4 รูปแบบการประเมิน

1.4.1 ความหมายของรูปแบบการประเมิน

เยาวดี รามชัยกุล วิบูลย์ศรี (อ้างถึงใน สุภมาศ อังศุโชติ 2555: 5-5) ประมวลสาระชุดวิชา การประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ หน่วยที่ 5) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการประเมินว่า คำว่า “รูปแบบ แบบจำลอง ตัวแบบ หรือ โมเดล” มาจากภาษาอังกฤษว่า “Model” หมายถึงวิธีการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์ใดๆ ออกมาในแผนภูมิ ผังงาน หรือสมการทางคณิตศาสตร์ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับเป็นระบบ

รูปแบบหรือโมเดล จึงสามารถนำไปใช้ได้ลักษณะต่างๆ กัน คือ

- 1) เป็นแบบจำลองในลักษณะเลียนแบบ
- 2) เป็นตัวแบบที่ใช้เป็นแบบอย่าง
- 3) เป็นแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และหลักการของระบบ

ระบบ

- 4) เป็นแบบแผนหรือแผนผังของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วย

ความสัมพันธ์เชิงระบบ

รูปแบบการประเมินไม่ใช่โมเดลในความหมายทางวิทยาศาสตร์ รูปแบบการประเมินเป็นเพียงกรอบความคิดหรือแบบแผน หรือแผนผังของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการประเมินวัตถุ (Object) ที่จะประเมิน เช่น นโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมว่าควรพิจารณาประเมินอะไรบ้าง (What) ในแต่ละรายการที่ประเมินจะมีวิธีการตรวจสอบอย่างไร (How)

รูปแบบการประเมิน คือ กรอบความคิดหรือแบบแผนในการประเมินที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมินหรือกระบวนการของการประเมินซึ่งแต่ละรูปแบบจะบอกให้ทราบว่าในการประเมินโครงการใดโครงการหนึ่งนั้น เราควรพิจารณาในเรื่องอะไรบ้าง (What) ใน

ขณะเดียวกันบางรูปแบบอาจมีการเสนอแนะด้วยว่าในการประเมินแต่ละรายการ/แต่ละเรื่องควรพิจารณาหรือตรวจสอบอย่างไร ซึ่งเป็นลักษณะของการเสนอแนะวิธีการ (How) (ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ อ้างถึงใน www.econ.tu.ac.th/class/archan/Sakon/ME%20701/)

รูปแบบการประเมิน หมายถึง กรอบความคิด หรือแบบแผนที่เป็นระบบซึ่งแสดงให้เห็นขั้นตอนหรือกระบวนการประเมิน (กาญจนา วัฒนสุนทร อ้างถึงใน www.lopburi.m-society.go.th)

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมิน หมายถึง กรอบความคิดหรือแบบแผนในการประเมินที่แสดงถึงรายการที่ควรประเมินหรือกระบวนการของการประเมินที่เป็นระบบ

1.4.2 ความสำคัญ และประโยชน์ของรูปแบบการประเมิน

สมคิด พรหมจ้อย (อ้างถึงใน สุภมาศ อังศุโชติ 2555: 5-6) กล่าวถึงความสำคัญของรูปแบบการประเมินว่า มีความสำคัญ 4 ประการ คือ

1) ช่วยให้เห็นแนวทาง หรือกรอบแนวคิดในการประเมิน การเรียนรู้เรื่องรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย จะทำให้เกิดประสบการณ์ในการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบการประเมินได้อย่างเหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งประเมิน

2) ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินมีความคมชัดและครอบคลุม เนื่องจากรูปแบบการประเมินแต่ละรูปแบบมีกรอบความคิดเชิงเหตุผล ดังนั้นการเลือกใช้ หรือประยุกต์ใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็มีแนวโน้มที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกับรูปแบบนั้นได้

3) ช่วยในการกำหนดตัวแปรหรือประเด็นสำคัญในการประเมินได้อย่างชัดเจน

4) ช่วยให้ผลการประเมินเป็นระบบ ครอบคลุม เป็นที่ยอมรับและสื่อความหมายได้ชัดเจน

ศุภรศมี ฐิติกุลเจริญ (http://e-book.ram.edu/e-book/m/mc111_02_10.html) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบจำลองไว้ 3 ประการ คือ

1. สามารถสร้างความเกี่ยวข้องกันของตัวแปรที่ศึกษาได้อย่างชัดเจนกว่าการอธิบายทฤษฎี หรือแนวคิดต่างๆ ด้วยการเขียนคำอธิบายหรือการใช้คำพูด เพราะการใช้แบบจำลองจะสามารถทำให้เข้าใจการทำงานทั้งระบบได้ในระยะเวลาที่สั้นกว่าการพูดหรือการเขียนคำบรรยายที่ต้องใช้เนื้อที่หรือเวลาในการพูดอธิบายมาก แต่แบบจำลองเพียงแผนภาพเดียวก็สามารถแสดงภาพทั้งระบบได้

2. แบบจำลองสามารถทำให้เรื่องยากที่สลับซับซ้อนลดความซับซ้อนลงได้ โดยอาศัยภาพเชิงเส้นจำลองเป็นกระบวนการทั้งหมด

3. ทำให้นักวิชาการหรือนักวิจารณ์ในสาขานั้นๆ สามารถทำงานได้ง่ายขึ้น ในส่วนของการค้นคว้าหาจุดอ่อนจุดแข็ง ความคลุมเครือ หรือความชัดเจนของแบบจำลอง ตลอดจน อาจะส่งผลให้มองเห็นถึงในสิ่งที่ทฤษฎีนั้นมองข้ามไป รวมทั้งจะมีผลกระตุ้นให้เกิดความคิด ใหม่ๆ ขึ้นได้ ในขณะที่ศึกษาทฤษฎีหรือแบบจำลองเดิมที่มีผู้เขียนไว้ก่อนแล้ว

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในการประเมินทำให้มองเห็นแนวคิด กระบวนการ วัตถุประสงค์ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องของสิ่งที่ต้องการ ประเมินมีความชัดเจนเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

1.4.3 ประเภทและรูปแบบการประเมิน

สุกมาศ อังศุโชติ (2555: 5-6,5-7) แบ่งรูปแบบการประเมินออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1) รูปแบบการประเมินที่เน้นวัตถุประสงค์ (Objective Based Mode)

เป็นรูปแบบการประเมินที่ตรวจสอบว่าผลที่เกิดจากนโยบาย แผนงานหรือโครงการนั้นเป็นไปตาม วัตถุประสงค์โครงการ แผนงาน และนโยบายนั้นหรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler: 1943) ครอนบาค (Cronbach: 1973) และเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick: 1985)

บทบาทของนักประเมิน คือ ผู้ตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินโดยใช้วัตถุประสงค์ โครงการ แผนงานหรือนโยบายเป็นเกณฑ์

2) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgmental Evaluation Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมสารสนเทศ เพื่อกำหนดและวินิจฉัย คุณค่าของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Scriven: 1967) สเตค (Stake: 1967) และโพรวัส (Provus: 1971)

บทบาทที่สำคัญที่สุดของนักประเมิน คือ การตัดสินคุณค่า ถ้านักประเมิน ไม่ได้มีส่วนในการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินถือว่ายังปฏิบัติหน้าที่ไม่สมบูรณ์

3) รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision-oriented Evaluation Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่มุ่งผลิตสารสนเทศเพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือก ทางเลือกต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam: CIPP Model, 1968) และอัลคิน (Alkin, 1967) รูปแบบการประเมินของไทเลอร์(ใหม่) และรูปแบบการ ประเมินเชิงระบบ

บทบาทของนักประเมิน คือ การตอบสนองความต้องการสารสนเทศของผู้บริหาร โดยผู้บริหารเป็นผู้กำหนดบริบทของการตัดสินใจ และเกณฑ์การตัดสินใจความสำเร็จของนโยบาย แผนงานและโครงการ นักประเมินไม่ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการบริหาร เพราะจะทำให้เสียความเป็นกลางในการประเมิน ฉะนั้นนักประเมินควรมีบทบาทเพียงเสนอสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

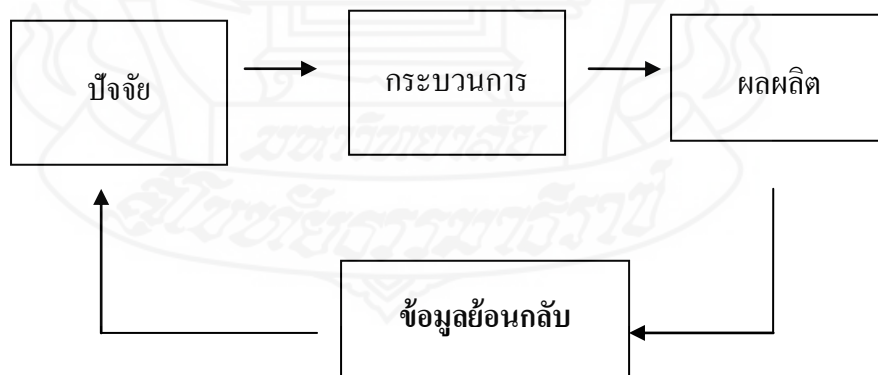
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.ป.ป. อ้างถึงใน http://bet.obec.go.th/eqag/images/eqag/EQAG_SchoolEffectivePatternAndworkingProcessReport_1-51.pdf) ได้ดำเนินการศึกษารูปแบบ/แนวทางและกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยมีรูปแบบการประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ได้แก่

1. การประเมินตามแนวคิดเชิงระบบ (IPO system) ซึ่งเป็นรูปการประเมินที่นิยมใช้ในการประเมินโครงการประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1) ปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการประเมินถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะมีผลต่อการดำเนินการ โดยรวมถึงทรัพยากรต่างๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินการ

2) กระบวนการ (Process) เป็นการประเมินกระบวนการในการดำเนินการให้บรรลุถึงผลการดำเนินการ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผน จนถึงผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการ

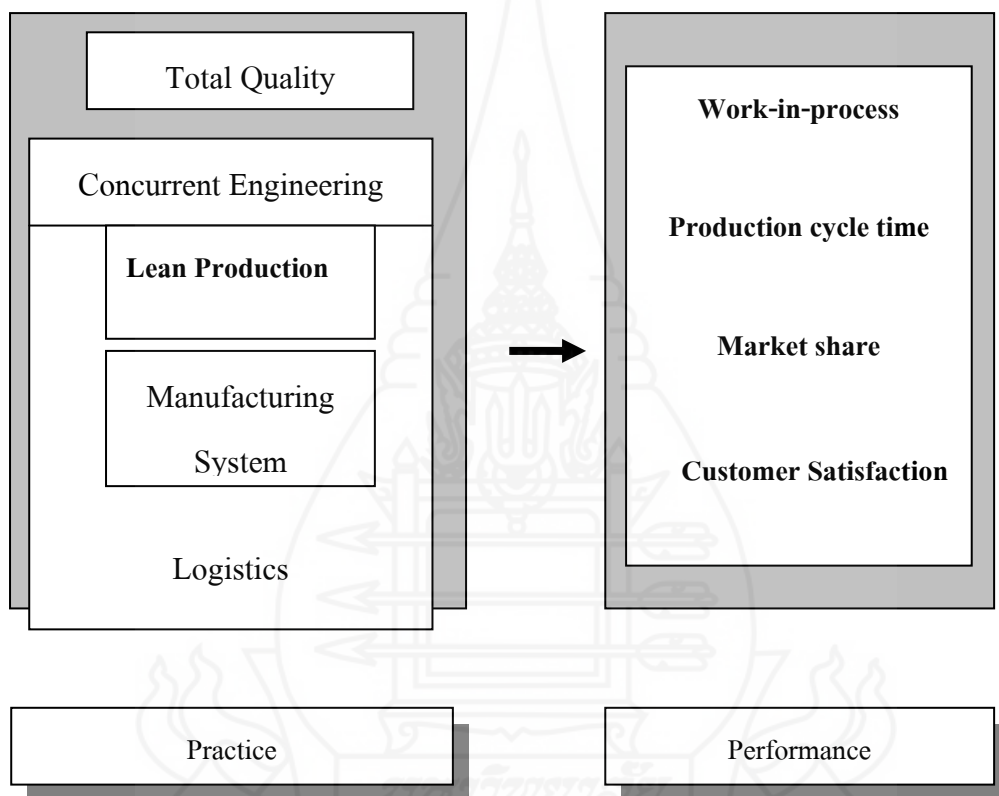
3) ผลที่ได้จากการดำเนินการ (Output) เป็นการประเมินผลที่ได้จากการดำเนินการเพื่อศึกษาถึงความสำเร็จหรือจุดบกพร่องของโครงการ และนำมาเป็นข้อมูลมาใช้พัฒนาโครงการให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ภาพที่ 2.1 การประเมินตนเองตามแนวคิดเชิงระบบ

2. การประเมินตามรูป Practice – Performance Model

Practice – Performance Model เป็นรูปแบบที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของธุรกิจอุตสาหกรรมในกลุ่มประเทศยุโรปเหนือ เพื่อใช้ในการเทียบเคียงธุรกิจ (Benchmarking) ให้เกิดการพัฒนาร่วมกันสูงสุด โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ด้านหลักๆ ได้แก่ ด้านการดำเนินงานของกิจการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการ สามารถสรุปรูปแบบการประเมินของ Practice – Performance Model ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.2 การประเมินตามรูป Practice – Performance Model

การประเมินองค์กร ตาม Practice – Performance Model เป็นการประเมินองค์กร ใน 2 ส่วนหลักๆ คือ การประเมิน Practice หรือการประเมินการดำเนินงานขององค์กร โดยคำนึงถึงระบบการประกันคุณภาพหรือ Total Quality ในการกำกับ ตรวจสอบการดำเนินงาน และการประเมิน Performance หรือการประเมินผลการปฏิบัติงานในองค์กร

3. การประเมินตามวงจร PDCA (Deming Model)

เดมมิ่ง (Demming) คิดว่า การดำเนินงานขององค์กรต่างๆ ควรมีการบริหารระบบเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตามวงจร PDCA ซึ่งเดมมิ่งได้เสนอวิธีการดังกล่าวไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การวางระบบ (Plan) เป็นขั้นตอนในการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานนั้นเป็นระบบ ผลผลิตหลักที่สำคัญของขั้นตอนในการวางระบบ คือ แผนการดำเนินงาน (Implementation Plan) ที่ระบุกิจกรรมในการดำเนินงาน บุคลากรที่รับผิดชอบ และระยะเวลาในการดำเนินการ

2) การทำตามระบบ (Do) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานต่างๆ ตามกระบวนการและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงาน

3) การประเมินระบบ (Check) เป็นขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหรือแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

4) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) เป็นขั้นตอนในการนำผลการประเมินมาแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นระบบและมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นเป็นวัฒนธรรมของการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพขององค์กรต่อไป

สรุปได้ว่า แบบจำลองการประเมินมีรูปแบบของการประเมินที่ต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินแต่ละคนจะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับการประเมินสิ่งที่มุ่งประเมินนั้น

1.5 การประเมินคุณภาพการศึกษา

1.5.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แต่จะเน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย/คณะ/วิทยาลัย กับตัวบ่งชี้คุณภาพในทุกองค์ประกอบของคุณภาพว่า การดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดมากน้อยเพียงไร โดยจัดเป็นระดับของการบรรลุเป้าหมาย (<http://www.qa.mbu.ac.th>)

การประเมินคุณภาพการศึกษา (Quality Assessment) หมายถึง การดำเนินการสืบค้นข้อมูลที่เชื่อถือได้เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิต (ปานใจ ธารทัศนวงศ์ 2554: 1 <http://www.graduate.su.ac.th>)

การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึง การประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในสถานศึกษา ได้แก่ คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา คุณภาพการวิจัย คุณภาพการเรียนการสอน คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา (สมชาย สิงโต <http://www2.crma.ac.th>)

การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายความว่า กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2549: 56 แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา)

สรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมที่เกิดจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือจากหน่วยงานประเมินคุณภาพภายนอก

1.5.2 ความสำคัญของการประเมินคุณภาพการศึกษา

เวอร์ทเรน, ซานเดอร์และฟิทพาทริก (Worthen, Sanders & Fitzpatric, 1997 (อ้างถึงใน สมหวัง ชีระวิชชตระกูล 2547: 16-17) กล่าวถึงความสำคัญในการประเมินทางการศึกษาโดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. สามารถตัดสินคุณค่าสิ่งนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. สามารถทำให้อธิบายเรื่องหรือประเด็นในสิ่งที่ประเมินได้
3. สามารถทำให้อธิบายบริบทของ สิ่งที่ประเมินได้
4. ให้เกิดข้อสรุปความคาดหวังที่เหมาะสมและเกิด โครงสร้างความคิดจากสิ่งประเมิน
5. สามารถจำแนกและเลือกคำถามในการประเมินที่เหมาะสม รวมทั้งข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ต้องการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 (อ้างถึงใน www.school.obec.go.th) กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพการศึกษาว่าการประเมินคุณภาพการศึกษามีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่สอง เพิ่มความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาให้มั่นใจว่าสถานศึกษา จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่สาม สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ

ชุมชนท้องถิ่น มีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผน และดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ

ประการที่สี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับ คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกช่วงชั้น ทั้งระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา

ส่วนหลักการของการประเมินคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

1) เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2) ยึดความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐาน มีข้อมูลตามสภาพจริง และสามารถตรวจสอบได้

3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาจาก ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่

1) เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและ ประเมิน คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2) เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อจะช่วยเหลือชี้ให้เห็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของ สถานศึกษา สาเหตุของปัญหาและเงื่อนไขของความสำเร็จ

3) เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่ สถานศึกษา

4) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาให้เข้าใจ
2) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู กรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน

3) ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามสภาพความเป็นจริง

4) นำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ที่สะท้อนถึงการดำเนินงานของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาว่าได้ดำเนินการตาม บทบาทหน้าที่ของตนได้เต็มศักยภาพมากน้อยเพียงไร มีประเด็นใดบ้างที่ต้องนำมาใช้ในการ

ปรับปรุงแก้ไข และนำผลการประเมินมาใช้วางแผนกำหนดทิศทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

สุพัตร์ พิบูลย์ (2555: 11-4) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อควบคุมหรือยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งมีผลทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม และเป็นที่ยอมรับของสังคม (อรรถพ จินะวัฒน์ อ้างถึงใน ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ 2550: 5-7)

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์กับผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการทั้งทางตรงและทางอ้อม บนพื้นฐานของการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ

2.2 แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา

ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ (2550: 5 - 7) ได้จำแนกหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โรงเรียน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น

2. การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาสภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอแนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ (อรรถพ จินะวัฒน์ อ้างถึงใน ขงยุทธ ษะบุญธง 2548: 20 -21)

1. โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาไปยังระดับท้องถิ่นและสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้เรียนไม่ว่าอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตามจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ทั้งนี้จะมีทั้งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการประเมินภายนอก เป้าหมายของการประเมินคุณภาพนั้นไม่ใช่เพื่อการลงโทษ แต่เป็นเครื่องสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ฉะนั้น การประกันคุณภาพจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน

2. การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาเป็นแนวคิดที่ดี แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้กลายเป็นมาตรฐานเดียว เนื่องจากกระบวนการจัดการศึกษาต่อไปจะมีความหลากหลาย มีตั้งแต่การศึกษาที่จัดโดยครอบครัว ชุมชน ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การมีมาตรฐานระดับชาติต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นด้วย หมายความว่าท้องถิ่นควรมีบทบาทที่จะกำหนดว่าต้องการพัฒนาคนในท้องถิ่นให้ออกมาเช่นไร เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

3. มาตรฐานการศึกษา อาจเรียกว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ที่สถานศึกษาแต่ละ แห่งจะต้องมี แต่จุดสำคัญที่สุดอยู่ที่ผลผลิต คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เก่งขึ้น และมีความรับผิดชอบมากขึ้น สำหรับส่วนที่เป็นปัจจัยป้อนในด้านทรัพยากร กระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอน ถึงแม้มีความสำคัญแต่สามารถจัดให้หลากหลายได้ซึ่งความหลากหลายจะต้องคำนึงถึงผู้รับการศึกษาเป็นสำคัญ

ในการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการที่ต้องพิจารณาดังนี้

1. ระบบประกันคุณภาพ ไม่ใช่เรื่องของการชี้ถูกชี้ผิด หรือการตรวจสอบ แต่เป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ควบคู่กับการกระจายอำนาจบริหารการศึกษา

2. มาตรฐานการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การประกันคุณภาพการศึกษามีภารกิจหลัก 4 ส่วน ซึ่งต้องแยกบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน คือ

3.1 การกำหนดมาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์ของระบบประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของส่วนกลาง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

3.2 การประเมินภายใน เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประเมินภายใน โดยดึงชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม

3.3 การประเมินภายนอก ในห้องค์กรอิสระในรูปองค์กรมหาชนทำหน้าที่ในการประเมินภายนอก การที่ห้องค์กรอิสระทำหน้าที่นี้ เพราะต้องการให้อิสระจากฝ่ายราชการ และต้องทำหน้าที่ประเมินทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

3.4 การนำผลประเมิน ไปใช้เพื่อการปรับปรุงให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารการศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพการศึกษา ควรยึดหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกองค์กรในการบริหารจัดการศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายที่มุ่งพัฒนาคุณภาพให้เกิดกับผู้เรียนตามมาตรฐานชาติและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

2.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

รัตนะ บัวสนธ์ (2550: 50) กล่าวว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เกี่ยวข้องกับคำหรือกิจกรรมที่สำคัญๆ 4 คำหรือ 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบคุณภาพ 3) การรับรองคุณภาพ และ 4) การประเมินคุณภาพ ซึ่งมีความหมายดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality control) หมายถึงการกำกับ ติดตามการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการของหน่วยงานเพื่อให้เป็นไปตามแผน โครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ในทุกขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการ

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality auditing) เป็นการตรวจสอบว่าหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษานั้นๆ ได้ทำหรือไม่ทำ มีหรือไม่มีอะไรบ้างในรอบปีที่ผ่านมา ผลของการตรวจสอบมักจะตัดสินใจว่ารับรองหรือไม่รับรอง การทำหรือมีสิ่งต่างๆ ของหน่วยงานหรือสถานศึกษานั้นๆ การตรวจสอบคุณภาพแบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การที่หน่วยงานตรวจสอบเอง ซึ่งเรียกว่า การตรวจสอบคุณภาพภายใน (Internal quality audit) และการที่หน่วยงานภายนอกทำการตรวจสอบหน่วยงานต่างๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งเรียกว่า การตรวจสอบคุณภาพภายนอก (External quality audit) กล่าวให้เข้าใจง่ายๆ ก็คือ การประกันคุณภาพภายในนั้นจะอาศัย การตรวจสอบคุณภาพภายในเป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน ในขณะที่การประกันคุณภาพภายนอกจะอาศัยการตรวจสอบคุณภาพภายนอกเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเช่นกัน

3. การรับรองคุณภาพ (Quality accreditation) หมายถึงการให้การรับรองหรือไม่รับรองว่าการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้คุณภาพเป็นไปหรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ (หรือเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด)

4. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึงกระบวนการหาข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมรอบด้านและที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพ

ของผลผลิตหรือกิจกรรมการดำเนินงานของสถานบันการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะมุ่งไปเฉพาะด้านการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 9 - 14) กล่าวถึงระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลักการ 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และครูผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาเครื่องมือสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะกรรมการในส่วนอื่นๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าวสถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น จึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้ และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

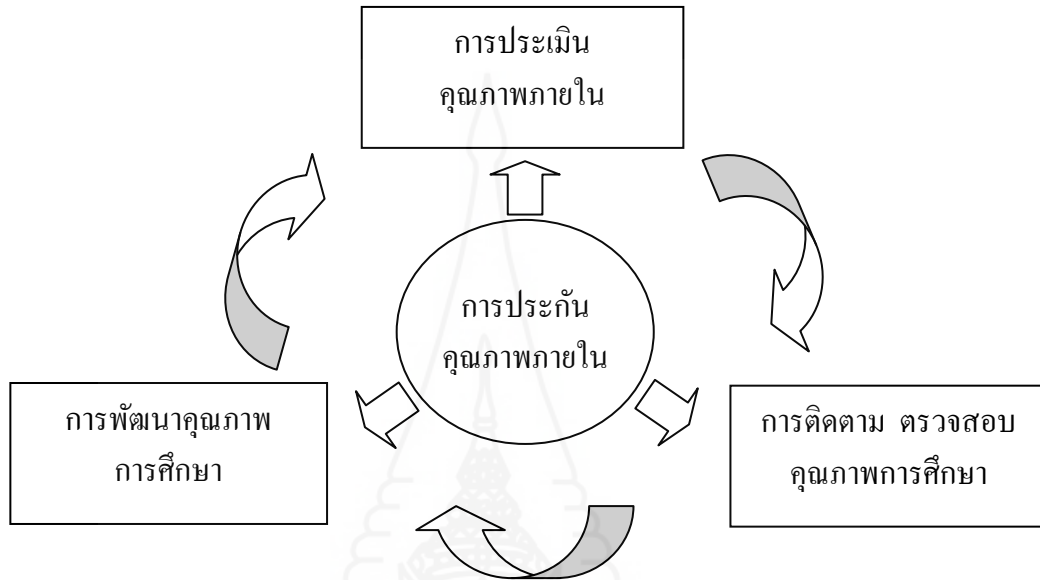
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อมีการตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยาก และเกิดจากการปฏิบัติจริง ข้อมูลและสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ไม่ควรมีน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษา หรือโครงการอื่นๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่า เหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้น หรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลง ข้อมูลและสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมาก แต่ในระดับสถานศึกษานั้น แท้จริงแล้ว คือหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน โดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้นในการคิดกิจกรรม/โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใดต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงานร่วมกันได้ดี รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกลงแนวทางที่ดีที่สุด ยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน และพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การประเมินคุณภาพภายใน 2) การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และ 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังภาพที่ 2.2

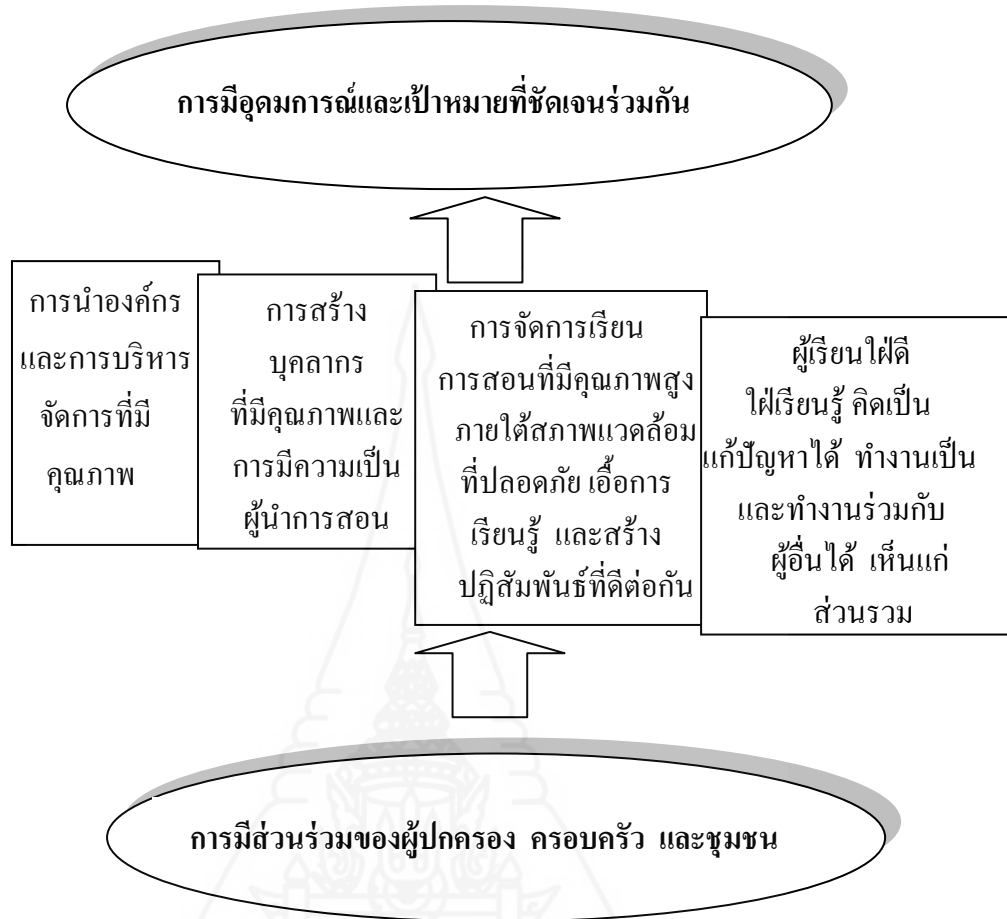

ภาพที่ 2.3 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายใน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 9 - 14)

ประเทศนิวซีแลนด์ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาที่ทั่วโลกยอมรับ ใช้แนวคิด “ห่วงโซ่คุณภาพ” (Chain of Quality) ในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ส่วน ที่เชื่อมโยงกัน (ดังแสดงในแผนภาพที่) คือ

1. การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน
2. การนำองค์กรและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ
3. การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความเป็นผู้นำการสอนอย่างมืออาชีพ
4. การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อการเรียนรู้ และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน

ภาพที่ 2.4 แสดงห่วงโซ่คุณภาพของการจัดการศึกษาปรับปรุงจาก Evaluation

Indicators for Education Reviews in Early Childhood Services (2004)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2554: 5-6)

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากแนวทางการดำเนินการดังกล่าวทั้ง 8 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณะของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2.3 กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

2.4 กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

2.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน

2.7 กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดระบบการบริหารสถานศึกษาและระบบสารสนเทศเพื่อการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 การจัดระบบบริหารสถานศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น 4 ด้าน

ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

3.2 การจัดระบบสารสนเทศ สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว การทำงานอย่างมีระบบ มีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นวางแผนการเก็บข้อมูล จากความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย สร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายเห็นถึงความจำเป็นในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน การเก็บข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมีความสำคัญและจำเป็นที่สุด จะต้องจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลและต้องทำให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียน

3.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรม โดยทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คู่มือ กำกับ ติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้ความสำคัญการดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัยครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุดและภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดไว้รวมทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

3.4 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ต่อเนื่องเพื่อให้เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้นหรือกำลังถดถอยและควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเร่งพัฒนาในเรื่องใดบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงควรกระทำทุกปี โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ

กับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรกและเชื่อมโยงถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่นๆ รวมถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วย

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

3.5 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันทีเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation)

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลักแต่อย่างไรก็ตามควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน ดังนี้

1) **คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้** สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

2) **คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา** สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

3.6 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- 1) ข้อมูลพื้นฐาน
- 2) แผนการพัฒนาการจัดการศึกษา
- 3) ผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา และ
- 4) สรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้

3.7 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอมีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลประเมินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทกรอบการพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษาต้องยึดคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเองจัดระบบและ โครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนด้วยจิตสำนึกที่ว่า **“การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน การดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนทั้งสถานศึกษา”**

การทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้นสถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึก การพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยถือว่าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของสถานศึกษาร่วมกันจัดระบบและ โครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผน โดยเน้นระบบคุณภาพมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
3. นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างชาญฉลาด
4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ รู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลาเกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ อย่างหลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่นๆ มีนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

เหตุผลที่ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน รัตนา เปี้ยจันทร์ (2554) อ้างถึงใน www.kroobannok.com/blog/41041 กล่าวว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 6 ในเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่

มาตรา 47 ถึงมาตรา 51 โดยมีใจความสำคัญสรุปเป็นภาพรวมคือ จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึง ความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินผลคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งใน ทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณชน

จากเหตุผลในพระราชบัญญัติดังกล่าวทำให้สถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ ไม่ว่าจะอยู่ในสังกัดของรัฐหรือสังกัดของเอกชน จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงในวิธีการจัดการ การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพมากขึ้นเพื่อรองรับกฎหมายและมีการวางระบบแบบแผนในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการเตรียมตัวในเรื่องดังต่อไปนี้ การพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตาม คุณภาพ และการประเมินคุณภาพ กล่าวโดยรวมคือ สถานศึกษาจะต้อง มีกระบวนการคิดจะ เชื่อมโยงเกี่ยวกับตัวผู้เรียนในทุกมาตรฐานตามที่หน่วยงานกำหนดไว้ที่จะมาประเมินและยัง จะ ส่งผลถึงคุณภาพด้านผู้บริหาร และด้านครูอีกด้วย ตลอดจนใช้กระบวนการคิดในการทำกิจกรรม ร่วมกับชุมชน ผลแห่งการจัดการพัฒนากระบวนการคิดให้แก่ผู้เรียนอย่าง มีประสิทธิภาพ จึงเป็น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยตรง ซึ่งจะช่วยยกระดับมาตรฐานของสถานศึกษานี้เรียกว่า การประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หรือ การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากร ของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

จากการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ที่ปรับปรุงใหม่ รวมทั้งนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์อย่างชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพคุณ ไทยและการศึกษาไทยใน อนาคต กระทรวงศึกษาธิการจึงปรับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก กระทรวงศึกษาธิการจึงมีประกาศ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน 15

มาตรฐาน โดยในที่นี้จะเน้นในเรื่องมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่แท้จริง เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

2.4 กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

2.4.1 ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 13) กำหนดแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยมีกิจกรรม 3 กิจกรรม ดังนี้ 1) การเตรียมการ 2) การดำเนินการ และ 3) การรายงาน ดังมีรายละเอียดดังนี้

1) ขั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ

(1) การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำกรชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report)

(2) การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

2.4.2 ขั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4

ขั้นตอน

1) การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่างๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

2) การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะที่ดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติม ตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดตั้งอำนาจความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับ บุคลากร ราชกลุ่ม ราชหมวด และให้การนิเทศ

3) การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิด การพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมาย เพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จ แล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อ ผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

2.4.3 ขั้นตอนการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เมื่อสถานศึกษา ดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและ ผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

กิจกรรมเสนอแนะสำหรับการดำเนินการประเมินผลภายในของสถานศึกษา มีดังนี้ (สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ 2543: 23-160)

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อม เป็นการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจและแต่งตั้ง คณะทำงาน รวมทั้งการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนการ ประเมินผลภายใน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมย่อยดังนี้

1) สํารวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีวิธีการ ดำเนินงาน ดังนี้

- (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษา
- (2) สํารวจความรู้ความเข้าใจ เจตคติต่อการประเมินผลภายในของ

บุคลากร

2) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ซึ่ง คณะกรรมการนี้ควรประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมกันประมาณ 15-20 คน

3) จัดเตรียมงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ประเมินผลภายใน ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปริมาณข้อมูลที่จะจัดเก็บ แหล่งข้อมูล ประเภทหรือวิธีการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ เป็นต้น

4) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในการประเมินผลภายในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การจัดเตรียมการจนถึงการสรุปผลและรายงานผลการประเมิน รวมทั้งระบบการติดตามการดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยทุกกิจกรรมจะกำหนดเวลา เริ่มต้นและสิ้นสุดกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น

5) การกำกับและติดตามประเมินผลภายใน ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายต้อง ติดตามกำกับดูแลให้การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมา เป็นการรวบรวมและนำข้อมูลพื้นฐานรวมทั้งผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมาแล้ว มาแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดทราบเพื่อพิจารณาตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการประเมินและการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งวิธีการดำเนินการคือ จัดทำรายงานสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้นำมาเป็นข้อมูลพิจารณาตัดสินใจดำเนินการต่างๆ ต่อไป ซึ่งข้อมูลควรประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสถานศึกษา ได้แก่ ชื่อ ที่ตั้ง ขนาดสถานศึกษา จำนวนอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ จำนวนครูอาจารย์ จำนวนนักเรียน ลักษณะชุมชน

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ นโยบายด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ โดยรายงานว่าที่ผ่านมามีเป้าหมายอย่างไรและมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนมากน้อยเพียงไร พร้อมทั้งสรุปเป็นจุดอ่อน จุดแข็งของการดำเนินงานที่ผ่านมา

กิจกรรมที่ 3 การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกันและพร้อมที่จะร่วมมือกันดำเนินงานประเมินผลภายในต่อไป ซึ่งมีกิจกรรมย่อยดังนี้

3.1 สัมภาษณ์ความเข้าใจของบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยจัดทำแบบสำรวจการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

3.2 สํารวจสภาพการประเมินผลภายในของสถานศึกษา โดยจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งแบบสอบถามควรมีหัวข้อ ดังนี้

1) ลักษณะการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประเมินผลภายในที่ผ่านมาเป็นอย่างไร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องมีการทำ หรือไม่ทำอย่างไร

2) กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาหรือไม่

กิจกรรมที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะใช้ในการประเมิน เป็นการกำหนดเป้าหมายที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษารับรู้และร่วมกันจัดทำว่าจะมีการตรวจสอบการทำงานของตนเองในด้านใด เรื่องใดบ้าง ซึ่งวิธีการดำเนินงานควรมีขั้นตอนดังนี้

4.1 สํารวจความคิดเห็นของบุคลากรทุกฝ่ายว่าต้องการให้คณะกรรมการดำเนินงานประเมินผลภายในดำเนินการในเรื่องใดบ้าง อย่างไรบ้าง

4.2 ให้บุคลากรทุกฝ่ายศึกษามาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เปรียบเทียบกับกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินงานอยู่ว่า กิจกรรมใดที่ควรจัดทำแต่ยังไม่ได้จัดทำ กิจกรรมใดที่ทำอยู่แล้วและกิจกรรมใดที่จะต้องทำเพิ่มเติมจากเดิม

4.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้ครอบคลุมความต้องการของบุคลากรที่แสดงไว้ซึ่งกิจกรรมย่อยที่ควรจัดทำมีดังนี้

1) จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเกี่ยวกับกิจกรรมและหัวข้อที่ต้องการจะประเมิน

2) จัดทำแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่มีอยู่เดิมแล้วว่ามีสิ่งใดจะนำมาใช้กับการประเมินผลภายในได้บ้าง

3) กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะทำการประเมิน

4) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยการศึกษา วิเคราะห์จากมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

กิจกรรมที่ 5 การกำหนดกรอบการประเมิน เป็นการกำหนดแนวทางในการทำการประเมินผลว่าจะดำเนินการอย่างไร เมื่อใดและใครเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องใด ซึ่งวิธีการประเมินจะขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวบ่งชี้ เช่น ใช้แบบสอบถามกับตัวบ่งชี้ที่เป็นความรู้ความเข้าใจ ใช้แบบวัดทางจิตวิทยากับตัวบ่งชี้ที่เป็นนามธรรม ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมกับตัวบ่งชี้ที่มีพฤติกรรมที่สังเกตได้ ใช้แบบสัมภาษณ์กับตัวบ่งชี้ที่สะท้อนความรู้สึกหรือความคิดเห็น ใช้วิธีการเก็บจากข้อมูลที่เป็นเอกสารที่มีอยู่แล้วหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับกิจกรรมย่อยที่ควรจัดทำคือ

5.1 กำหนดแหล่งผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้

5.2 กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล

5.3 กำหนดขนาดตัวอย่าง

5.4 กำหนดระบบการจัดเก็บข้อมูล

5.5 กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

5.6 กำหนดกรอบการประเมิน

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน ซึ่งมีกิจกรรมย่อยที่ควรจัดทำ

ดังนี้

6.1 กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินตัวบ่งชี้

6.2 ตรวจสอบความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินตัวบ่งชี้ โดยทำเป็น

แบบสอบถาม

กิจกรรมที่ 7 การกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมิน เป็นการที่คณะกรรมการผู้รับผิดชอบประเมินผลเลือกวิธีการ เครื่องมือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล รูปแบบสอบถาม โครงสร้างคำถามที่จะใช้ และการสร้างเครื่องมือประเมิน โดยเริ่มตั้งแต่สร้างคำถาม ตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ ปรับปรุงก่อนนำมาใช้จริง

กิจกรรมที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลที่จัดเก็บมาให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีกิจกรรมย่อยดังนี้

8.1 เตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ โดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และศึกษาลักษณะข้อมูลเพื่อเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม

8.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น อาจใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย หรือ ฐานนิยม

เป็นต้น

8.3 กำหนดวิธีการนำเสนอข้อมูล เช่น เสนอในรูปตารางสถิติ หรือการบรรยาย หรือแบบกราฟ

กิจกรรมที่ 9 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา เป็นการนำผลการประเมินมาใช้วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาต่อไป มีกิจกรรมย่อยดังนี้

9.1 สรุปผลการประเมิน

9.2 วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษา

9.3 ประเมินความต้องการจำเป็น

กิจกรรมที่ 10 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา เป็นการนำจุดอ่อนที่ค้นพบ มาวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานต่อไป มี กิจกรรมย่อยดังนี้

10.1 วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยการนำปัญหาที่เป็นจุดอ่อนมาระดมความคิดของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาสาเหตุและวิธีการแก้ไข

10.2 กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา

10.3 พัฒนาสถานศึกษาตามวิธีการที่กำหนด โดยจัดทำเป็นโครงการ

กิจกรรมที่ 11 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง เป็นการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเองให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดได้รู้และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก ซึ่งรายงานผลการประเมินตนเองควรประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไป มีประวัติ สถานศึกษา ที่ตั้ง ลักษณะชุมชน แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ของชุมชน เป็นต้น (2) อาคารสถานที่ (3) แผนภูมิโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา (4) บุคลากร (5) นักเรียน (6) งบประมาณ (7) วิสัยทัศน์ (8) พันธกิจและแผนยุทธศาสตร์

ส่วนที่ 2 การประเมินคุณภาพภายใน ประกอบด้วย (1) ผลการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละมาตรฐาน (2) สรุปผลการประเมินมาตรฐานแต่ละด้าน

กิจกรรมที่ 12 การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง เป็นการนำผลการ ประเมินไปใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีกิจกรรมย่อยดังนี้

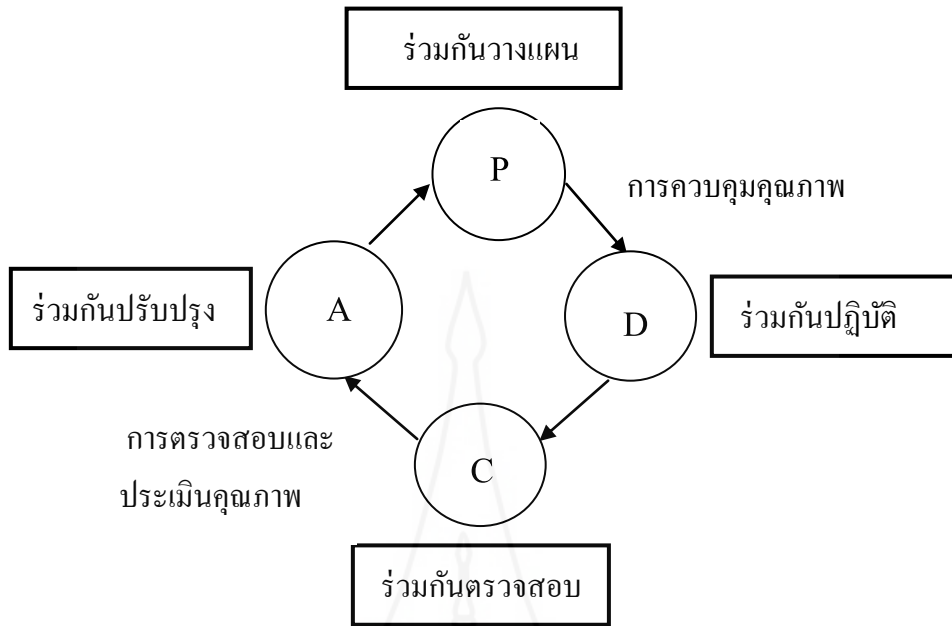
12.1 รายงานผลการประเมิน ซึ่งจะรายงานทุกฝ่ายให้รับทราบ

12.2 ปรับปรุงสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

อรรถพ จินะวัฒน์ (2546: 171) กล่าวถึงกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การร่วมกันวางแผน(Planning)
2. การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)
3. การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)
4. การร่วมกันปรับปรุง (Action)

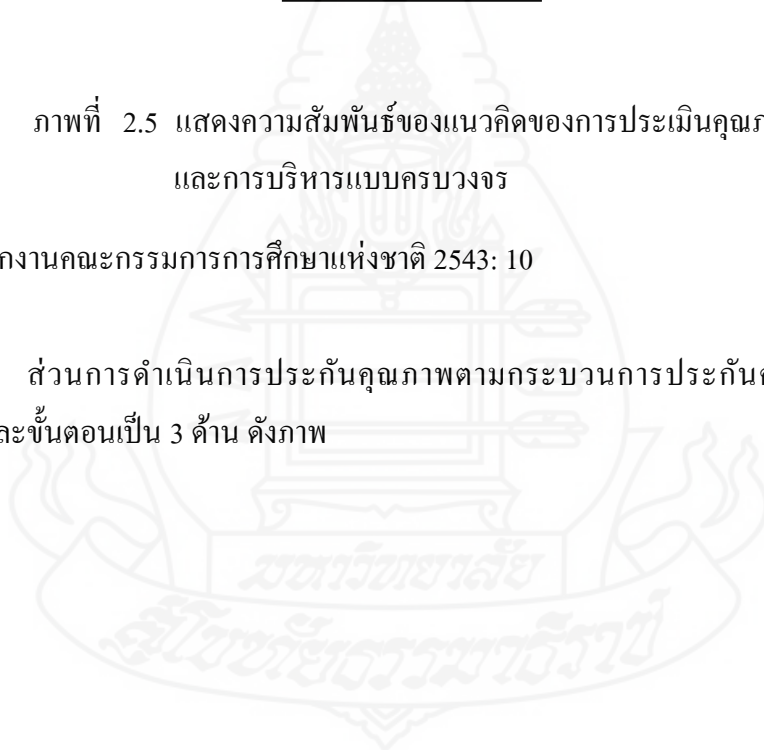
พิจารณากระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกัน คุณภาพทางการศึกษาและแนวคิดของการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร พบว่า มีความ สอดคล้องกัน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543: 10)

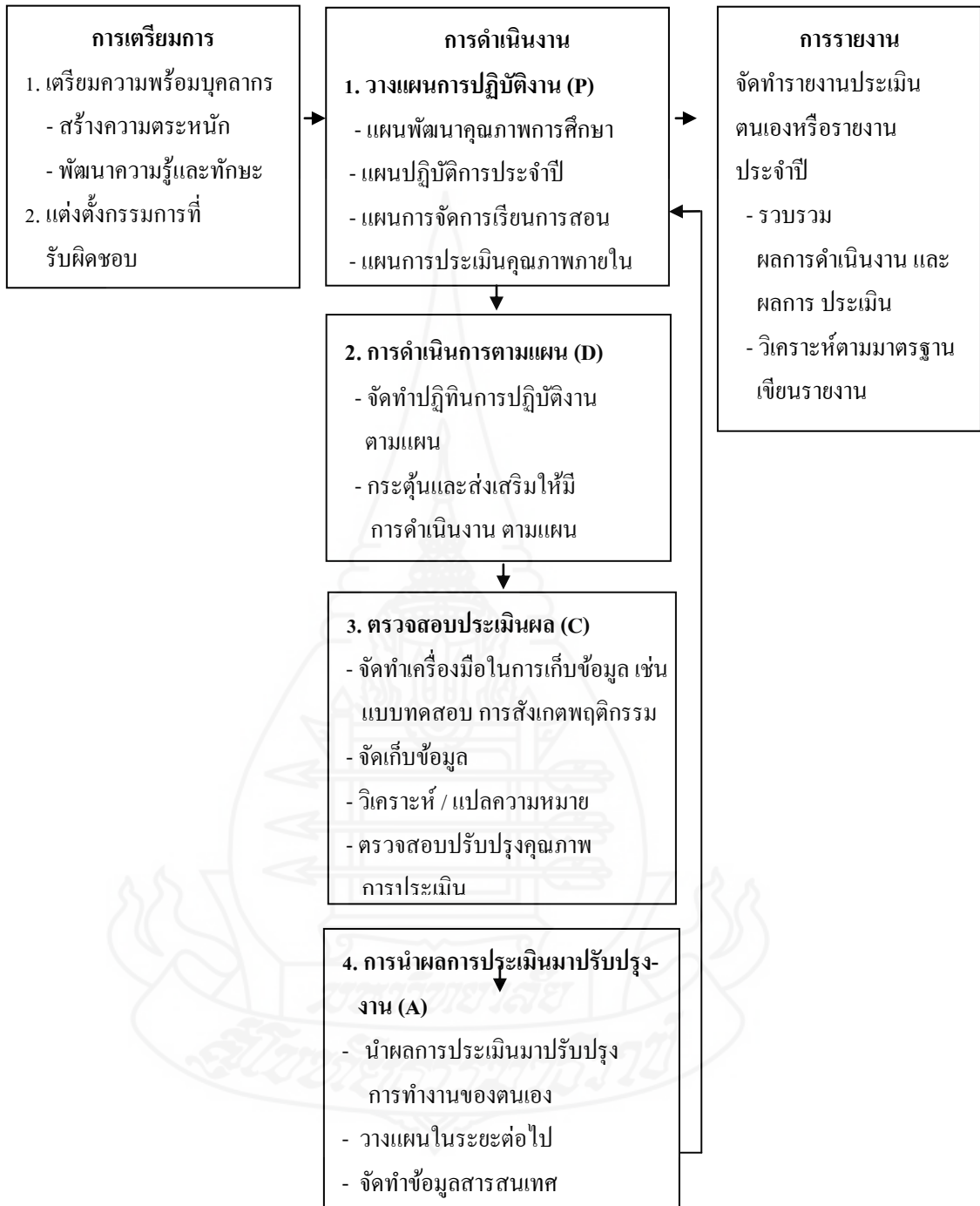

ภาพที่ 2.5 แสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดของการประเมินคุณภาพ
และการบริหารแบบครบวงจร

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543: 10

ส่วนการดำเนินการประกันคุณภาพตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในจึงมี
แนวทางและขั้นตอนเป็น 3 ด้าน ดังภาพ

ภาพที่ 2.6 แสดงกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 13) เสนอแนวทาง
และขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

ภาพที่ 2.7 แสดงแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 13)

จากแผนภูมิดังกล่าว มีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในดังต่อไปนี้

การเตรียมการก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพ

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร มีแนวดำเนินการ ดังนี้

1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่า และมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน จำเป็นต้องปรับความคิดของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ให้อยู่ในระดับเดียวกันก่อนมีรูปแบบที่ควรใช้ ได้แก่

1) จัดประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วิทยากรของสถานศึกษาที่เป็นแกนนำ มีความพร้อมในด้านความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

2) จัดหาวิทยากรมืออาชีพที่มีคุณภาพมาช่วยโน้มน้าวความคิดของผู้เกี่ยวข้องให้พร้อมจะดำเนินการประกันคุณภาพด้วยใจ

3) การชี้แจงทำความเข้าใจ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการของบุคลากรแกนนำ หรือวิทยากรภายนอก ควรให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน

1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพภายใน ขาดทักษะในการประเมินตนเอง รูปแบบที่ควรใช้ คือ

1) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ทุกคนได้เข้าร่วมประชุม โดยให้บุคลากรแกนนำเป็นผู้รับผิดชอบ

2) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ควรแบ่งเป็นช่วงๆ ตามกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละช่วง ดังนี้

(1) ช่วงแรก เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพภายใน กระบวนการบริหารงานคุณภาพ แล้วเริ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ต่อจากนั้นก็ให้ร่วมกันปฏิบัติจริงในการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ

(2) ช่วงที่ 2 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบและวางแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือการประเมิน ต่อจากนั้นก็ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามกรอบการประเมิน

(3) ช่วงที่ 3 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report) โดยจัดประชุมปฏิบัติการ หลังจากทีบุคลากรมีการปฏิบัติงาน และมีการประเมินตนเองตามแผนไประยะหนึ่ง

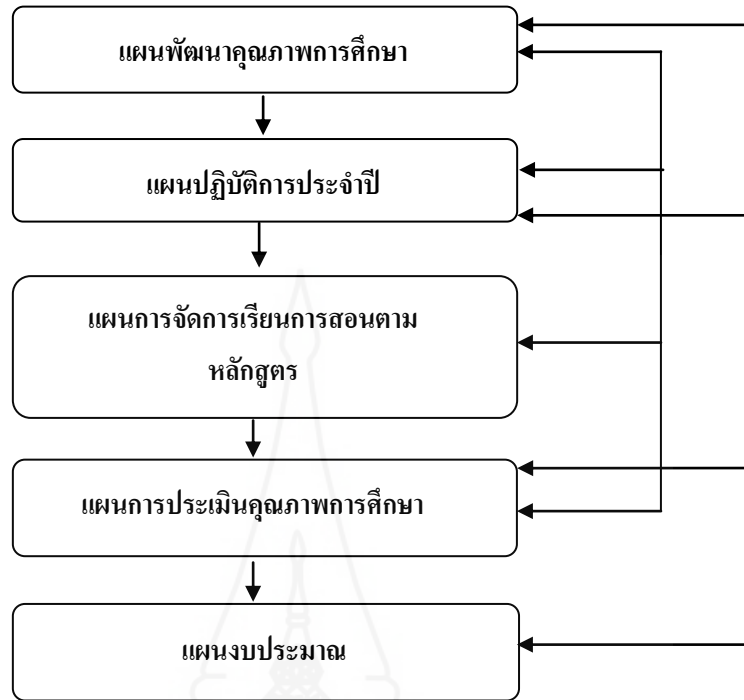
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ มีแนวดำเนินการ ดังนี้

ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และการเชื่อมโยงกันเป็นทีม ผู้รับผิดชอบต้องมีความคุ้นเคยกับงานที่ตนเองทำ การแต่งตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร และมีคณะกรรมการกลาง ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของคณะกรรมการ คณะต่างๆ เพื่อประสานและรับผิดชอบในภาพรวมทั้งหมด

การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง มีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน ในการวางแผนต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และทรัพยากรที่จะต้องใช้ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับกำหนดทิศทางการพัฒนา สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3-5 ปี นอกจากนี้ควรมีการจัดทำแผนต่างๆ คือ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ ทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา ดังแผนภูมิต่อไปนี้

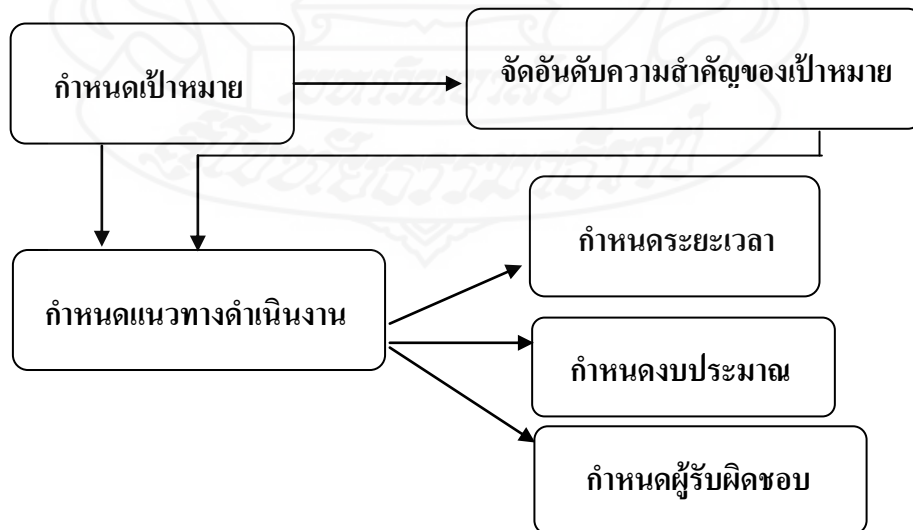

ภาพที่ 2.8 แสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนต่าง ๆ ที่สถานศึกษาควรจัดทำ

ความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน โดยตลอด คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแผนระยะยาวที่ครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนการวางแผน ในการวางแผนมีขั้นตอนสำคัญ คือการกำหนดเป้าหมาย จัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาดำเนินการ ดังแผนภูมิ

ภาพที่ 2.9 แสดงขั้นตอนการวางแผน

ในการจัดทำแผนต่างๆ นั้น ควรวางแผนการประเมินผลไปพร้อมกันด้วยเพื่อใช้กำกับตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนเพียงใด โดยมีการตั้งเป้าหมายว่าจะประเมินเรื่องใด ใช้วิธีการ รูปแบบอย่างไรในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แผนการประเมินผลที่ดีควรสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติของบุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง

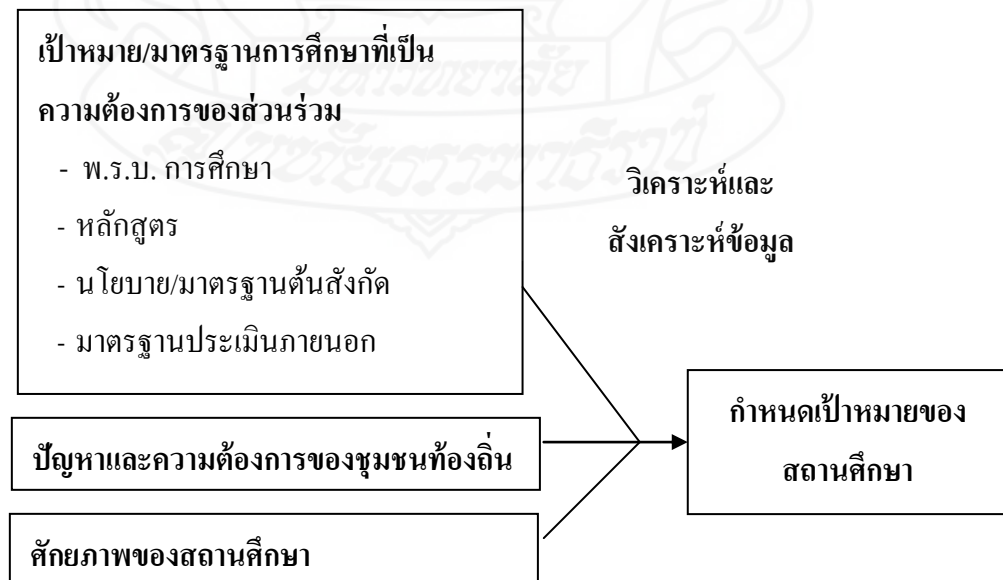
1.1 การกำหนดเป้าหมาย ทำได้โดยวิธีการดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน ได้แก่

(1) เป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาหลักที่เป็นความต้องการส่วนรวมของสังคมและประเทศชาติ ได้แก่ ความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาไทย ตามกำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร มาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเสริมสร้างจริยธรรม คุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะในการทำงาน และมีความรู้ตามที่กำหนดในหลักสูตร

(2) สภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่นและชุมชน ทั้งในด้านสภาพทั่วไป ปัญหาความต้องการและแนวโน้มการพัฒนา เพื่อนำมาใช้มาเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานเฉพาะเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่ตรงตามสภาพจริง

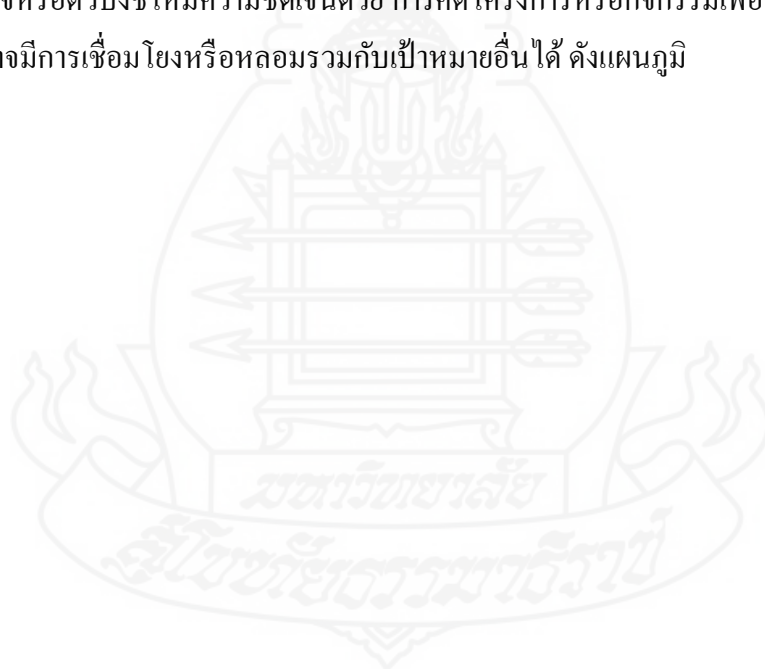
2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งความต้องการส่วนรวม ส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา จะทำให้การกำหนดเป้าหมายเพื่อวางแผนและทำงานได้ง่ายขึ้น ดังแผนภูมิ

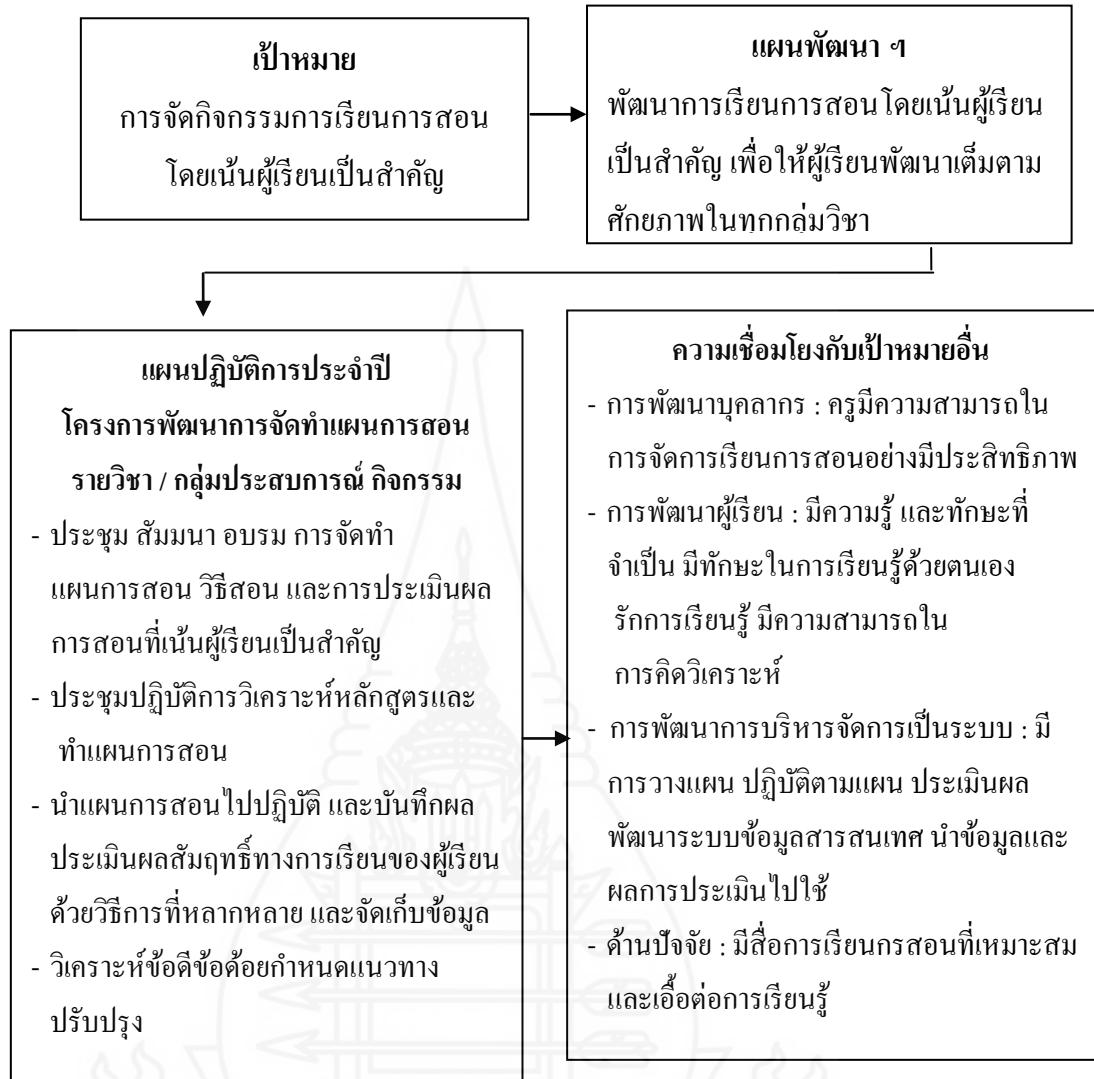

ภาพที่ 2.10 แสดงการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา

1.2 การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย ความสำคัญของเป้าหมายช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สถานศึกษาทราบเป้าหมายต่างๆ ต้องการนั้น เป้าหมายสำคัญมากน้อยกว่าเพียงใด เพื่อกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากร และช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการพัฒนาเป้าหมายนั้นๆ การจัดลำดับความสำคัญอาจทำได้โดย ตั้งประเด็นเพื่อพิจารณา เช่น ความต้องการส่วนรวมระดับประเทศ เป็นเรื่องเร่งด่วน เป็นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายอื่น ผู้เรียนได้ประโยชน์ เป็นความต้องการของสถานศึกษา เป็นต้น แล้วให้น้ำหนักหรือความสำคัญเป็นคะแนนประเด็นเพื่อพิจารณาและการให้ค่าน้ำหนักหรือความสำคัญเป็นคะแนนนั้น อาจปรับเปลี่ยนเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ชัดเจน และตรงตามความเป็นจริงให้มากที่สุด

1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน การกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน คือการนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรม มาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิด โครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนด้วย การคิดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการอาจมีการเชื่อมโยงหรือหลอมรวมกับเป้าหมายอื่น ได้ ดังแผนภูมิ

ภาพที่ 2.11 ตัวอย่างแนวความคิด โครงการหรือกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติให้บรรลุ
เป้าหมายที่ต้องการและเชื่อมโยงหรือหลอมรวมกับเป้าหมายอื่น

1.4 การดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ในแผนด้วย เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแล จะได้ติดตามงานด้านความก้าวหน้า

1.5 การกำหนดงบประมาณ ควรคิดงบประมาณที่จะต้องในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแผนอย่างรอบคอบและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ ควรกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนหรือกิจกรรมและ โครงการต่างๆ ควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดจะเป็นหน้าที่รับผิดชอบของใครบ้าง

2. การปฏิบัติตามแผน เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างดำเนินงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารสถานศึกษาควรจะ

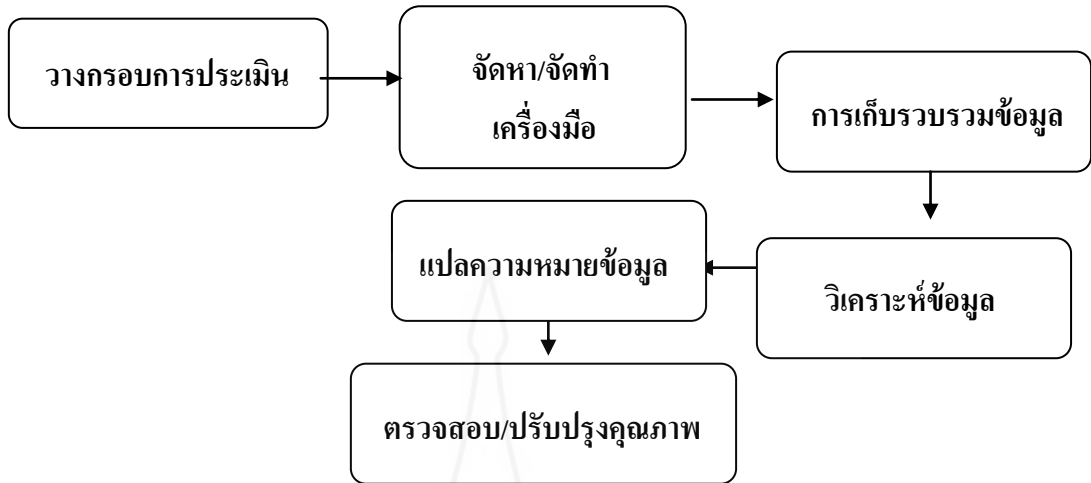
2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข

2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 กำกับ ติดตาม (Monitoring) ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน เช่น การกำกับและติดตามจากการรายงานปากเปล่า หรือจัดทำรายงานเสนอ หรือการให้รางวัลเล็กๆ น้อยๆ เป็นกำลังใจเมื่อพิจารณาเห็นว่าบุคคล/กลุ่ม/หมวด/ฝ่ายใดมีผลการดำเนินงานดีเยี่ยม เป็นต้น

2.4 ให้การนิเทศ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเอง และทักษะในด้านต่างๆ อาจเป็นผู้บริหารให้การนิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศ หรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

การตรวจสอบประเมินผล การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด การประเมินผลอาจใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้วไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่ เช่น สถิติที่เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของฝ่ายบริหาร ผลงาน หรือการบ้าน และการทดสอบย่อยของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้วเพียงแต่จัดเก็บให้เป็นระบบมากขึ้นเท่านั้น กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายในสรุปได้ดังแผนภูมิ

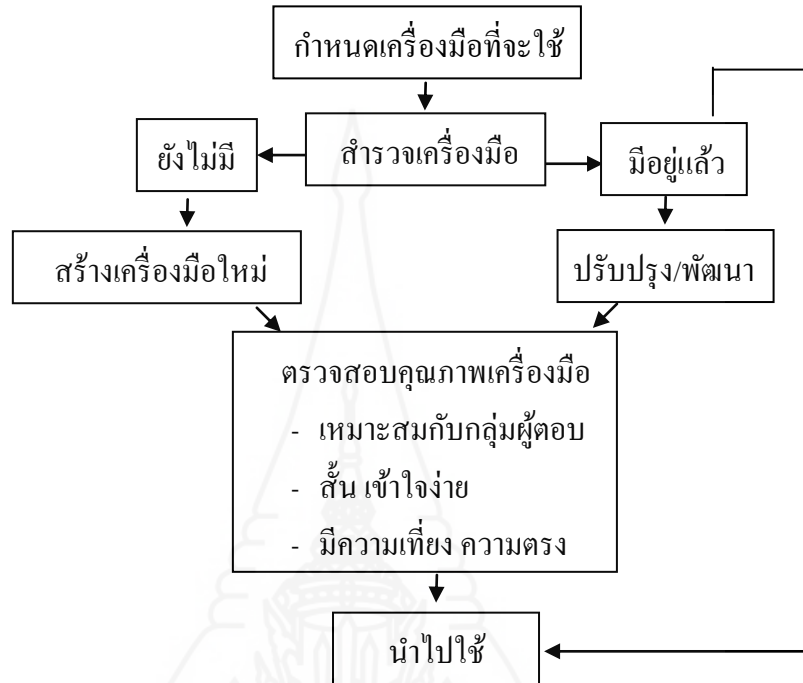
ภาพที่ 2.12 แสดงกิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน

ในระหว่างดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่ เพียงใด มีจุดอ่อน จุดแข็งประการใด ส่วนใดที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด เมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพสรุปรวม เพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป

จากการสรุปสังเคราะห์กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายในตามพื้นฐานแนวคิดของการประเมินที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Evaluation) มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย การวางแผนการประเมิน การจัดทํา/จัดทําเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และการตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การวางแผนการประเมิน คณะกรรมการควรประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนการประเมิน เพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่า จะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมิน และมีรูปแบบในการประเมินเป็นอย่างไร การกำหนดกรอบการประเมินอาจพิจารณาประเด็นต่างๆ เช่น เป้าหมาย/มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์การประเมิน ช่วงเวลาที่ประเมิน ผู้รับผิดชอบ เป็นต้น การวางแผนการประเมินมีแนวทาง

3.2 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ คณะกรรมการควรประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่า จะใช้เครื่องมือชนิดใด หลังจากนั้นก็จัดทำเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 2.13 แสดงการจัดการ/จัดทำเครื่องมือ

การประเมินผลภายในอาจใช้เครื่องมือได้หลากหลาย การกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ต้องเหมาะสมกับลักษณะของตัวบ่งชี้ที่จะวัด เช่น ถ้าวัดเรื่องความรู้ความเข้าใจกับเนื้อหาวิชา ก็อาจใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การตั้งคำถามในห้องเรียน การสังเกตพฤติกรรม ถ้าวัดความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ คุณธรรม อาจจะใช้การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมเป็นหลัก โดยจัดทำเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน หรือใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการวัด เป็นต้น

เครื่องมือที่กำหนดสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลนั้น ไม่จำเป็นต้องจัดทำใหม่ทั้งหมด ให้สำรวจว่ามีเครื่องมือดังกล่าวแล้วหรือยัง ถ้ามีอยู่แล้วและเป็นเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน เช่น มีข้อสอบมาตรฐานที่วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก็สามารถนำมาใช้ได้เลย แต่ถ้ายังไม่ได้มาตรฐานก็ต้องพัฒนาและปรับปรุงให้มีคุณภาพ โดยการนำไปทดลองและปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

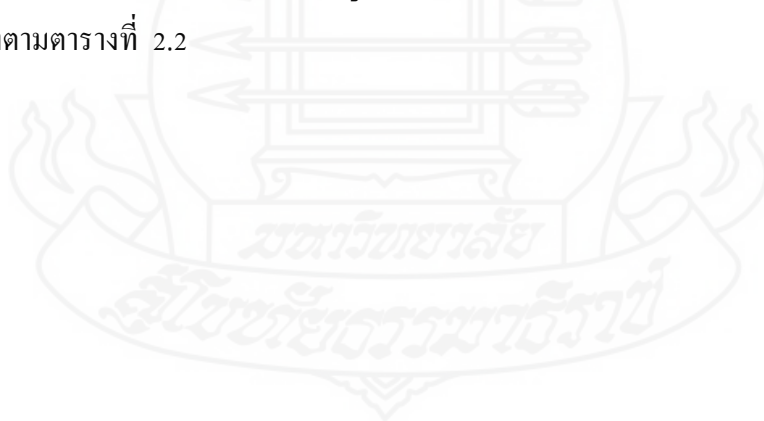
ในกรณีที่เครื่องมือวัดเรื่องเดียวกันมีหลายชุดเพราะมีหลายคนทำ ก็ร่วมกันนำเครื่องมือเหล่านั้นมาปรับปรุง/พัฒนา ให้เป็นเครื่องมือชุดเดียวกัน และนำไปใช้ร่วมกัน ไม่ใช่ว่าต่างคนต่างมีเครื่องมือที่ใช้กันไปคนละทิศคนละทาง

ในกรณีสถานศึกษาสำรวจแล้วยังพบว่ายังไม่มีเครื่องมือ จำเป็นต้องสร้างเครื่องมือใหม่ แล้วจึงนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ และนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง

การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ จะต้องคำนึงถึงความสามารถในการวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยอาจนำเครื่องมือไปทดลองใช้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ว่าได้ผลตรงกับความเป็นจริงตามการสังเกตของครูหรือไม่ เครื่องมือที่ใช้ต้องง่ายในการตอบ ไม่รบกวนเวลาและไม่เป็นภาระกับผู้ให้ข้อมูล ต้องพยายามหลอมรวมเครื่องมือให้สามารถวัดสิ่งที่เกี่ยวข้องกันด้วยเครื่องมือชุดเดียวกัน หากเป็นข้อคำถามก็พยายามใช้ข้อคำถามให้น้อยเท่าที่จำเป็น การใช้เครื่องมือมากเกินไปจะทำให้เกิดปัญหา ผู้ให้ข้อมูลไม่อยากตอบ และเป็นแนวการเพิ่มภาระให้ผู้เก็บข้อมูล

นอกจากนั้น ควรคำนึงอยู่เสมอว่า ผลงานของผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรียงความ ภาพวาด ตลอดจนการแสดงออก การโต้ตอบ พฤติกรรมของเด็ก เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ควรใช้สิ่งเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประเมิน โดยเครื่องมือที่สำคัญก็คือตัวครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ครูควรจะเป็นคนช่างสังเกต รู้จักผู้เรียนทุกคน และรู้จักวิเคราะห์พฤติกรรมและผลงานของผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาได้ตลอดเวลา โดยครูควรมีเครื่องมือ เช่น แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม หรือประเด็นหลักในการวิเคราะห์ผลงานหรือพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อช่วยการสังเกตและการวิเคราะห์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล อาจพิจารณาจากประเด็นและแนวทางการเก็บข้อมูล ดังตัวอย่างตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้ว 2. เก็บข้อมูลใหม่ (ถ้ายังไม่มีข้อมูลที่ต้องการ) 3. เก็บจากหลาย ๆ แหล่ง เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ
ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> 1. เก็บตามเวลาที่สอดคล้องกับการทำงานตามปกติ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ข้อมูลที่เก็บได้ตลอด เช่น พฤติกรรมของผู้เรียน 1.2 ข้อมูลที่เก็บเป็นระยะๆ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง เก็บภาคเรียน ละ ครั้งหรืออาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง เก็บปีละครั้ง 2. ในช่วงเวลาเดียวกัน ไม่ควรระดมเก็บข้อมูลทุกอย่างพร้อมกันจำนวนมาก
ความครอบคลุมของกลุ่มเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงเป็นรายบุคคล ต้องเก็บข้อมูลทุกคน 2. ข้อมูลภาพรวมของสถานศึกษา หรือข้อมูลจากผู้ปกครองชุมชน เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บข้อมูลนั้น หากข้อมูลใดมีอยู่แล้วในสถานศึกษา ไม่ควรจัดเก็บใหม่ ให้นำข้อมูลที่มีอยู่มาประมวลผล วิเคราะห์ แล้วนำไปใช้ได้เลย เช่น คะแนนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ใช้ผลการสอบปลายภาคเรียน ซึ่งจะช่วยลดภาระงานได้

สถานศึกษาควรวางแผนการจัดเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับการทำงานปกติของสถานศึกษาให้มากที่สุด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง อาจให้ผู้ปกครองกรอกแบบสอบถามในวันที่เชิญมาประชุม หรือ น้ำหนักและส่วนสูง ก็ให้ครูประจำชั้นหรือครูพลศึกษาจัดเก็บ เป็นต้น สิ่งที่ไม่ควรทำคือ ระดมเก็บข้อมูลทุกอย่างในช่วงเวลาเดียวกันจำนวนมากจนเป็นภาระของผู้เก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

การเก็บข้อมูลในส่วนที่ครูสังเกตพฤติกรรมและวิเคราะห์ผลงานของเด็กตามแบบสังเกตพฤติกรรม ครูทุกคนสามารถทำได้ตลอดเวลา และในระหว่างที่สังเกตและวิเคราะห์ก็บันทึกข้อมูลไปได้เรื่อยๆ โดยอาจจะสรุปเพื่อรายงานข้อมูลตามระยะเวลาที่ตกลงหรือที่กำหนดในแผนร่วมกัน เมื่อพบสิ่งที่เป็นจุดอ่อน เป็นปัญหาของผู้เรียน จะได้ปรับปรุงแก้ไข และให้การช่วยเหลือได้ทันที ทั้งนี้ครูที่สอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน ควรพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อหาแนวทางแก้ไขและช่วยเหลือผู้เรียนร่วมกัน

ส่วนการเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบ แบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการกับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มต่างๆ นั้น คณะกรรมการจะต้องร่วมกันพิจารณาและวางแผนอย่างดี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เก็บได้เร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย

การเก็บข้อมูล หากเป็นไปได้ควรเก็บจากหลาย ๆ แหล่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล และทำให้ได้สารสนเทศในมุมมองต่างๆ แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เช่น มีการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน ก็สามารถเก็บข้อมูลจากครูและผู้ปกครอง เพื่อดูความสอดคล้องของข้อมูล

การจัดเก็บข้อมูลจะครอบคลุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพียงใด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน ถ้าต้องการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนหรือครู เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงเป็นรายบุคคล ก็ควรจะเก็บข้อมูลของทุกคนและประเมินเป็นรายบุคคล แต่ถ้าต้องการประเมินในภาพรวม หรือเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองหรือชุมชน ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการเรียนการสอนต่างๆ ไป ก็สามารถใช้วิธีสุ่มตัวอย่างได้

อนึ่ง สถานศึกษาควรวางระบบการเก็บข้อมูลให้ดี ทั้งข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และข้อมูลที่เก็บใหม่เพื่อง่ายต่อการนำมาใช้ การเก็บข้อมูลอาจยุ่งยากในปีแรกๆ แต่ปีต่อๆ ไปจะสะดวกขึ้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษานั้น ผู้รับผิดชอบควรร่วมกันพิจารณากรอบการวิเคราะห์ว่าข้อมูลแต่ละประเด็นจะวิเคราะห์ในระดับใด ระดับบุคคล ระดับห้องเรียน หรือระดับภาพรวมของสถานศึกษา ใครเป็นผู้วิเคราะห์ วิเคราะห์ในช่วงเวลาใด เพื่อจะได้นำผลมาใช้ ดังตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ซึ่งอาจมีกรอบการวิเคราะห์ดังที่เสนอในตารางที่ 3 และมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

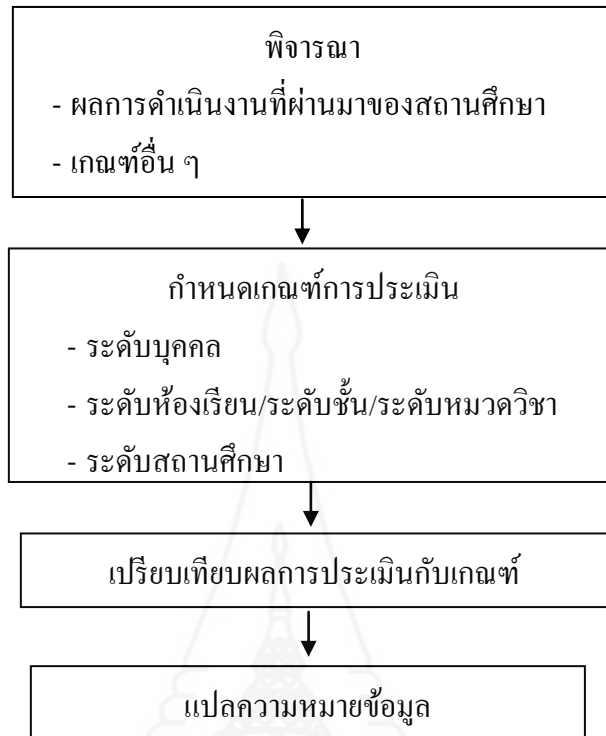
ตารางที่ 2.3 แสดงกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน

ระดับการวิเคราะห์	ผู้วิเคราะห์	ช่วงเวลาที่วิเคราะห์
รายบุคคล	ครูประจำวิชา/ครูประจำชั้น	ตลอดเวลาเพื่อปรับปรุงเป็นรายบุคคล
ระดับชั้น/หมวดวิชา	หัวหน้าระดับชั้น/หมวดวิชานำผล การวิเคราะห์ของครูประจำชั้น / ครู ประจำวิชามาวิเคราะห์รวม	ภาคเรียนละครั้งเป็นอย่างน้อย หรือ แล้วแต่จะกำหนด
ระดับภาพรวมของ สถานศึกษา	คณะกรรมการ/คณะทำงานที่ รับผิดชอบ	ตามที่คณะกรรมการ/คณะทำงาน กำหนดอาจจะภาคเรียนละครั้ง หรือ ปีละครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนจะเป็นผู้รับผิดชอบวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต และการตรวจการวิเคราะห์ผลงานหรือพฤติกรรม เพื่อจุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุงของผู้เรียนเป็นประจำอยู่แล้ว ซึ่งผลที่ได้จากข้อมูลดังกล่าว ครูสามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ได้ตลอดเวลา และเมื่อปิดภาคเรียน หรือเมื่อถึงกำหนดเวลาที่จะประเมิน หรือรายงานข้อมูลในภาพรวม ครูก็นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการประเมินหลายๆ ครั้งมาสรุปเพื่อแสดงให้เห็นจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงของผู้เรียนแต่ละคนตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้แต่ละตัว

3.5 การแปลความหมาย

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อสถานศึกษาได้แปลความหมายของข้อมูล โดยมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ดังขั้นตอนในภาพที่ 2.14

ภาพที่ 2.14 แสดงขั้นตอนการแปลความหมาย

ก่อนที่คณะกรรมการจะแปลความหมายของผลการประเมิน จะต้องกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน โดยคณะกรรมการจะต้องร่วมกันกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษาด้วยการพิจารณาข้อมูลผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถานศึกษาประกอบกับเกณฑ์ที่อื่นว่าเป็นอย่างใด เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน และเนื่องจากการประเมินตนเองเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ดังนั้น เกณฑ์การประเมินควรจะดูพัฒนาการของสถานศึกษาด้วยในช่วงแรกอาจจะกำหนดเกณฑ์ที่คิดว่าสถานศึกษาสามารถทำได้ไปก่อน เพื่อให้มีกำลังใจในการทำงานแล้วค่อย ๆ ปรับให้สูงขึ้น

การกำหนดเกณฑ์การประเมินตนเองของสถานศึกษานั้น กำหนดเป็นระบบๆ ได้แก่ เกณฑ์ระดับบุคคล เกณฑ์ระดับห้องเรียน/ระดับชั้น/ระดับหมวดวิชา และเกณฑ์ระดับสถานศึกษา เช่น

1. เกณฑ์ระดับบุคคล อาจกำหนดว่า ผู้เรียนจะต้องสอบได้คะแนนร้อยละ 50 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์
2. เกณฑ์ระดับห้องเรียน / ระดับชั้น / ระดับหมวดวิชา / ระดับสถานศึกษา อาจกำหนดว่า

ผู้เรียนมากกว่าร้อยละ 80 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ถือว่าอยู่ในระดับ ดี
 ผู้เรียนร้อยละ 70 – 80 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ถือว่าอยู่ในระดับ พอใช้
 ผู้เรียนน้อยกว่าร้อยละ 70 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ถือว่าอยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
 เมื่อสถานศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินแล้ว สถานศึกษาก็สามารถ
 แปลความหมายของข้อมูลได้ว่าเรื่องใดมีผลการประเมินอย่างไร

3.6 การตรวจสอบ / ปรับปรุง คุณภาพการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการประเมินผลตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว ก็จะต้องมี
 การตรวจสอบกระบวนการและผลการประเมินว่า มีความเหมาะสม ถูกต้อง และน่าเชื่อถือเพียงใด
 ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ โดยผู้บริหารควรมีการติดตามตรวจสอบใน
 ระหว่างการนิเทศและประชุมร่วมกันกับคณะกรรมการเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงและ
 พัฒนาระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องและเชื่อถือได้

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

เมื่อบุคลากรแต่ละคน แต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งผลให้
 คณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์แปลผลใน
 ภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา
 หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองต่อไป

การเผยแพร่ผลประเมิน อาจใช้วิธีจัดประชุมครูภายในสถานศึกษา จัดบอร์ด หรือ
 จัดทำรายงานผลการประเมินฉบับย่อแจกบุคลากร

ผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของ
 ผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้
 ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้

4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร

ในระหว่างการทำงานและมีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับ
 รายบุคคล หรือ ระดับชั้น / หมวดวิชา ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้
 ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้เลย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป
 ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.2 การวางแผนในระยะต่อไป

การนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนในภาคเรียน หรือปีการศึกษาต่อไป ควร
 มีการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนว

ทางแก้ไข โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาต่อไป

วิธีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงสามารถทำได้ง่ายๆ โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง เมื่อทราบสิ่งที่จะต้องปรับปรุงของสถานศึกษาแล้ว จะต้องนำมาร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อป้องกันและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นจึงระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหา

ผลการประเมินอาจชี้จุดที่สถานศึกษาต้องทำการปรับปรุงหลายประการ ซึ่งสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาลำนั้นได้พร้อมกัน ต้องกำหนดลำดับความสำคัญว่าปัญหาอะไร จำเป็นต้องพัฒนาก่อน เพื่อนำมาวางแผนแก้ไขปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป

4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

ถ้าสถานศึกษาที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นปัจจุบัน ก็จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงาน และประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงานภายนอกเข้ามาประเมิน สถานศึกษาก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ง่ายขึ้นในทุกๆ ด้าน

การดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษาไม่ได้สิ้นสุด เพียงแต่ทำการประเมินตนเองเพียงครั้งเดียว แล้วหยุดเลย แต่ต้องทำตลอดเวลา ผลการประเมินที่จัดทำเสร็จแล้วถือเป็นข้อมูลที่แสดงถึงสภาพการดำเนินงานในขณะนั้น ซึ่งต้องมีการตรวจสอบใหม่ว่า การดำเนินงานในช่วงต่อไป สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาอย่างไร การพัฒนาปรับปรุงตนเองจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุด

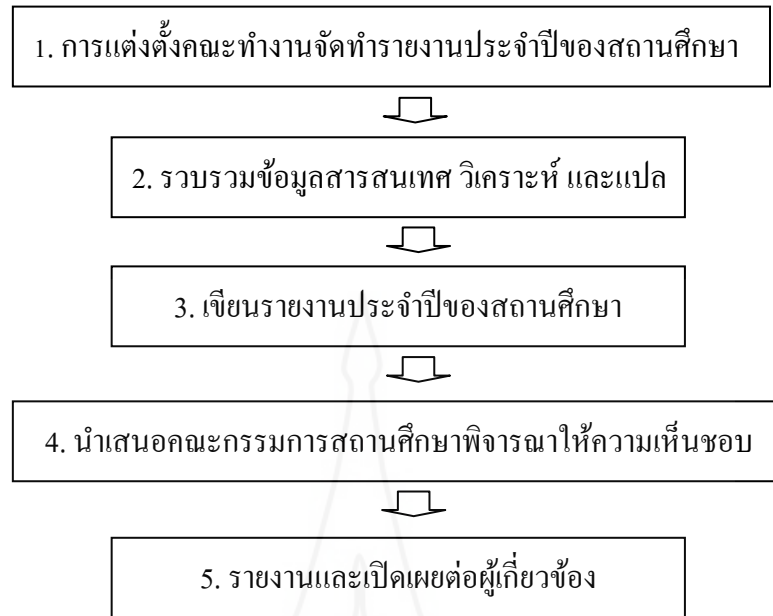
การจัดทำรายงานประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผนและมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในช่วงปลายปีการศึกษาจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มได้รับทราบ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้ปกครอง หรือชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ประเมินภายนอก เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และพร้อมที่จะรับการประเมินจากภายนอก โดยดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมการดำเนินงานและผลการประเมิน
2. วิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษา
3. เขียนรายงาน

การรายงานผลการประเมินและเนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อสารควรมี 2 แบบ ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้รับข้อมูลแบบแรกเป็นการรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วน เน้นในเชิงวิชาการเพื่อใช้สำหรับรายงานหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอก ส่วนแบบที่สองเป็นการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และมีความยาวไม่มาก ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองรับรู้ข้อมูลของสถานศึกษาได้มากขึ้น เนื้อหาสาระที่นำเสนอในรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ควรมีหัวข้อ ดังนี้

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ประวัติและความเป็นมาของสถานศึกษา สถานที่ตั้ง สังกัด รูปแบบ / หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โครงสร้างการบริหารงาน ข้อมูลผู้บริหารและบุคลากร จำนวนผู้เรียน งบประมาณ รวมทั้งข้อมูลสภาพชุมชน อาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง
  2. วิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือมาตรฐาน และแผนงานของสถานศึกษา
  3. ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ โดยแต่ละตัวบ่งชี้ควรรายงานเกี่ยวกับเป้าหมาย การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และผลการดำเนินงาน และอาจนำเสนอข้อมูล / หลักฐานสนับสนุนผลการดำเนินงานนั้นๆ ด้วยก็ได้ นอกจากนี้ ในแต่ละมาตรฐานควรนำเสนอจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง และแนวทางแก้ไขด้วย
  4. สรุปผลการประเมินของมาตรฐานแต่ละด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย โดยในแต่ละด้านควรบอกจุดเด่น เงื่อนไขที่ทำให้สำเร็จ จุดที่ต้องปรับปรุง สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปรับปรุงด้วย
  5. ภาคผนวก อาจมีการรายงานเกี่ยวกับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล หากเป็นที่ต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด
- คณะผู้จัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ควรเป็นแกนนำหรือผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพอสมควร ซึ่งจะทำให้สามารถสรุปผลการประเมินได้ถูกต้อง การจัดทำรายงานควรดำเนินการในส่วนที่สามารถทำได้เรื่อยๆ ก่อนสิ้นปีการศึกษา ไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงสิ้นปีการศึกษา เพราะจะทำให้จัดทำรายงานไม่ทัน กำหนดเวลาที่ต้องส่งหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 9) ได้เสนอแนวทางสำหรับการเขียนรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี โดยมีขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ภาพที่ 2.15 แสดงขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

จากภาพที่ 2.15 แสดงขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการจากบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการ โรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน 3) หัวหน้ากลุ่มฝ่ายตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน 4) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน และ 5) ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานจะต้องวางแผนการจัดทำรายงานประจำปี โดยการกำหนดช่วงระยะเวลาจัดทำ รายละเอียดการรายงาน รวมถึงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี

2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล

การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์และแปลผล เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้รายงานมีความสมบูรณ์ มีคุณภาพตรงตามสภาพของสถานศึกษา การดำเนินการมี ดังนี้

2.1 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากการดำเนินงานประจำ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ออกแบบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในแต่ละมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

2.3 วิเคราะห์และแปลผลเพื่อจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

3. เขียนรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสม ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย นำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

3.2 ตอนที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา

3.3 ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.4 ตอนที่ 4 สรุปผลการพัฒนาและนำไปใช้

3.5 ภาคผนวก

4. การนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

หลังจากเขียนรายงานประจำปีเสร็จสมบูรณ์ สถานศึกษาจะต้องนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

5. รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี และได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาแล้ว จะต้องรายงานและเปิดเผยผลการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น รายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์ เปิดเผยผ่าน Website ของสถานศึกษา จุลสาร อนุสาร แผ่นพับ รายงานเสียงตามสาย และชี้แจงในที่ประชุม

องค์ประกอบของรายงานประจำปีของสถานศึกษา การจัดทำรายงาน ประจำปีของสถานศึกษา อาจแบ่งองค์ประกอบได้ดังแผนภาพที่

ภาพที่ 2.16 แสดงองค์ประกอบของรายงานประจำปีของสถานศึกษา
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2554: 13

2.4 การประเมินผลภายในกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประเมินผลภายใน (internal evaluation) คือ กระบวนการประเมินผล การดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำ โดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็น กระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (self-evaluation) และควรทำเป็นกิจกรรมหนึ่งใน ขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ลักษณะสำคัญของการประเมินผลภายในของ สถานศึกษา คือ สถานศึกษาประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงตนเอง และพร้อมที่จะได้รับตรวจสอบจากการประเมินภายนอกอีกด้วย (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543: 10)

การดำเนินงานด้านการประเมินผลภายใน มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544: 24)

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อม มีงานที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

สำรวจความพร้อมของบุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน เตรียมงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประเมิน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน และกำกับ ติดตามการ ประเมินผลภายใน

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษากระบวนการ ประเมินภายในไม่ใช่การทำงานที่เป็นการเพิ่มภาระให้กับบุคลากรในสถานศึกษาแต่เป็นงานที่ต้อง ทำเป็นประจำ และถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติที่จะต้องมีการตรวจสอบพัฒนาปรับปรุง ตนเองอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ก่อนทำการประเมินผลภายใน ควรได้มีการศึกษาสภาพการดำเนินงาน ของตนเองว่าอยู่ ณ จุดใด และศึกษาข้อมูลด้านการประเมินผลที่เคยมีการดำเนินการไว้แล้ว เพื่อกำหนดกรอบการประเมินต่อไปว่าต้องประเมินตนเองในด้านใด

กิจกรรมที่ 3 การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและผล การดำเนินงานของสถานศึกษา ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ สำรวจความเข้าใจของบุคลากรใน สถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา และสำรวจสภาพการประเมินผลภายใน ของสถานศึกษา

กิจกรรมที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ ในการประเมิน มีงานที่ต้องดำเนินการดังนี้ ตั้งคำถามประเมิน และสำรวจข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่ แล้วและนำ มาใช้ประเมินได้

กิจกรรมที่ 5 การกำหนดกรอบการประเมิน กรอบการประเมินเป็นแนวทางที่ใช้ในการ ประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละตัวบ่งชี้ การกำหนดกรอบการประเมินต้องคำนึงถึงสิ่ง

ต่อไปนี้ ลักษณะและธรรมชาติของตัวบ่งชี้ ประเภทของวิธีการที่ใช้ในการประเมิน เงื่อนไขที่มีต่อการเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดแหล่งผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมิน แต่ละตัวบ่งชี้ การกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล การกำหนดขนาดตัวอย่าง การกำหนดระบบการจัดเก็บข้อมูล และการกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน

ความสำเร็จของการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับหน่วยงานนั้นๆว่าจะกำหนดระดับใดจึงจะเหมาะสมกับสภาพหน่วยงานของตน โดยในช่วงแรกอาจกำหนดเกณฑ์ก่อนข้างต่ำ แล้วค่อยปรับให้สูงขึ้นเรื่อยๆก็ได้ หรืออาจกำหนดเกณฑ์ครั้งแรกให้อยู่ในมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับเลยก็ได้

กิจกรรมที่ 7 การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการ

ดำเนินงานของสถานศึกษามีหลายประเภท ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสังเกตแบบบันทึกข้อมูล แต่เครื่องมือที่ใช้ส่วนมากจะเป็นแบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูลจากการสังเกต เครื่องมือต้องมีความตรง ความเที่ยง และครอบคลุมเนื้อหา ทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

กิจกรรมที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บสามารถแทน

คุณลักษณะด้วยค่าหรือตัวเลข การจัดประเภทของข้อมูลอาจแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทำได้โดยใช้วิธีการทางสถิติอาจใช้สถิติภาคบรรยาย เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพอาจใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

กิจกรรมที่ 9 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการ

วิเคราะห์ข้อมูลเมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์ จะทำให้ทราบว่าสถานศึกษาสามารถทำงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ และทำให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา วิธีการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาสามารถทำได้ง่ายๆ โดยการเปรียบเทียบเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการบรรลุ และผลการปฏิบัติงานจริง ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาอาจมีความต้องการจำเป็นหรือปัญหาบางอย่างที่เกิดขึ้น และไม่สามารถแก้ไขได้พร้อมกันในขณะเดียวกัน ดังนั้น จึงควรจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเหล่านั้น เพื่อจะได้วางแผนการแก้ไขปัญหาในจุดที่มีความจำเป็นเร่งด่วนก่อน

กิจกรรมที่ 10 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา จากจุดอ่อนของสถานศึกษาที่ค้นพบ

จะต้องนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปรับปรุง เมื่อทราบสาเหตุของปัญหา สถานศึกษาควรระดมความคิดจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีแก้ไขปัญหา

กิจกรรมที่ 11 การทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องนำ มารายงานในแบบรายงานตนเองเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ รายงานผลการประเมินตนเอง มีประโยชน์ทั้งการใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดำเนินงานได้ดีขึ้น และใช้เพื่อแสดงให้เห็นให้สาธารณชนหรือคณะกรรมการประเมิน ได้รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษา ในการทำรายงานผลการประเมินตนเองสถานศึกษาสามารถกำหนดแบบรายงานการประเมินตนเองตามที่เหมาะสม ประกอบด้วย เนื้อหาสาระหลายส่วน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา สภาพการดำเนินงานที่ผ่านมา วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลภายใน ผลการดำเนินงาน แนวทางในการพัฒนาหน่วยงาน ภาคผนวก

กิจกรรมที่ 12 การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง ในการประเมินเมื่อได้ดำเนินการแล้วจะต้องนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า แนวทางการใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง มี 2 ประการ คือ ใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้นและใช้เพื่อแสดงให้เห็นผู้เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการแสดงความรับผิดชอบของสถานศึกษาต่อการดำเนินงานให้การศึกษาตามที่ชุมชนคาดหวัง

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินผลภายใน ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีกิจกรรมสำคัญ ดังแผนภาพข้างกล่าว ดังนี้

ภาพที่ 2.17 แสดงกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.4.1 บทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายใน

1) ด้านผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารในการเตรียมโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ดังนี้

(1) สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้เห็นความสำคัญของการประเมินภายนอก และการเตรียมตัวเพื่อรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

(2) ให้ความรู้ความเข้าใจในสาระวิธีการประเมินขั้นตอนการปฏิบัติงาน การจัดทำเอกสาร หลักฐาน ตลอดจนการนำเสนอผลงานในหน้าที่ของตน

(3) วางแผนการดำเนินงานร่วมกับคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา เช่น

ก. การวางแผนการดำเนินงานเพื่อเตรียมตัวรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

ข. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ค. การจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศ เอกสาร หลักฐานที่จำเป็นและสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้

ง. กำหนดรูปแบบและสื่อในการนำเสนอ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 12-49) กล่าวว่าในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ซึ่งผลที่จะได้จากทวิชัยในสถานศึกษานำร่อง ได้แก่ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำ รวมทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องรับการเตรียมความพร้อมให้เห็นคุณค่าและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และดำเนินการอย่างต่อเนื่องกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีบทบาทในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

1. การเตรียมการ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ปัญหาสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือการที่บุคลากรในสถานศึกษายังไม่เข้าใจชัดเจนว่า

การประกันคุณภาพภายในก็คือการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานตามปกติ และเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้ว นอกจากนี้ บุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นกับการเน้นคุณภาพและวิธีการทำงานที่มีการตรวจสอบ บางครั้งจึงเกิดการต่อต้าน จึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเป็นอันดับแรก โดยอาจดำเนินการดังนี้

1.1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและ การทำงานเป็นทีมการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่า และมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

1.1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจวิธีการประกันคุณภาพภายในค่อนข้างน้อยและไม่รู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งยังขาดทักษะในการประเมินตนเอง จึงควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการ ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา แต่ในการดำเนินงานจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้ที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งควรดำเนินการร่วมกับบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมายในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน

2. การดำเนินการประกันคุณภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอน ดังนี้

2.1 การวางแผน เป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

2.1.1 การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนควรเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย ที่แสดงถึงคุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งควรระบุให้ชัดเจนในธรรมนูญสถานศึกษา และใช้เป็นหลักหรือทิศทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา หลังจากนั้นก็จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา ซึ่งครอบคลุมลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียนที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการ หลักสูตร และการเรียนการสอน ทรัพยากร สภาพแวดล้อม การประเมินผล การกำกับตรวจสอบ และการรายงาน

2.1.2 การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย การจัดลำดับ

ความสำคัญของเป้าหมายจะช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะสถานศึกษาจะได้ทราบว่าเป้าหมายต่างๆ ที่ต้องการนั้น เป้าหมายใดสำคัญมากน้อยกว่ากันเพียงใด เพื่อกำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากร และช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการ ในการพัฒนาเป้าหมายนั้นให้เหมาะสม

2.1.3 การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน การ

กำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงานคือ การนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรม มาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนด้วย

2.1.4 การกำหนดระยะเวลา ในการกำหนดการมีกำหนด

ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ในแผนด้วย การกำหนดระยะเวลา จะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่างานใดควรจะต้องดำเนินการให้เสร็จเมื่อไร ต้องเร่งดำเนินการก่อนหรืออาจรอได้ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร หรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะได้ติดตามงาน ได้ว่ามีความก้าวหน้าตามแผนเพียงใด

2.1.5 การกำหนดงบประมาณ ควรคิดงบประมาณที่ต้องใช้ในการ

จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแผนอย่างรอบคอบและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมระหว่างรายรับ-รายจ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย โดยมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

2.1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสม

ในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนหรือกิจกรรมและโครงการต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของใครบ้าง

2.2 การปฏิบัติตามแผน เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงาน

เสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการดำเนินงาน ต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมี

ความสุข

2.2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 กำกับ ติดตาม (monitoring) ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

2.3.4 ให้การนิเทศ ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองและทักษะในด้านต่างๆ โดยผู้บริหารอาจใช้การนิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศ หรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

2.3 การตรวจสอบประเมินผล การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขเรื่องใดบ้าง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 การวางกรอบการประเมิน คณะกรรมการควรร่วมกันกับผู้เชี่ยวชาญในการวางกรอบการประเมิน เพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่าจะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมิน และมีรูปแบบในการประเมินเป็นอย่างไร กรอบการประเมินควรจะต้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายคุณภาพหรือมาตรฐานการศึกษาที่ระบุไว้ในแผนการพัฒนาและแผนปฏิบัติการด้วย

2.3.2 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ คณะกรรมการควรประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าจะใช้เครื่องมือชนิดใดหลังจากนั้นก็จัดหา/จัดทำเครื่องมือ

2.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษาควรวางแผนการจัดเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับการทำงานตามปกติของสถานศึกษาให้มากที่สุด สิ่งที่ไม่ควรทำคือระดมเก็บข้อมูล ทุกอย่างในช่วงเวลาเดียวกันจำนวนมาก จนเป็นภาระของผู้เก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล และสถานศึกษาควรวางระบบการเก็บข้อมูลให้ดี ทั้งข้อมูลที่มีอยู่แล้วและข้อมูลที่เก็บใหม่ เพื่อง่ายต่อการนำมาใช้ การเก็บข้อมูลอาจยุ่งยากในปีแรกๆ แต่ปีต่อๆ ไปจะสะดวกขึ้น

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษานั้น ผู้รับผิดชอบควรร่วมกันพิจารณากรอบการวิเคราะห์ว่าข้อมูลแต่ละประเด็นจะวิเคราะห์ในระดับใด ระดับบุคคล ระดับห้องเรียน หรือระดับภาพรวมของสถานศึกษา ใครเป็นผู้วิเคราะห์ วิเคราะห์ในช่วงเวลาใดเพื่อจะได้นำผลมาใช้

2.3.5 การแปลความหมาย ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อสถานศึกษาได้แปลความหมายของข้อมูล โดยมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

2.3.6 การตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน เมื่อ

สถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว ก็จะต้องมีการตรวจสอบกระบวนการและผลการประเมินว่า มีความเหมาะสม ถูกต้องและน่าเชื่อถือเพียงใด ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ โดยผู้บริหารควรมีการติดตามตรวจสอบในระหว่างการนิเทศ และประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องและเชื่อถือได้

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ผลการประเมินสามารถนำมาใช้ เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ได้แก่

2.4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรในระหว่างการดำเนินงานและมีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับรายบุคคล หรือระดับชั้น/หมวดวิชา ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้เลย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4.2 การวางแผนในระยะต่อไป การนำผลการประเมินไปใช้ในการจัดทำแผนในภาคเรียนต่อไปหรือปีการศึกษาต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

2.4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ถ้าสถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นปัจจุบันก็จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงาน และประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงานภายนอกเข้ามาประเมิน สถานศึกษาก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ง่ายขึ้นในทุกๆ ด้าน

3. การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผนและมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในช่วงปลายปีการศึกษาจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มได้รับทราบ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้ปกครอง หรือชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ประเมินภายนอก เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และพร้อมที่จะรับการประเมินจากภายนอก โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 รวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน

3.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษา

3.3 เขียนรายงาน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 4-13) ได้กล่าวถึงการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ให้เป็นไปตามโครงสร้างของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในฐานะผู้นำของโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการอยู่ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาและการเตรียมการ มีแนวดำเนินการดังนี้
  - 1.1 แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.2 ให้การศึกษาแก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา
2. การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้
  - 2.1 การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาของโรงเรียน
  - 2.2 การจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
  - 2.3 การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน
  - 2.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการ
  - 2.5 การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน
3. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรมียุทธศาสตร์ในการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางดังนี้
  - 3.1 ทบทวนแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย
    - 3.1.1 ธรรมนูญโรงเรียน
    - 3.1.2 มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
    - 3.1.3 มาตรฐานการปฏิบัติงาน
    - 3.1.4 ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา
    - 3.1.5 แผนปฏิบัติการประจำปี
  - 3.2 พัฒนาบุคลากร เตรียมบุคลากรให้เกิดคุณลักษณะดังนี้
    - 3.2.1 มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา

- 3.2.2 มีจิตสำนึก ความรู้สึกที่ดี
- 3.2.3 มีการทำงานเป็นทีม
- 3.2.4 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 3.2.5 มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติและปฏิบัติตาม

มาตรฐาน

- 3.2.6 มีระบบการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ
- 3.2.7 มีภาวะผู้นำเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
- 3.3 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่
  - 3.3.1 เอกสาร/สื่อ วัสดุ อุปกรณ์
  - 3.3.2 นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา
  - 3.3.3 แหล่ง / ศูนย์บริการทางวิชาการ
  - 3.3.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ
  - 3.3.5 อาคารสถานที่ห้องประชุม
  - 3.3.6 บรรยากาศ สภาพแวดล้อม
  - 3.3.7 งบประมาณ
- 3.4 ดำเนินการประกันคุณภาพ
  - 3.4.1 กำหนดนโยบาย
  - 3.4.2 กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงาน
  - 3.4.3 กำหนดระบบมาตรฐานควบคุมการปฏิบัติงาน
  - 3.4.4 กำหนดระบบตรวจสอบประเมินผล
  - 3.4.5 กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน
- 3.5 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
  - 3.5.1 สร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการ

นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

- 3.5.2 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผน และ

ดำเนินการนิเทศ ติดตาม

- 3.5.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
- 3.5.4 การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสร้างขวัญกำลังใจ และการ

ปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาวิธีหนึ่ง ซึ่งต้องดำเนินการด้วยตนเอง ถือเป็นภาระประเมินภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

5. การพัฒนาและปรับปรุง การพัฒนาและปรับปรุงจะเกิดขึ้นหลังจากสถานศึกษาได้ทำการประเมินภายในหรือทำการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแล้ว แล้วนำผลการประเมินมาตรฐานและตัวชี้วัดใดที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด จะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน ถ้าเป็นไปตามมาตรฐานแล้ว โรงเรียนควรยกระดับมาตรฐานคุณภาพของโรงเรียนให้สูงขึ้น

6. การเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงานที่รัฐกำหนด เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินและรับรองมาตรฐาน โดยหน่วยงานภายนอกที่รัฐกำหนดขึ้น โรงเรียนจึงต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง กับโรงเรียน ให้ข้อมูลด้วย

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า ผู้บริหารมีบทบาทมากในการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารถือว่าเป็นผู้นำของโรงเรียนจึงมีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหารควรจะเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินการตามแผน การนำผลจากการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษา โดยผู้บริหารควรมีบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษาใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรและแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบ
2. ขั้นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การวางแผนการปฏิบัติงานการดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

3. ขั้นการรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษารับทราบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545:113-119) อ้างถึงใน วรรณมา วรรณมาศ 2547: 28-30) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารไว้ ดังนี้

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่เป็นผู้นำ/แกนหลักในทุกขั้นตอนของการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน จำแนกเป็น 3 ช่วง ของการดำเนินงาน คือ

ช่วงที่ 1 การเตรียมการ ในช่วงของการเตรียมการ บทบาทของ
ผู้บริหารพอสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์
เป็นความสำคัญ และมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเอง
เกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการเพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำใน
การพัฒนาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา และการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยมีวิธีการที่หลากหลายในการสร้าง
จิตสำนึกเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการประชุมชี้แจง การพาไปศึกษาดูงาน
การเชิญวิทยากรมาบรรยาย เป็นต้น
3. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง
การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยเริ่ม
ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมาย /
วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
การพัฒนาสถานศึกษาตามแผน การประเมินตนเอง การเขียนรายงานประเมินตนเอง การนำผล
การประเมินไปใช้ การเตรียมรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา
4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากร
ภายในสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา กระทบการกำหนดบทบาทและ
หน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยคณะกรรมการนี้มีหน้าที่คอยประสานงาน กำกับ ดูแล
ติดตาม ช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนา สามารถดำเนินการไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง
นอกเหนือ จากการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการแล้ว
5. ผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสถาน
สนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกอีกด้วย

ช่วงที่ 2 การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ในขั้นการดำเนินการของสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะนำวงจรบริหาร PDCA มาใช้ในการ
ดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การ

ตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่จะทำให้กระบวนการบริหารนี้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีบทบาทดังนี้

การวางแผน ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและความหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา และทำการศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะมาร่วมกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายของสถานศึกษา แล้วจึงร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และกำหนดภารกิจของสถานศึกษา แล้วจึงจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพศึกษาในระยะยาว อันได้แก่ ธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ฯลฯ และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระยะสั้น อันได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็น ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

การปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และรับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงาน/โครงการ ผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นโครงการ/แผนงานเกี่ยวกับด้านบริหาร และด้านบุคลากร

การตรวจสอบและประเมินผล เมื่อบุคลากรในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมตามแผนงาน / โครงการ ได้ดำเนินกิจกรรมตามแผน ไปแล้ว ให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และสิ้นสุดโครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม / โครงการ โดยผู้บริหารทำหน้าที่เป็นแกนนำสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ทั้งนี้ผู้บริหารอาจจะต้องทำการแต่งตั้งคณะกรรมการในการเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วย

การปรับปรุงและพัฒนา เมื่อสถานศึกษาได้ทำการประเมินตนเองแล้ว ผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเอง ไปใช้ในการวางแผน/กำหนดเป้าหมาย ในการพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาต่อไป หรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงาน / โครงการนั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป

ช่วงที่ 3 การประเมินภายนอก ในช่วงของการประเมินภายนอกนี้ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการรับการประเมินภายนอก พอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นแกนนำในการเตรียมการหรือวางแผนเพื่อให้สถานศึกษา พร้อมรับการประเมินภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการ การจัดเตรียมข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษา การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง โดยเฉพาะการชี้แจงทำความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ได้ทราบถึงการประเมินภายนอกและ ขั้นตอนการประเมินภายนอก
2. เป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประเมินภายนอก ในระหว่างการประเมิน
3. เป็นผู้คอยชี้แจงทำความเข้าใจหรือให้ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติม ให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกในระหว่างที่ผู้ประเมินภายนอกทำการนำเสนอผลการประเมินด้วย วาจา
4. เป็นผู้ตรวจสอบและลงนามรับทราบในรายงานการประเมินของ คณะผู้ประเมินภายนอก และนำผลการประเมินภายนอกไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาต่อไป

2.4.2 บทบาทของครูและบุคลากรในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 113-119 อ้างถึง ใน วรรณ วรรณมาศ 2547: 30-31) กล่าวถึงบทบาทของครูและบุคลากรไว้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 เตรียมการ

1. ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญและความจำเป็น ตลอดจน มีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา รวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โดยอาจได้รับความรู้จากวิทยากรภายนอกสถานศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา
3. ร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ภายในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นประโยชน์ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งข้อมูล สารสนเทศในด้านต่างๆ ของสถานศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกอีกด้วย

ช่วงที่ 2 การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ดังนี้

ขั้นวางแผน คณะครูและบุคลากรต้องร่วมกับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในแผนระยะยาวและแผนระยะสั้น โดยเริ่มจากกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และร่วมกันกำหนดภารกิจของสถานศึกษา กำหนดโครงการ/กิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา และเมื่อได้กำหนดโครงการแล้ว คณะครูและบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมใดก็ตามที่จะต้องทำการเขียนโครงการ โดยคำนึงถึงความเป็นไปในการปฏิบัติและศักยภาพของสถานศึกษาด้วย

ขั้นปฏิบัติตามแผน ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวย และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน

ขั้นตรวจสอบและประเมินผล เมื่อวางแผน /โครงการต่างๆ ได้ดำเนินการโดยบุคลากรผู้ที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและดำเนินโครงการจำเป็นต้องทำการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล หลังจากนั้นคณะกรรมการต้องมาร่วมกันเขียนรายงานการประเมินตนเองตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละ โครงการ

ขั้นปรับปรุงและพัฒนา หลังจากแต่ละโครงการ/กิจกรรมได้ทำการประเมินตนเองและทราบผลการประเมินตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงาน/กิจกรรมต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

ช่วงที่ 3 การประเมินภายนอก คณะครูและบุคลากรร่วมกันจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และหลังจากที่ผู้ประเมินภายนอกเข้ามาทำการประเมินสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือกับคณะผู้ประเมินภายนอกเป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์ที่จะได้กับสถานศึกษา

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 อ้างถึงใน <http://area.ge.go.th/phayao1/data/b04.doc>) จัดทำโครงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวถึงบทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายในว่าบทบาทสำคัญของครูในการประกัน

คุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการปฏิรูปการสอน เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การปฏิรูปการสอนของครูเพื่อประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ (1) การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและกระบวนการ (2) การประเมินตนเอง และ (3) การรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งครูแต่ละคนสามารถกำหนดกระบวนการทำงานของตนเองได้ อาจจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเรื่องมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรให้เข้าใจ ถ้าเป็นไปได้ควรศึกษาให้ครบทั้งหน่วยของการเรียนที่อาจจะกำหนดเป็นภาคเรียนหรือทั้งปีการศึกษา และนำมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่ตนสอนอยู่

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการสอน ว่าควรจะสอนอย่างไร รวมทั้งจะต้องสามารถกำหนดสิ่งที่จะบรรลุผลหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเกิดขึ้นหลังจากได้รับการศึกษา โดยเน้นการจัดกิจกรรมและการใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้

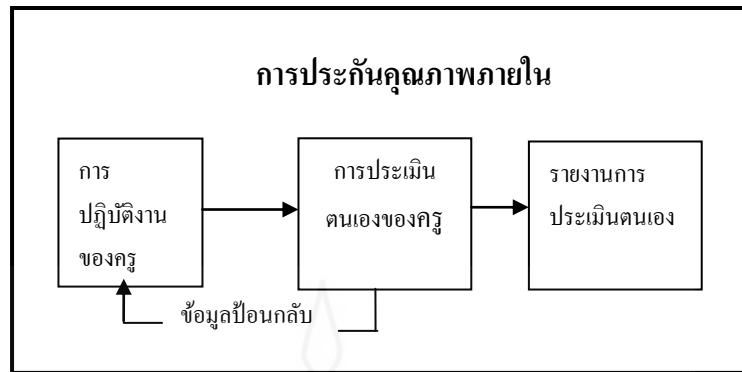
ขั้นตอนที่ 3 นำกระบวนการวิจัยเข้ามามีใช้ในการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ควบคู่การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสอน โดยทำงานร่วมกับผู้เรียนหมายความว่า ต้องลดบทบาทการบอกของครูมาเป็นการทำงานร่วมกับผู้เรียน โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการสอน ว่าสิ่งที่ครูสอนไปนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยวัดจากผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณาเป็นรายบุคคลและรายชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในวงจรต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 บันทึกสรุปผลการสอน ว่าในคาบหรือหน่วยนั้นมีความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขอย่างไร มีคำแนะนำเพื่อจะนำไปปรับปรุงต่อไปอย่างไร โดยบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้เป็นหนึ่งหน่วย เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 2.18 แสดงบทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายใน (พัฒนาจากกรอบการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2544: 6)

สำหรับบทบาทหน้าที่ของครูในการประกันคุณภาพภายในทั้งระบบควรเป็นดังนี้

1. มีการเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยทำการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผลภายใน รวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินภายใน
2. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่คณะกรรมการประเมินผลภายในต้องการ
3. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของการประเมินผลภายใน เช่น เข้าร่วมพิจารณาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลภายในสถานศึกษา ร่วมกันพิจารณาจัดสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่างๆ ในกระบวนการประเมินผลภายใน ร่วมกันทำการสำรวจเก็บข้อมูลที่คณะกรรมการสำรวจ ร่วมกันทำการวิเคราะห์ข้อมูล (หากมีความรู้ด้านการวิเคราะห์) ร่วมกันสรุปผลการประเมิน เป็นต้น
4. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินด้านต่างๆ ของสถานศึกษาเอง และร่วมกันกำหนดเกณฑ์การตัดสินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในด้านต่าง ๆ
5. ปฏิบัติหน้าที่หลักหรือหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบอย่างมีระบบ ตามกระบวนการและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เช่น ในหน้าที่การสอนต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดเตรียมเนื้อหาสาระที่ถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้การสอน จัดทำสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

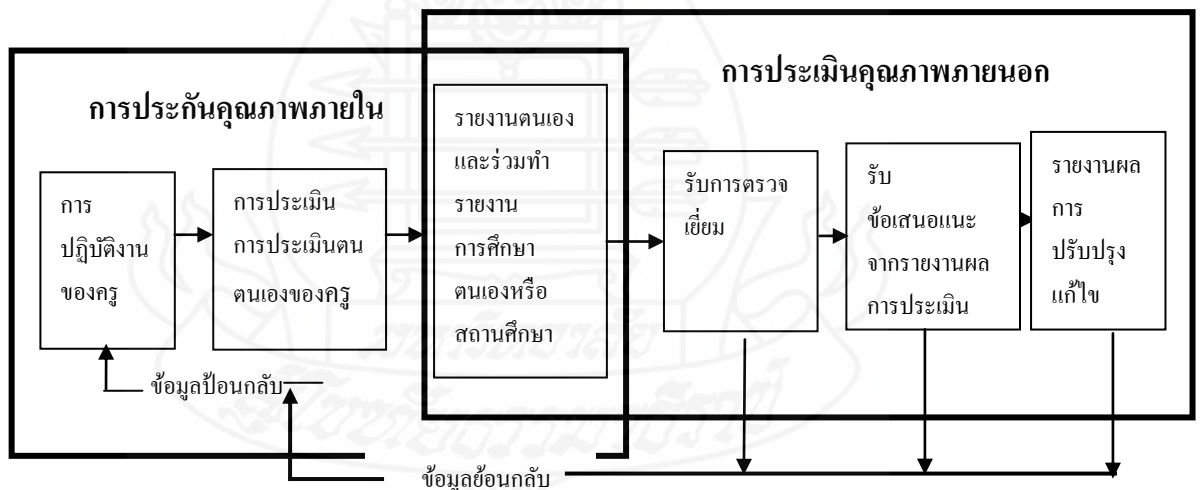
การสอน จัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าหาความรู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เลือ่วิธีการประเมินผลการเรียนหลากหลายและเหมาะสมรวบรวมผลสรุปผล ประเมินการเรียน การสอน พฤติกรรมของผู้เรียน นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

สำหรับบทบาทของครูในการรับการตรวจสอบและประเมินจากภายนอกนั้น ถือว่า การประกันคุณภาพภายนอกเป็นงานที่ต่อเนื่องจากการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสถานศึกษาจะต้อง จัดทำรายงานการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี เพื่อเสนอสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก บทบาทของครูในการรับการตรวจสอบและ การประเมินคุณภาพจากภายนอก มี 3 บทบาท คือ

1. ร่วมจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (SSR) ของสถานศึกษา
2. รับการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินจากภายนอก
3. รับข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

มาดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กับบทบาทของ ครูในการประกันคุณภาพภายใน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 2.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ 3 ประการ คือ (1) การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและ

กระบวนการ (2) การประเมินตนเอง และ (3) การรายงานผลการประเมินตนเอง ส่วนบทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายนอก เป็นบทบาทที่ต่อเนื่องจากการประกันคุณภาพภายใน อีก 3 ประการคือ (1) ร่วมจัดทำรายงานการศึกษาตนเองของสถานศึกษา (2) รับการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินภายนอก และ (3) รับข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินภายนอกมาดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

2.4.3 กรรมการสถานศึกษา

กรรมการสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ส่งเสริมร่วมตัดสินใจ วินิจฉัย ให้ความเห็นชอบในการดำเนินการของสถานศึกษา เป็นแกนนำประสานความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่น สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านทรัพยากรต่างๆ ตลอดจนการกำกับ ดูแลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา รวมทั้งการตรวจสอบและรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่กรรมการสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 7 อ้างถึงใน <http://www.bankokyangschool.ac.th>) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 4 งานตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านงานวิชาการ

1.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

1.2 ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ด้านงบประมาณ

2.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้ง และการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

2.2 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

ปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ด้านการบริหารทั่วไป

4.1 ให้ความเห็น เสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น

4.2 รับทราบ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

4.3 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้จ่ายและจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

4.4 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

4.5 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554: 62-63) ได้กำหนดถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการประกัน

คุณภาพภายในโดยกำหนดเป็นตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ในตัวบ่งชี้ที่ 7.2 ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ดังนี้ 1) องค์ประกอบและการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามกฎกระทรวงกำหนด 2) กำหนดเอกลักษณ์ นโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา 3) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 4) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น 5) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา 6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและได้มาตรฐาน 7) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 8) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา 9) ให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ 10) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 11) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน 12) แต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือ คณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ 13) มีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง และให้ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการประชุมต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีการประชุม 14) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 รับผิดชอบและพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.4.4 ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาว่าต้องการให้บุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษาแล้วจะมีคุณลักษณะอย่างไร และคอยประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนของตัวผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของนักเรียนในสถานศึกษา รวมทั้งรับทราบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคลากรของคนที่ให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

2.4.5 ชุมชน

ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เพราะจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสถานศึกษา และมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของตนเอง พร้อมกันนั้นสถานศึกษาจะได้รับความช่วยเหลือ ทั้งร่างกายและทุนทรัพย์จากคนในชุมชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา นอกจากนี้บุคลากรในชุมชนยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอก

2.6 การประกันคุณภาพภายในรอบสองและการประกันคุณภาพภายในรอบสาม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 25-30) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสอง แบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน จำนวน 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ 2) มาตรฐานด้านการเรียนการสอน จำนวน 2 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ 3) มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา จำนวน 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ และ 4) มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 2 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้

ส่วนในการกำหนดมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในรอบสาม เป็น ๔ ด้าน 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน จำนวน 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา จำนวน 1 มาตรฐาน 9 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการจัดการศึกษา จำนวน 3 มาตรฐาน 18 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ และ 5) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา จำนวน 1 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้ (กระทรวงศึกษาธิการ:2553 อ้างถึงใน http://www.udompanya.in.th/content.php?content_id=72)

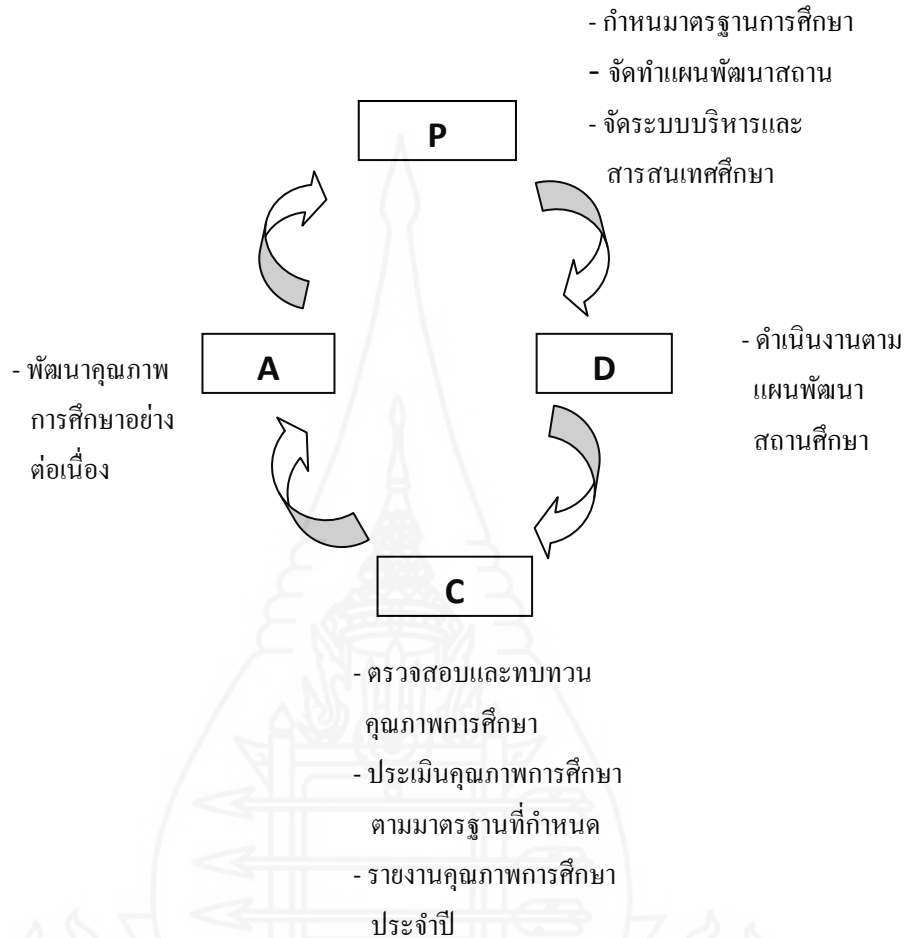
3. การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ จนถึงขนาดเล็ก เปิดสอน 2 ระดับ คือ ระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เริ่มมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามาตั้งแต่ปี 2543 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ภายหลังจากการปรับปรุงใหม่โดยรวมของระบบการประกันคุณภาพภายในที่รับผิดชอบการศึกษาในแต่ละระดับ (การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา) และระบบการประกันคุณภาพภายนอกเข้าด้วยกัน การประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ให้สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 8 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2554: 6) ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในการตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังกล่าว มีกระบวนการปฏิบัติงานแบบวงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกลไกของการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์กัน 3 ประการ ได้แก่ 1) การประเมินคุณภาพภายใน 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และ 3) การพัฒนาคุณภาพ ซึ่งมีหลักในการดำเนินการ 3 ประการ คือ 1) การกระจายอำนาจ (Decentralization) 2) การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) และ 3) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)

ความสัมพันธ์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และกระบวนการปฏิบัติงานแบบวงจรคุณภาพ สามารถแสดงได้ดังแผนภาพที่

ภาพที่ 2.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวงจรคุณภาพและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

ด้านกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน พบว่า มีกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมีกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรม คือ 1) การเตรียมการ 2) การดำเนินการ และ 3) การรายงาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน

การศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาตรา 47 กำหนดให้มีระเบียบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา กำหนดมาตรฐานด้านผู้เรียน 6 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ มีตัวบ่งชี้ 6 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ
- 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น
- 1.6 สร้างผลงานจากเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร
- 2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ
- 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
- 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 มีนิสัยรักการทำงานและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว
- 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
- 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน
- 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มีตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ คือ

4.1 สรุปลความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง

4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง

4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ คือ

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป

5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์

5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์

5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิม

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ คือ

6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ

6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง

6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีดังนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

สาธิต อุตสาหกรรมดี (บทคัดย่อ: 2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ ด้านการรายงานผล จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 407 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการ เตรียมการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการรายงานผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ด้านการเตรียมการ

ยินดี ทองคำ (บทคัดย่อ: 2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2 2) ประเมินผลผลิตของการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2 และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกิดจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับ ประถมศึกษา อำเภอศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร 41 คน ครู 186 คน ผู้ปกครอง 370 คน นักเรียน 370 คน หัวหน้าการประถมศึกษา 1 คน และศึกษานิเทศก์ 1 คน รวม 969 คน กลุ่มตัวอย่างนักเรียนใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงานผล ก็มีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับคุณภาพดี ด้านผู้เรียน และด้านปัจจัย อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการประกันคุณภาพ และมีการดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติในระดับมาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายใช้ผลการประกันคุณภาพเป็นแนวทางใน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ในระดับมาก 3) ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญ คือ มีบุคลากรไม่เพียงพอ มี ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขาดแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย และมีสื่อ อุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงานไม่

เพียงพอข้อเสนอแนะที่ต้องการดำเนินการคือ จัดให้มีบุคลากร งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนการทำงานอย่างเพียงพอ

เรื่องเดช เฟ็งจันทร์ (บทคัดย่อ: 2546) ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ เกี่ยวกับระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 218 คน และครูผู้สอน จำนวน 313 คน รวมทั้งสิ้น 531 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่ามีความเที่ยงเท่ากับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการวิจัยพบว่า (1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน ด้านการดำเนินงาน และด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการดำเนินงาน ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน และด้านการดำเนินงาน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองอยู่ในระดับปานกลาง (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน (3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวมทุกด้านพบว่า การดำเนินงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนด้านการดำเนินงาน และด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองไม่แตกต่างกัน

ดาบตำรวจชม ทาศรีสุข (บทคัดย่อ: 2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 (2) ประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจ

ตระเวนชายแดนที่ 24 (3) ประเมินผลผลิตของการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร 8 คน ครู 64 คน ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ฐานนิยม และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยเบื้องต้นของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร และด้านวัสดุ อุปกรณ์ ผ่านเกณฑ์การประเมิน แต่ด้านงบประมาณไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (2) กระบวนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวม และรายด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน และ (3) ผลผลิตของการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการอยู่ในระดับดี ด้านผู้เรียนและด้านปัจจัย อยู่ในระดับพอใช้

อรพิน ภิญญภาวศุทธิ (บทคัดย่อ: 2551) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม (2) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ประชากร คือ สถานศึกษาในอำเภอบางคนที สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 22 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครูวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 2 คน เป็นโรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean; $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; SD) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน (2) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน

สวิต ดวงจันทร์ (บทคัดย่อ: 2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2543 (3) เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2543 (4) เพื่อสังเคราะห์และนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2543 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี จำนวน 364 คน จากผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มละ 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของ คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวนหนึ่งฉบับ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมร้อยละ 75.82 ไม่มีส่วนร่วมร้อยละ 24.18 เมื่อพิจารณาตามกระบวนการบริหารพบว่า มีส่วนร่วมด้านการประสานงานมากที่สุด ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมด้านการกระตุ้นการทำงานมากที่สุด (2) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่แต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพได้มาตรฐาน การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น ภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น และการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้นๆ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

สุจิตราประทุมแผ้ว และสุริยะ เจียมประชนารากร (บทคัดย่อ: 2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานของโรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัด

นครราชสีมา จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับ การศึกษา ดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจจาก ประชากรที่เป็นผู้ปกครองในเขตบริการของโรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 140 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับสลากจากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9953 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบที (t - test), การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และวิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายคู่ด้วยวิธี Scheffe ผลการวิจัยพบว่า 1. สถานภาพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.00 มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ร้อยละ 55.70 มีอาชีพ เกษตรกร ร้อยละ 56.70 และการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 97.10 2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการบริหาร และจัดการศึกษาใน โรงเรียน มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามประเมินผล การดำเนินงานและประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาใน โรงเรียนและมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรบุคคลและ ทรัพยากรอื่นๆเพื่อการจัดการศึกษาตามลำดับ 3. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ อาชีพและระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ส่วน ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนาชัย เทียงคาม (บทคัดย่อ: 2552) ที่ศึกษาผลการประเมินและกระบวนการ ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายในนอกจากสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการประเมินและกระบวนการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขนาดเล็ก ที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายในนอกจาก สมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยศึกษากระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินตามแผน ด้านการตรวจสอบประเมินผล และด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 2 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับขั้นพื้นฐานจากสมศ. รอบ 2 จำนวน 5 โรงเรียน จำนวนครู 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ พบว่า ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการ

ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกจากสมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.64 (2) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า มาตรฐานที่โรงเรียนไม่ผ่านร้อยละ 80 ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ (3) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายใน โดยไม่ปฏิบัติตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา หรือปฏิบัติเพียงบางขั้นตอน บางกิจกรรม ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนไม่มีคุณภาพ ดังปรากฏในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ที่มีจุดที่ควรพัฒนา คือ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

สถาพร หากา และ ชัยชนะ โพธิ์วาระ (บทคัดย่อ: 2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอน และเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพของครู ได้แก่ อายุวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ใช้วิธีศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอนอำเภอบางสะพานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 225 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่น 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอนอำเภอบางสะพานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับการดำเนินงานมากครูผู้สอนที่อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกันมีทฤษฎีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักผู้อำนวยการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม (บทคัดย่อ: 2554) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทราบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม จำนวน 8 ท่าน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงซึ่งสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งสิ้นจำนวน 8 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วม ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนต่อการบริหารสถานศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนต่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.32 2) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนต่อการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเรียงตามลำดับบทบาท หน้าที่ได้ดังนี้ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นที่ค่าเฉลี่ย 4.69 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่ค่าเฉลี่ย 4.63 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชนที่ค่าเฉลี่ย 4.58 การเสนอแนวทางในการกำหนดเอกลักษณ์ นโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาที่ค่าเฉลี่ย 4.40 การพิจารณาเสนอแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบที่ค่าเฉลี่ย 4.38 การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ ที่ค่าเฉลี่ย 4.25 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นที่ค่าเฉลี่ย 4.22 การเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาที่ค่าเฉลี่ย 4.17 การกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาที่ค่าเฉลี่ย 4.13 การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและได้มาตรฐานที่ค่าเฉลี่ย 4.08 และการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพที่ค่าเฉลี่ย 4.05

ตามลำดับ 3) บทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนมีส่วนร่วม ร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่ง วิชาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ส่วนบทบาทหน้าที่ที่ คณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและมี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 2. ระดับความพึงพอใจของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารของโรงเรียนต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.50

ไพพรรณ จันทร์ทิพย์ (บทคัดย่อ: 2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ มี วัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการ และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ ทดสอบแบบที ชนิด 2 กลุ่มอิสระ (t-test for 2-Independent groups) ผลการวิจัย พบว่า สภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพและไม่ได้รับ การประเมินคุณภาพ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการ พัฒนาอยู่ในอันดับสูงสุด ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพในมาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้าน ผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย ภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรีและ กีฬา อยู่ในอันดับสูงสุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ และดนตรีอยู่ในอันดับสูงสุด การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ มีการดำเนินงานด้านการเตรียมการอยู่ในอันดับสูงสุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการยึด

ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอยู่ในอันดับสูงสุด สถานศึกษาที่ไม่ได้รับการประเมินคุณภาพ มีการดำเนินงานด้านการวางแผนการดำเนินงานอยู่ในอันดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอยู่ในอันดับสูงสุด สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั้งสองประเภท พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพมีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับสูงสุด สถานศึกษาที่ไม่ได้รับการประเมินคุณภาพ มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา อยู่ในระดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะและดนตรีอยู่ในระดับสูงสุด ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั้งสองประเภท พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นมาตรฐานด้านปัจจัย มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ไม่แตกต่างกัน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เอเทรีย (Atria 1999: 60-12A) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยซ์ต่อทัศนคติของครู โรงเรียนรัฐบาลในการทำแผนพัฒนาโรงเรียนในเมืองรัฐชิคาโก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยซ์ต่อทัศนคติของครู โรงเรียนรัฐบาลในเมืองรัฐชิคาโกเกี่ยวกับแผนพัฒนาโรงเรียน กระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยซ์อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีนี้ ทัศนคติของครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมี ทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยซ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยผู้ประเมินได้นำเสนอวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ผล
5. กรอบแนวทางการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 127 คน ครู 1,590 คน กรรมการศึกษา 938 คน ผู้ปกครอง 24,541 คน และนักเรียน 24,541 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 127 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ผู้บริหาร 25 คน ครู 114 คน กรรมการศึกษา 52 คน ผู้ปกครอง 164 คน นักเรียน 213 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 25 โรงเรียน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ จำนวนประชากรหลักร้อยละใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15-30 (พัชรา สินลอยมา, http://www.ajarnpat.com/data/document_study03.) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 25 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 20 แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

กลุ่มที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง
1	เล็ก	ไม่เกิน 300	95	14
2	กลาง	301-1,000	27	8
3	ใหญ่	1,001 - 2,000	3	2
4	ใหญ่พิเศษ	2,001 ขึ้นไป	2	1
รวม			127	25

เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนมีจำนวนของประชากรไม่เท่ากัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ผู้วิจัยจึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนประชากรโดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียนเรียงจากน้อยไปหามาก (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2555)

กลุ่มที่	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)
1 ขนาดเล็ก	14	- โรงเรียนบ้านหนองแก	44
		- โรงเรียนวัดทุ่งกระพังโหม	67
		- โรงเรียนทัพยายท้าว	87
		- โรงเรียนบ้านแหลมกระเจา	89
		- โรงเรียนวัดทุ่งรี	123
		- โรงเรียนบ้านหนองโสน	129
		- โรงเรียนบ้านลำพญา	156
		- โรงเรียนวัดกำแพงแสน	163
		- โรงเรียนวัดพะเนียงแตก	193
		- โรงเรียนวัดปลักไม้ลาย	224
		- โรงเรียนวัดประชาราษฎร์บำรุง	226
		- โรงเรียนบ้านหนองกระโดน	272
		- โรงเรียนบ้านหนองพงนก	275
		- โรงเรียนวัดลำเหย	299

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

กลุ่มที่	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)
ขนาดกลาง	8	- โรงเรียนวัดบ้านหลวง	369
		- โรงเรียนวัดตาก้อง	470
		- โรงเรียนวัดวังตะกู	502
		- โรงเรียนบ้านหนองงูเหลือม	564
		- โรงเรียนวัดทะเลบก	601
		- โรงเรียนวัดธรรมศาลา	759
		- โรงเรียนวัดเกาะวังไทร	858
		- โรงเรียนวัดไผ่ล้อม	980
ขนาดใหญ่	2	- โรงเรียนวัดสามง่าม	1,114
		- โรงเรียนอนุบาลกำแพงแสน	1,153
ขนาดใหญ่พิเศษ	1	- โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ (มหินทรศึกษาการ)	2,641

โดยผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 568 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้บริหาร โรงเรียนละ 1 คน รวม 25 คน ครู จำนวน 114 คน โดยเลือกครู 2-13 คน ของแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนจำนวนนักเรียน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 52 คน เลือกแต่ละโรงเรียน 1-8 คน ตามสัดส่วนจำนวนนักเรียนเช่นกัน กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงตามขนาดของโรงเรียนเหมือนผู้บริหาร ผู้ปกครอง จำนวน 164 คน เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เรียน นอกจากใช้เกณฑ์ตามขนาดของโรงเรียนคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษแล้วยังกำหนดรายละเอียดในแต่ละขนาดของเกณฑ์เนื่องจากจำนวนผู้เรียนมี จำนวนแตกต่างกัน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ จำนวนประชากรหลักร้อยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนร้อยละ 15 - 30 ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 คือ 25 โรงเรียน จากทั้งหมด 127 โรงเรียน

1.2.2 ผู้เรียนเลือกเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 213 คน เนื่องจากสามารถตอบแบบสอบถามได้ เลือกแต่ละโรงเรียนจำนวน 6-21 คน ตามสัดส่วนจำนวนนักเรียน

1.2.3 ผู้ปกครอง โดยทำการเลือกแบบเจาะจงโดยการเลือกพิจารณาจากผู้ปกครอง ที่อ่านออกเขียนได้ จำนวน 164 คน เลือกแต่ละโรงเรียน 3-30 คน ตามสัดส่วนจำนวนนักเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแยกตามขนาดโรงเรียนและจำนวนนักเรียนเป็น 7 ระดับ

จำนวน นักเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน) แต่ละโรงเรียน					รวม
		ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ สถานศึกษา	ผู้ปกครอง	ผู้เรียน	
1-120	4	1 (4)	2 (8)	1 (4)	3 (12)	6 (24)	52
121-200	5	1 (5)	3 (15)	2 (10)	3 (15)	6 (30)	75
201-300	5	1 (5)	4 (20)	2 (10)	3 (15)	6 (30)	80
301-499	2	1 (2)	5 (10)	2 (4)	6 (12)	6 (12)	40
500-14,99	8	1 (8)	6 (48)	2 (16)	10 (80)	12 (96)	248
1,500-2,499	-	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 2,499	1	1 (1)	13 (13)	8 (8)	30 (30)	21 (21)	73
รวม	25	25	114	52	164	213	568

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยนำเครื่องมือของ ยินดี ทองคำ ซึ่งเป็นเครื่องมือการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ในส่วนของผู้บริหารและครูคือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ 2 ตัวเลือก 3 ตัวเลือก แบบประมาณค่า 5 ระดับ แบบเติมคำ และคำถามปลายเปิด เพื่อใช้ประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ส่วนของผู้เรียน และผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ 2 ตัวเลือก เติมคำ และคำถามปลายเปิด ส่วนเครื่องมือสอบถามของกรรมการสถานศึกษาผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก 3 ตัวเลือก เติมคำและคำถามปลายเปิด และแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.4 โครงสร้างของเครื่องมือการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

เนื้อหาหลัก	เนื้อหาย่อย	ลักษณะเครื่องมือ / จำนวนข้อ				
		ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ สถานศึกษา	ผู้ปกครอง	ผู้เรียน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา อาชีพ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	เลือกตอบ 4 ข้อ	เลือกตอบ 4 ข้อ	เลือกตอบ 3 ข้อ	เลือกตอบ 3 ข้อ	เลือกตอบ 3 ข้อ
ตอนที่ 2 กระบวนการ ประกัน คุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน	1. การเตรียมการ 1.1 การเตรียม ความพร้อม - ด้านบุคลากร - ด้านทรัพยากร	- เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก - เดิมคำ - คำถาม ปลายเปิด 8 ข้อ - เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก - คำถาม ปลายเปิด - เดิมคำ 3 ข้อ	- เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก - เดิมคำ 9 ข้อ - เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ - มาตรการ ประมาณค่า 5 ระดับ 6 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก - เดิมคำ 3 ข้อ - เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ 1 ข้อ - เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ 1 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก - เดิมคำ 2 ข้อ - เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ 1 ข้อ	เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ 2 ข้อ - เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ 1 ข้อ
	1.2 การแต่งตั้ง กรรมการที่รับผิดชอบ	- เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือกและ เดิมคำ 8 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ - มาตรการ ประมาณค่า 5 ระดับ 6 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ 3 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ 3 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเดิมคำ 2 ข้อ

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

เนื้อหาหลัก	เนื้อหาย่อย	ลักษณะเครื่องมือ / จำนวนข้อ				
		ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ สถานศึกษา	ผู้ปกครอง	ผู้เรียน
	2. การดำเนินการ	- เลือกตอบ	- เลือกตอบ	- เลือกตอบ	- เลือกตอบ	- เลือกตอบ
	2.1 การวางแผน	2 และ 3 ตัวเลือก และ เติมคำ เติมคำ - คำถาม ปลายเปิด - มาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ 13 ข้อ	2 ตัวเลือก และเติมคำ 11 ข้อ	2 ตัวเลือก และเติมคำ 5 ข้อ	2 ตัวเลือก และเติมคำ 4 ข้อ	2 ตัวเลือก และเติมคำ 2 ข้อ
	2.2 การปฏิบัติตาม แผน	- เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก และเติมคำ - มาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ 6 ข้อ	- เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก และเติมคำ 6 ข้อ	- เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก และเติมคำ 3 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเติมคำ 2 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเติมคำ 2 ข้อ
	2.3 การตรวจสอบ ประเมินผล	- เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก และเติมคำ- คำถาม ปลายเปิด - มาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ 19 ข้อ	- เลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก และเติมคำ - คำถาม ปลายเปิด - มาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ 19 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และเติมคำ 1 ข้อ		

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

เนื้อหาหลัก	เนื้อหาย่อย	ลักษณะเครื่องมือ / จำนวนข้อ				
		ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ สถานศึกษา	ผู้ปกครอง	ผู้เรียน
	2.4 การนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงงาน	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และ เต็มคำ 3 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และ เต็มคำ 3 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และ เต็มคำ 2 ข้อ		
	3. การรายงาน	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และ เต็มคำ 5 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และ เต็มคำ 4 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และ เต็มคำ 3 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และ เต็มคำ 2 ข้อ	- เลือกตอบ 2 ตัวเลือก และ เต็มคำ 2 ข้อ

2.1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามจำนวน 4 ข้อ ในส่วนผู้บริหารและครู ถามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา คำถาม 3 ข้อสำหรับกรรมการสถานศึกษาถามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งบทบาทหน้าที่ในสถานศึกษา ผู้เรียน 3 ข้อ ถามเพศ อายุ และระดับชั้นที่กำลังศึกษา และผู้ปกครอง 3 ข้อ ถามเพศ อายุ และอาชีพ

ตอนที่ 2 กระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมคำ ดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 62 ข้อ ครู จำนวน 54 ข้อ กรรมการสถานศึกษา จำนวน 22 ข้อ ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 14 ข้อ ผู้เรียน จำนวน 11 ข้อ และทำแบบสอบถามเป็นแบบบันทึกข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

2.2 การพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือการประเมินและการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

2.2.2 กำหนดตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินด้านกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

2.2.3 จัดทำกรอบการสร้างเครื่องมือ โดยมีองค์ประกอบในเรื่องที่มุ่งประเมินข้อมูลที่ต้องการทราบของด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านดำเนินการ และด้านรายงาน

2.2.4 ร่างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน จำนวน 5 ฉบับ ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามผู้บริหาร จำนวน 62 ข้อ ครู จำนวน 54 ข้อ กรรมการสถานศึกษา จำนวน 22 ข้อ นักเรียน จำนวน 11 ข้อ และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 14 ข้อ

2.2.5 เสนอเครื่องมือฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา นำมาปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะ และนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพิ่มเติม จากนั้นนำกลับมาแก้ไขเพิ่มเติม และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านสถิติและการประกันคุณภาพภายใน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้และเกณฑ์ ตลอดจนให้ ข้อเสนอแนะแล้วนำผลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรากฏว่าเครื่องมือแบบสอบถามมีดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ .60 - 1.00

2.2.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ในการปรับ/เพิ่มเติมคำ หรือข้อความในบางประเด็นให้มีความกระชับและชัดเจน

2.2.7 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 25 แห่ง โดยการโทรศัพท์ติดต่อขอ ความอนุเคราะห์กับผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงก่อนนำแบบสอบถามไปยังสถานศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ จากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 25 โรงเรียน

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์ดังนี้

4.1 **เชิงปริมาณ** วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean; $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; SD)

4.2 เชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4.3 เกณฑ์การตัดสินการประเมิน

4.3.1 การประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ด้านการปฏิบัติ และการแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์โดยใช้ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1) การกำหนดค่าร้อยละสำหรับแบบสอบถามระดับคุณภาพ ใช้เกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่ใช้ประเมินภายนอก รอบสาม พ.ศ. 2554 – 2558

ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การประเมินค่าร้อยละของระดับการปฏิบัติ

ระดับการปฏิบัติ	ความหมาย
ตั้งแต่ร้อยละ 90.00-100.00	ดีมาก
ตั้งแต่ร้อยละ 75.00- 89.99	ดี
ตั้งแต่ร้อยละ 60.00- 74.99	พอใช้
ตั้งแต่ร้อยละ 50.00- 59.99	ต้องปรับปรุง
ตั้งแต่ร้อยละ 0.00- 49.99	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

2) การกำหนดคะแนนสำหรับการประเมินตามแบบประเมินที่เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ตารางที่ 3.6 เกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักคะแนนการประเมินแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ

น้ำหนักคะแนน	ความหมายตัวบ่งชี้และเกณฑ์การใช้คะแนน มีการปฏิบัติ/มีความเหมาะสม
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

3) การวิเคราะห์และแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้จากมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ตารางที่ 3.7 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้จากมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความหมาย
ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป	ดีมาก
ตั้งแต่ 3.50-4.49	ดี
ตั้งแต่ 2.50-3.49	พอใช้
ตั้งแต่ 1.50-2.49	ต้องปรับปรุง
น้อยกว่า 1.50	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

สำหรับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 3.7 เกณฑ์การแปลความหมายส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ค่า SD	ความหมาย
มากกว่า 1.75	มีความแตกต่างกันมาก
1.25-1.75	มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก
น้อยกว่า 1.25	มีความแตกต่างกันน้อย หรือใกล้เคียงกัน

การกำหนดค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (อ้างถึงใน www.watpon.com)

4.3.2 การประเมินระดับการปฏิบัติในกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย

ระดับคุณภาพระดับดีขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. กรอบแนวทางการวิจัย

ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 กำหนดกรอบแนวทางการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 3.8 กรอบแนวทางการวิจัย

ประเด็นที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล/ ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ใน การประเมิน
กระบวนการประกันคุณภาพ ภายในด้านผู้เรียน	ผู้บริหาร ครู	- แบบสอบถาม ปลายปิด	- การแจก แจงความถี่	ทุกตัวบ่งชี้
1. การเตรียมการ	กรรมการ	- แบบเลือกตอบ	- ค่าร้อยละ	ร้อยละจาก
1.1 เตรียมความพร้อม	สถานศึกษา	2 และ 3	- ค่าเฉลี่ย	การประเมิน
- ด้านบุคลากร	ผู้ปกครอง	ตัวเลือกและ	- วิเคราะห์	การปฏิบัติ
- ด้านทรัพยากร	ผู้เรียน	เติมคำ	เนื้อหา	90.00– 100.00
1.2 การแต่งตั้งกรรมการ ที่รับผิดชอบ		- แบบสอบถาม มาตรฐาน		= ดีมาก 75.00 – 89.99
2. การดำเนินการ		ค่า 5 ระดับ		= ดี
2.1 การวางแผน (p)		- แบบสอบถาม		60.00 – 74.99
- กำหนดเป้าหมาย		ปลายเปิด		= พอใช้
- จัดลำดับความสำคัญ ของเป้าหมาย		- แบบบันทึก		50.00 – 59.99
- กำหนดแนวทางการ ดำเนินงาน		ข้อเสนอแนะ ในการประกัน		= ต้องปรับปรุง 0.00 – 49.99
2.2 ดำเนินการตามแผน (D)		คุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน		= ต้องปรับปรุง เร่งด่วน
- ส่งเสริม สนับสนุน				การประเมิน
- จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร				ระดับการปฏิบัติ/ การแสดง
- กำกับ ติดตาม				ความคิดเห็น
- ให้การนิเทศ				พิจารณาจาก

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

ประเด็นที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล/ ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ใน การประเมิน
2.3 ตรวจสอบประเมินผล (C)				ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
- วางกรอบการประเมิน				4.50 ขึ้นไป
- จัดทำ/จัดทำเครื่องมือ				= ดีมาก
- เก็บข้อมูล				
- วิเคราะห์ข้อมูล				3.50 – 4.49
- แปลความหมาย				= ดี
- ตรวจสอบ/ปรับปรุง				2.50 – 3.49
คุณภาพการประเมิน				= พอใช้
2.4 นำผลการประเมินมา				2.49 – 1.50
ปรับปรุง (A)				= ต้องปรับปรุง
- ปรับปรุงการปฏิบัติงาน				น้อยกว่า 1.50
ของบุคลากร				= ต้องปรับปรุง
- วางแผนในระยะต่อไป				เร่งด่วน
- จัดทำข้อมูลสารสนเทศ				และค่า SD
1.3 การรายงาน				มากกว่า 1.75
จัดทำรายงานประจำปี				= มีความ
- รวบรวมผล				แตกต่างกันมาก
การดำเนินงาน				1.25-1.75
และผลการประเมิน				= มีความ
- วิเคราะห์ตามมาตรฐาน				แตกต่างกัน
- เขียนรายงาน				ค่อนข้างมาก
เสนอรายงานต่อ				น้อยกว่า 1.25
ผู้เกี่ยวข้อง				= มีความ
				แตกต่างกัน
				น้อย หรือ
				ใกล้เคียงกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

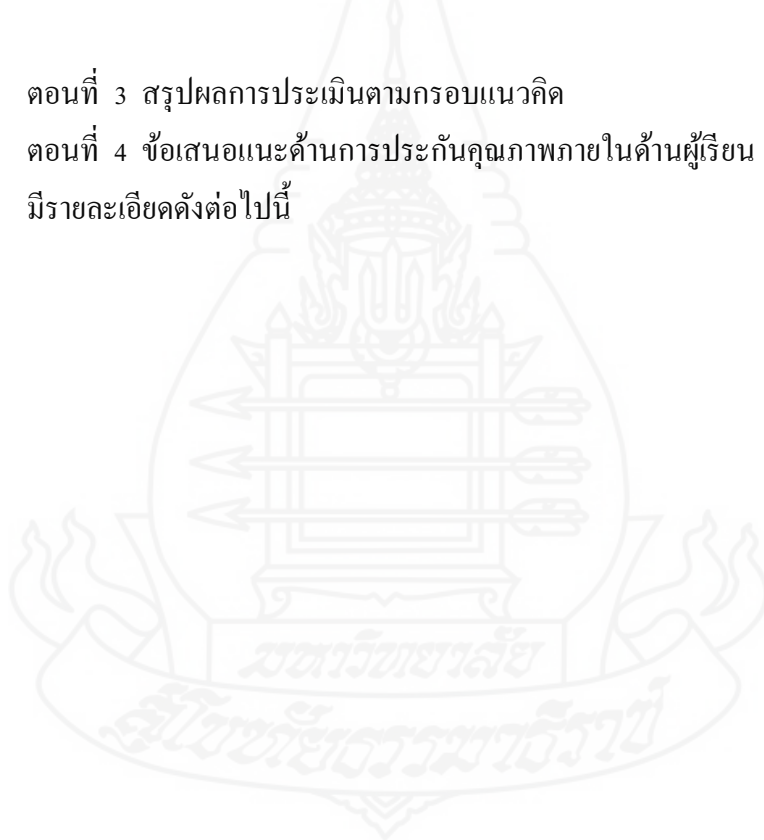
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินตามกรอบแนวคิด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 568 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง โดยมีจำนวนจำแนกตามประเภทผู้ให้ข้อมูล ช่วงอายุ ประสบการณ์การบริหาร/การสอน วุฒิทางการศึกษา และอาชีพ แสดงในตารางที่ 4.1- 4.2

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
ผู้บริหาร	17	8	25	4.40
ครู	18	96	114	20.07
กรรมการสถานศึกษา	30	22	52	9.15
ผู้ปกครอง	57	107	164	28.88
นักเรียน	73	140	213	37.50
รวม	195	373	568	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งหมด 568 คน ประกอบด้วย เพศชาย จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 34.33 เพศหญิง จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 65.67 เป็นผู้บริหาร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 ครู จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 20.07 กรรมการสถานศึกษา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 9.15 ผู้ปกครอง จำนวน 164 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.88 นักเรียน จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 37.15

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การบริหาร/
การสอน วุฒิการศึกษา และอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ สถานศึกษา	ผู้ปกครอง	รวม	ร้อยละ
อายุ						
ต่ำกว่า 21 ปี	-	-	-	5	5	1.41
21-30	-	19	5	27	51	14.37
31-40	-	21	12	74	107	30.14
41-50	4	23	17	45	89	25.07
51 ขึ้นไป	21	51	18	13	103	29.01
รวม	25	114	52	164	355	100.00
ประสบการณ์						
การบริหาร/ การสอน						
1-5 ปี	1	26	-	-	27	19.42
6-10 ปี	4	15	-	-	19	13.67
11-15 ปี	2	5	-	-	7	5.04
16-20 ปี	6	10	-	-	16	11.51
21 ปี ขึ้นไป	12	58	-	-	70	50.36
รวม	25	114	-	-	139	100.00
วุฒิการศึกษา						
ประถมศึกษา	-	-	6	44	50	14.08
มัธยมศึกษา	-	-	13	61	74	20.85
อนุปริญญา	1	-	2	14	17	4.79
ปริญญาตรี	6	96	30	43	175	49.30
ปริญญาโท	16	18	1	2	37	10.42
ปริญญาเอก	2	-	-	-	2	0.56
รวม	25	114	52	164	355	100.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ สถานศึกษา	ผู้ปกครอง	รวม	ร้อยละ
อาชีพ						
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	30	30	18.29
ค้าขาย	-	-	-	27	27	16.46
เกษตรกร	-	-	-	35	35	21.34
รับจ้าง	-	-	-	60	60	36.59
ธุรกิจส่วนตัว	-	-	-	5	5	3.05
แม่บ้าน	-	-	-	6	6	3.66
ข้าราชการ บ้านานู	-	-	-	1	1	0.61
รวม	-	-	-	164	164	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า

ผู้บริหารส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ บริหาร 21 ปีขึ้นไป จบการศึกษา

ระดับปริญญาโท

ครูส่วนใหญ่ อายุ 51 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ การสอน 21 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับ

ปริญญาตรี

กรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ อายุมากกว่า 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ อายุ 31-40 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

อาชีพรับจ้าง

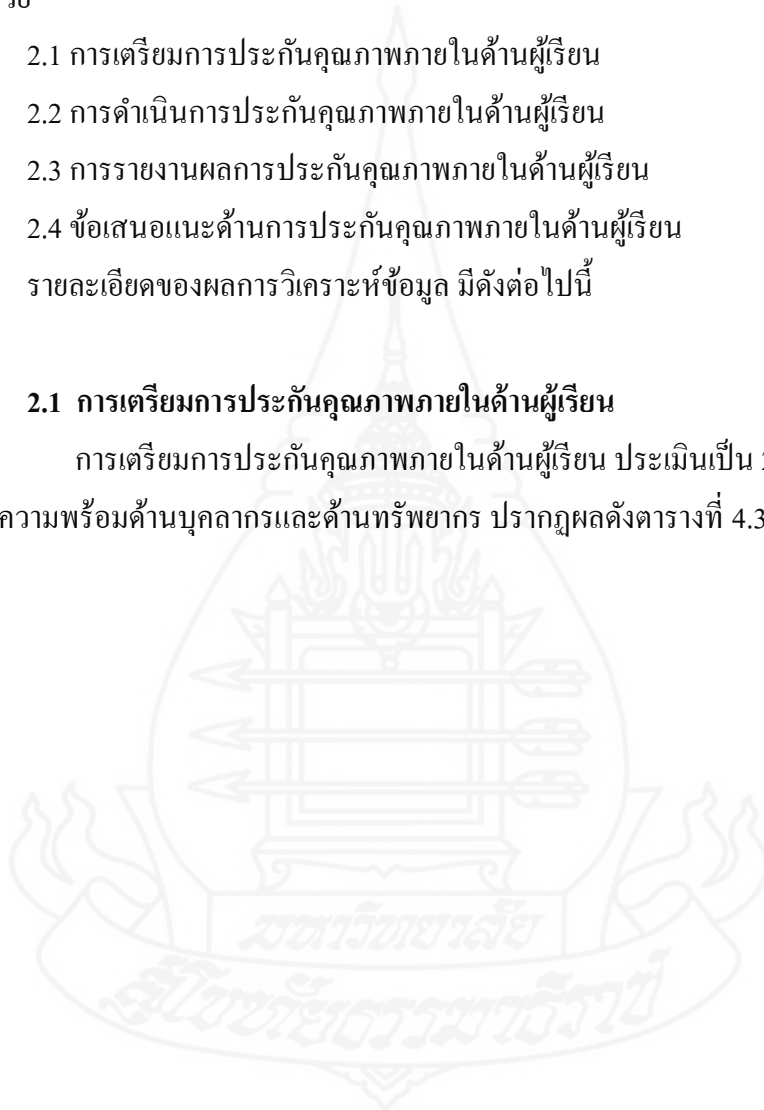
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
ประกอบด้วย

- 2.1 การเตรียมการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
  - 2.2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
  - 2.3 การรายงานผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
  - 2.4 ข้อเสนอแนะด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
- รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

2.1 การเตรียมการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

การเตรียมการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ประเมินเป็น 2 ประเด็นคือ
การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและด้านทรัพยากร ปรากฏผลดังตารางที่ 4.3- 4.8

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีการดำเนินการเตรียมการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนด้านบุคลากรและด้านทรัพยากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง							ไม่ระบุ จำนวนครั้ง	
				1	2	3	4	5	6	7		ทุกครั้ง ที่ประชุม
การเตรียมความพร้อม												
1. ด้านบุคลากร												
1.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา												
ไม่มี	1	4.00										
มี	24	96.00	ดีมาก	7	11	2	1	-	-	-	1	3
1.2 การสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน												
ไม่มี	8	8.00										
มี	23	92.00	ดีมาก	2	15	1	2	-	-	-	-	5
1.3 การสร้างเจตคติ และแรงจูงใจที่บุคลากรมีต่อการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน												
ไม่มี	0	0.00										
มี	25	100.00	ดีมาก	4	9	1	3	2	1	-	-	5

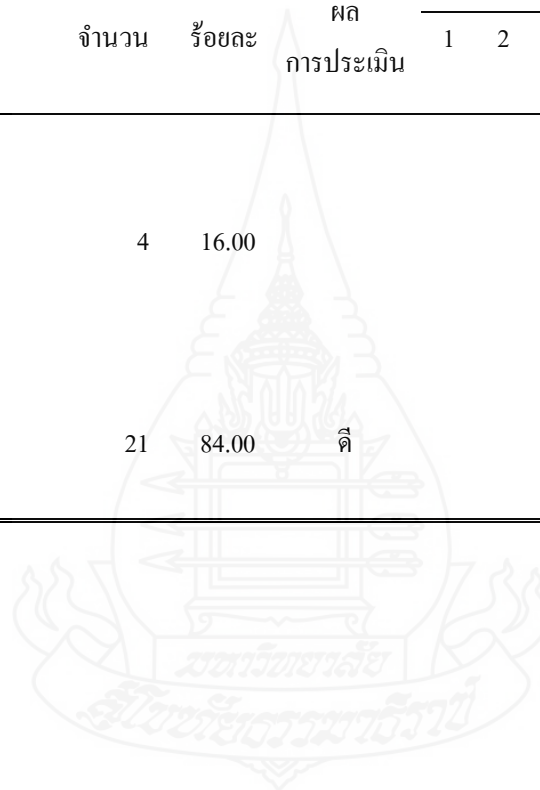
ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง							ไม่ระบุ จำนวนครั้ง	
				1	2	3	4	5	6	7		ทุกครั้ง ที่ประชุม
1.4 การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็น ความสำคัญการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนจาก ครูแกนนำ/วิทยากรเชี่ยวชาญ												
ไม่มี	3	12.00										
มี	22	88.00	ดี	9	5	3	1	-	-	-	-	7
1.5 การประชุมชี้แจงให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนในแนวทางเดียวกัน												
ไม่มี	1	4.00										
มี	25	96.00	ดีมาก	2	13	1	2	1	-	-	-	6
1.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการให้บุคลากรมีทักษะใน การประกันคุณภาพด้านผู้เรียน												
ไม่มี	3	12.00										
มี	22	88.00	ดี	5	8	-	1	1	-	-	-	5
1.7 การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร												
ไม่มี	3	12.00										
มี	22	88.00	ดี	5	8	-	-	-	-	-	-	12

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง							ไม่ระบุ จำนวนครั้ง	
				1	2	3	4	5	6	7		ทุกครั้ง ที่ประชุม
3. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกใน การทำงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียน												
ไม่เพียงพอ	4	16.00										
จำนวน 16 %												
จำนวน 40 %												
จำนวน 50 %												
เพียงพอ	21	84.00	ดี									

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินการดำเนินการเตรียมการประกันคุณภาพ ภายในด้านผู้เรียนด้านบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับดีมาก 4 รายการ คือ ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมในด้านการสร้างเจตคติและแรงจูงใจที่ดีของบุคลากรต่อการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน (100.00 %) การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรในสถานศึกษา (96.00 %) การประชุมชี้แจงให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนในแนวทางเดียวกัน (96.00 %) การสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน (92.00 %) และผลการประเมินในระดับดี 4 รายการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมสร้าง ความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนจากครูแกนนำ/วิทยากรเชี่ยวชาญ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการให้บุคลากรมีทักษะในการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (88.00 %)

สำหรับการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรพบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับดี 2 รายการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในด้านความพร้อมของงบประมาณที่จัดเตรียมเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน และความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (84.00 %) ส่วนการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน มีการเตรียมความพร้อมในระดับพอใช้ (68.00 %)

จากการสอบถามด้วยคำถามปลายเปิด พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา จำนวน 10,000 บาท และ 20,000 บาท มากที่สุด รองลงมาคือ 16,500 บาท 30,000 บาท และ 100,000 บาท โดยการจัดหารายได้ของโรงเรียนในชุมชน ส่วนการกำหนดงบประมาณในการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารได้กำหนดงบประมาณที่จะใช้ไว้คือ 10 % และ 30 % มากที่สุด รองลงมาคือจำนวน 50 % 60 % 70 % และ 80 % ขาดงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน 16 % และ 50 % ตามลำดับ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานที่จัดให้ เช่น สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ จำนวน 16 % 40 % และ 50 % ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีการดำเนินการเตรียมการประกันคุณภาพ
ภายในด้านผู้เรียนด้านการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
การแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบ			
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงาน			
การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน			
มี	25	100.00	ดีมาก
ไม่มี	0	0.00	
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงาน			
การประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ประกอบด้วย			
ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง กรรมการ			
สถานศึกษา และชุมชน			
ครบทุกฝ่าย	24	96.00	ดีมาก
ไม่ครบ	1	4.00	
3. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของ			
คณะกรรมการแต่ละมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน			
มี	25	100.00	ดีมาก
ไม่มี	0	0.00	
4. การมีภาวะผู้นำการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนของ			
ครู/บุคลากรสนับสนุนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น			
กรรมการ ($\bar{X} = 4.04$ SD= 0.72)			ดี
มากที่สุด	6	24.00	
มาก	15	60.00	
ปานกลาง	3	12.00	
น้อย	1	4.00	
น้อยที่สุด	0	0.00	
5. ความเพียงพอของบุคลากรที่รับผิดชอบ การประกัน			
คุณภาพด้านผู้เรียน			
เพียงพอ	20	80.00	ดี
ไม่เพียงพอ	5	20.00	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
6. ความชัดเจนของการกำหนดระบบการกำกับและติดตาม			
ผลการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน			
$(\bar{X} = 3.96 \text{ SD} = 0.60)$			
ชัดเจนมากที่สุด	4	16.00	ดี
ชัดเจนมาก	16	64.00	
ชัดเจนปานกลาง	5	20.00	
ไม่ค่อยชัดเจน	0	0.00	
ไม่ชัดเจนเลย	0	0.00	
7. ความเป็นไปได้ในการกำหนดระบบการกำกับและ			
ติดตามผลการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน			
$(\bar{X} = 3.72 \text{ SD} = 0.87)$			
มากที่สุด	7	28.00	ดี
มาก	14	56.00	
ปานกลาง	4	16.00	
น้อย	0	0.00	
น้อยที่สุด	0	0.00	
8. ความเหมาะสมผลของการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน			
การประกันคุณภาพด้านผู้เรียน			
ใช่	24	96.00	ดีมาก
ไม่ใช่	1	4.00	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการประเมินด้านการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบอยู่ในระดับดีมาก 4 รายการ ได้แก่ ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมในการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน (100.00 %) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานครบทุกฝ่าย และการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนอย่างเหมาะสมผล (96.00 %) ความเพียงพอของบุคลากรที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (80.00 %) ส่วนผลการประเมินความคิดเห็นด้านครู/บุคลากรสนับสนุนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการมีภาวะผู้นำการประกัน

คุณภาพด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.04$ SD = 0.72) ความเป็นไปได้ในการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.96$ SD = 0.60) และความชัดเจนของการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.72$ SD = 0.87) อยู่ในระดับมาก

จากการสอบถามเพิ่มเติมด้วยคำถามปลายเปิด พบว่า ในดำเนินการการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบยังไม่ครบทุกฝ่ายขาดผู้เรียนและผู้ปกครอง การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการสร้างความตระหนัก และการพัฒนาความรู้และทักษะพบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการ 1-2 ครั้งมากที่สุด การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเอง โดยการประชุมเตรียมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการจัดทำรายงานประจำปี การประชุมเชิง-ปฏิบัติการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประชุมผู้บริหารประจำเดือน การเข้าร่วมประชุมสัมมนาเตรียมการประเมินภายนอกรอบ 3 ที่โรงแรมเวล จังหวัดนครปฐม หน่วยงานที่จัดคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 นอกจากนี้ได้เข้าประชุมการประเมินรอบ 3 ณ ศูนย์ธรรมศาสตร์รังสิต การประชุมการประเมินคุณภาพ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร เข้าร่วมประชุมสัมมนา การประเมินคุณภาพภายนอกที่ไบเทค บางนา ซึ่งจัดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ในด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมได้ดำเนินการโดยวิธีการประชุมสัมมนาวิชาการ การระดมความคิดเห็นและการแบ่งงาน แบ่งกลุ่มให้ครูรับผิดชอบตามมาตรฐาน ประเมินคุณภาพเป็นรายบุคคล ร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย ซักถาม แสดงความคิดเห็นตามตัวบ่งชี้ แต่งตั้งคณะทำงานประชุมเชิงปฏิบัติการ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละมาตรฐาน 3-5 คน การประเมินเป็นสายชั้น 4 - 5 คน การประชุมครู และการนิเทศการดำเนินงาน

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของครูที่มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง						
				1	2	3	4	5	6	
การเตรียมความพร้อม										
1. ด้านบุคลากร										
1.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะบุคลากรทุกคน										
ไม่สำรวจ	51	44.78								
สำรวจ	63	55.26	ต้องปรับปรุง	35	54	3	-	-	-	
1.2. การสำรวจข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ทุกคนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน										
ไม่สำรวจ	24	21.05								
สำรวจ	90	78.95	ดี	24	55	2	1	-	-	
1.3 เข้าร่วมกิจกรรม/ประชุมการ สร้างเจตคติ และแรงจูงใจ ที่ดีของบุคลากรต่อการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน										
ไม่ได้เข้าร่วม	9	7.89								
เข้าร่วม	105	92.11	ดีมาก	29	36	11	2	4	1	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง						
				1	2	3	4	5	6	
1.4 เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญ การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนจากครูแกนนำ/ วิทยากรเชี่ยวชาญ										
ไม่ได้เข้าร่วม	11	9.65								
เข้าร่วม	103	90.35	ดีมาก	36	38	3	2	-	-	
1.5 ผู้บริหารพัฒนาภาวะผู้นำการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน										
ไม่ได้พัฒนา	19	16.67								
พัฒนา	95	83.33	ดี	22	32	12	5	-	-	
1.6 ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน										
ส่งเสริม	111	97.37								
ไม่ส่งเสริม	3	2.63	ดีมาก							
1.7 การเข้าร่วมการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็น คุณค่า ของการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน										
ไม่เข้าร่วมประชุม	14	12.28								
เข้าร่วมประชุม	100	87.72	ดี	20	23	1	4	1	1	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง						
				1	2	3	4	5	6	
1.8 การเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพในด้านผู้เรียนให้เป็นที่ไปในแนวทาง เดียวกัน										
ไม่เข้าร่วมประชุม	10	8.77								
เข้าร่วมประชุม	104	91.23	ดีมาก	21	28	7	2	-	1	
1.9 การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการจากครูแกนนำ/วิทยากร เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อพัฒนาทักษะการประกันคุณภาพ ภายในด้านผู้เรียน										
ไม่เข้าร่วมประชุม	19	16.67								
เข้าร่วมประชุม	95	83.33	ดี	18	16	2	2	-	-	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของครูด้านการเตรียมการในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของครู พบว่า อยู่ในระดับดีมาก 4 รายการ ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (97.37%) ครูเข้าร่วมกิจกรรม/ประชุมการสร้างเจตคติ และแรงจูงใจของบุคลากรที่กำกับมีต่อการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (92.11%) การเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน (91.23%) และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนจากครูแกนนำ/ วิทยากรเชี่ยวชาญ (90.35 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี 4 รายการ ได้แก่ ครูเข้าร่วมการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (87.72 %) ผู้บริหารมีการพัฒนาภาวะผู้นำในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (83.33%) ครูเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการจากครูแกนนำ/วิทยากรเชี่ยวชาญภายนอกเพื่อพัฒนาทักษะการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (83.33 %) การสำรวจข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทุกคนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (78.95 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุง 1 รายการ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะบุคลากรทุกคน (55.26 %)

ผลการประเมินความคิดเห็นด้านการเตรียมการเตรียมความพร้อมทรัพยากรของผู้บริหาร พบว่า อยู่ในระดับดีมากทั้ง 3 รายการ ได้แก่ ความเพียงพอของงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (97.37%) ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานประกันคุณภาพ เช่น สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ (92.11%) และการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (91.23%)

สำหรับกิจกรรมที่ผู้บริหารจัดเพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากร ผลการประเมินความคิดเห็นของครูพบว่า ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมและครูเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดเพื่อพัฒนาตนเอง จำนวน 1-2 ครั้ง เป็นส่วนใหญ่

จากตารางที่ 4.3 และ 4.5 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารในการเตรียมการและครูมีส่วนร่วมในการเตรียมการมีความสอดคล้องกันในระดับดีมาก 2 รายการ ได้แก่ การประชุมชี้แจงให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนการสร้างเจตคติที่ดีของบุคลากรต่อการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน และการประชุมชี้แจงให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนในแนวทางเดียวกัน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มีความสอดคล้องกัน 1 รายการ ได้แก่ การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่วนผลการประเมินที่ไม่สอดคล้องกันในเรื่องการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ

ลักษณะบุคลากรทุกคน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารเห็นว่า อยู่ในระดับดีมาก แต่ครูเห็นว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการประเมินของผู้บริหารที่อยู่ในระดับดีมาก และผลการประเมินด้านการเตรียมการเตรียมความพร้อมของทรัพยากร พบว่า ไม่สอดคล้องกันทั้ง 3 รายการ ได้แก่ เรื่องการจัดการงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินของผู้บริหารอยู่ในระดับพอใช้ แต่ผลการประเมินของครูอยู่ในระดับดีมาก ความเพียงพอของงบประมาณที่ใช้ในการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับดี แต่ผลการประเมินความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับดีมาก และความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานประกันคุณภาพอย่างเพียงพอ ผลการประเมินของผู้บริหารอยู่ในระดับดี แต่ผลการประเมินของครูอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของครูที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติด้านการเตรียมการ
การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ			
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการรับผิดชอบ การทำงาน ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียนผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชน			
แต่งตั้ง	112	98.25	ดีมาก
ไม่ได้แต่งตั้ง	2	1.75	
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพ ด้านผู้เรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนครบทุกฝ่าย			
ครบ	114	100.00	ดีมาก
ไม่ครบ	0	0.00	
3. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการ แต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน			
ชัดเจน	111	97.37	ดีมาก
ไม่ชัดเจน	3	3.49	
4. การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในด้านผู้เรียนที่มีความสมเหตุสมผล			
จัดทำ	112	98.25	ดีมาก
ไม่จัดทำ	2	1.75	
5. ความชัดเจนของการกำหนดระบบการกำกับและติดตาม ผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.01$ $SD = 0.59$)			ดี
มากที่สุด	20	17.54	
มาก	75	65.79	
ปานกลาง	19	16.67	
ไม่ค่อยชัดเจน	0	0.00	
ไม่ชัดเจนเลย	0	0.00	

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
6. ความเป็นไปได้ของการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผล			
การปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.98$ SD = 0.55)			ดี
มากที่สุด	15	13.16	
มาก	84	73.68	
ปานกลาง	15	13.16	
น้อย	0	0.00	
น้อยที่สุด	0	0.00	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการประเมินของครูด้านการเตรียมการการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก 4 รายการ ได้แก่ สถานศึกษามีการแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนครบทุกฝ่าย (100.00 %) การแต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการรับผิดชอบการทำงาน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียนผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชน และการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนที่มีความเหมาะสมผล (98.25%) การกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน (97.37%) ส่วนความชัดเจนของการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผล การปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, SD = 0.59) และความเป็นไปได้ของการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, SD = 0.55)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกรรมการสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง				
				1	2	3	4	5
การเตรียมการ								
1. เคยได้รับการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป								
ไม่เคย	13	25.00						
เคย	39	75.00	ดี					
2. เคยได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด								
ไม่เคย	10	19.23						
เคย	42	80.77	ดี	9	11	6	1	1
3. เคยเข้าร่วมประชุมการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน								
ไม่เคย	6	11.54						
เคย	46	88.46	ดี	13	12	4	3	2
4. เคยมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน								
ไม่เคย	17	32.69						
เคย	35	67.31	พอใช้	4	4	-	-	-

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง					
				1	2	3	4	5	
5. มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการกำหนดคณะทำงานใน การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน									
ไม่มี	7	13.46							
มี	45	86.54	ดี						
6. ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน									
ไม่ได้รับ	17	32.69							
ได้รับ	35	67.31	พอใช้						
7. เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของ คณะกรรมการในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน									
ไม่เคย	16	30.77							
เคย	3635	69.23	พอใช้						

ตารางที่ 4.7 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาด้านการเตรียมการ อยู่ในระดับดี 4 รายการ ได้แก่ เข้าร่วมประชุมการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน (88.46 %) มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการกำหนดคณะทำงานในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (86.54 %) ได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด (80.77 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ 3 รายการ ได้แก่ การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (69.23 %) ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน และมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (67.31 %)

ผลการประเมินความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาด้านการเตรียมการในเรื่องการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน การเคยได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนมาตรฐานสถานศึกษากำหนด และการเคยเข้าร่วมประชุมการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน จำนวน 1 - 2 ครั้งเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง				
				1	2	3	4	5
การเตรียมการ								
1. เคยรับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน								
ไม่เคย	85	51.83						
เคย	79	48.17	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	26	23	3	-	-
2. เข้าร่วมการประชุมชี้แจงเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน								
ไม่ได้เข้าร่วม	75	45.73						
ได้เข้าร่วม	89	54.27	ต้องปรับปรุง	32	21	6	2	1
3. มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน								
ไม่มี	113	68.90						
มี	51	31.10	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน					

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน	ความถี่/จำนวนครั้ง					
				1	2	3	4	5	
4. มีส่วนร่วมในการกำหนดคณะกรรมการในการประกันคุณภาพ ภายในด้านผู้เรียน									
ไม่มี	117	71.34							
มี	47	28.66	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	26	23	3	-	-	
5. ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน									
ไม่ได้รับ	131	79.88							
ได้รับ	33	20.12	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	32	21	6	2	1	
6. มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการในการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน									
ไม่มี	116	70.73							
มี	48	29.27	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน						

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการเตรียมการ อยู่ในระดับต้องปรับปรุง 1 รายการ ได้แก่ การเข้าร่วมการประชุมชี้แจงเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (54.27 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน 5 รายการ ได้แก่ เคยรับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (8.17 %) มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (31.10 %) การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะทำงานในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (29.27 %) มีส่วนร่วมในการกำหนดคณะทำงานในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (28.66 %) และการได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (20.12 %)

ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมด้านการเตรียมการที่สถานศึกษาจัด โดยเคยได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน เคยเข้าร่วมประชุมการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดคณะทำงานในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน และได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนจำนวน 1-2 ครั้งเป็นส่วนใหญ่

จากการสอบถามด้วยคำถามปลายเปิดเพิ่มเติมในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยการบริจาคและการจัดหารายได้ร่วมกับสถานศึกษาและชุมชน

2.2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.9 และ 4.14

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูในการปฏิบัติด้านการดำเนินการวางแผน การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
ด้านการดำเนินการ						
การวางแผน (P)						
1. การกำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน						
1.1 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนครอบคลุม						
เชื่อมโยงทั้งระบบการประกันคุณภาพ						
ด้านผู้เรียน						
มี	25	100.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
ไม่มี	0	0.00		1	0.88	
1.2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาด้าน						
ผู้เรียน						
จัดทำ	25	100.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
ไม่ได้จัดทำ	0	0.00		1	0.88	
1.3 จัดทำคู่มือคุณภาพในการดำเนินงาน						
ประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน						
จัดทำ	24	96.00	ดีมาก	110	96.49	ดีมาก
ไม่ได้จัดทำ	1	4.00		4	3.51	
1.4 จัดทำคู่มือดำเนินงาน และเอกสาร						
สนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพ						
ด้านผู้เรียน						
จัดทำ	24	96.00	ดีมาก	110	96.49	ดีมาก
ไม่ได้จัดทำ	1	4.00		4	3.51	
1.5 มีการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา						
ด้านคุณภาพผู้เรียนชัดเจนทุกมาตรฐาน						
ใช่	25	100.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
ไม่ใช่	0	0.00		1	0.88	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
1.6 เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียน ทุกมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน						
ยอมรับ	25	100.00	ดีมาก	114	100.00	ดีมาก
ไม่ยอมรับ	0	0.00		1	0.00	
1.7 เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุก มาตรฐานสอดคล้องกับบริบทและ ความต้องการของชุมชน	24	96.00	ดีมาก	112	98.25	ดีมาก
สอดคล้อง	1	4.00		0	0.00	
ไม่สอดคล้อง	0	0.00		2	1.75	
ไม่เคยวิเคราะห์ว่าสอดคล้องหรือไม่						
2. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย						
2.1 จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้าน ผู้เรียนตามความต้องการของท้องถิ่น และสถานศึกษา	23	92.00	ดีมาก	114	100.00	ดีมาก
จัด	2	8.00		0	0.00	
ไม่ได้จัด						
2.2 จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้าน ผู้เรียนตามศักยภาพของสถานศึกษาใน การพัฒนาเป้าหมาย	20	80.00	ดี	114	100.00	ดีมาก
จัด	5	20.00		0	0.00	
ไม่ได้จัด						
3. การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน						
3.1 จัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม สามารถที่จะทำ ให้บรรลุเป้าหมายได้	25	100.00	ดีมาก	114	100.00	ดีมาก
จัดทำ	0	0.00		0	0.00	
ไม่ได้จัดทำ						

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
3.2 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน กิจกรรม/โครงการด้านผู้เรียนตามมาตรฐาน การศึกษาที่ชัดเจน						
กำหนด	25	100.00	ดีมาก	114	100.00	ดีมาก
ไม่ได้กำหนด	0	0.00		0	0.00	
3.3 กำหนดงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงาน พัฒนางานประกันคุณภาพด้านผู้เรียน						
กำหนด	19	76.00	ดี	112	98.25	ดีมาก
ไม่ได้กำหนด	6	24.00		2	1.75	
3.4 กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่ ชัดเจน						
กำหนด	25	100.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
กำหนดบ้างบางหน้าที่	0	0.00		0	0.00	
ไม่ได้กำหนด	0	0.00		1	0.88	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลการประเมินตามความเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินการวางแผนสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ผลการประเมินตามความเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการดำเนินการวางแผนในด้านกำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนครอบคลุมเชื่อมโยงทั้งระบบการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มีการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนชัดเจนทุกมาตรฐาน และเห็นว่าเป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน (100.00 %) มีการจัดทำคู่มือคุณภาพในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน จัดทำคู่มือดำเนินงาน และเอกสารสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียน และเห็นว่าเป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน (96.00 %) มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย อยู่ในระดับดีมาก 1 รายการ ได้แก่ การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตามความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษา (92.00 %) ผลการประเมินการจัดลำดับความสำคัญ

ของเป้าหมาย อยู่ในระดับดี 1 รายการ ได้แก่ จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตาม ศักยภาพของสถานศึกษาในการพัฒนา (80.00 %) ผลการประเมินด้านการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน อยู่ในระดับดีมาก มี 3 รายการ ได้แก่ การจัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนที่เป็นรูปธรรมสามารถที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน กิจกรรม/โครงการด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน และการกำหนดผู้รับผิดชอบในการ ดำเนินงานที่ชัดเจน (100.00%) ส่วนผลการประเมินอยู่ในระดับดี มี 1 รายการ ได้แก่ การกำหนด งบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานพัฒนางานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนในระดับดี (76.00 %)

ผลการประเมินความเห็นของครูด้านการดำเนินการวางแผนในเรื่องการกำหนด เป้าหมายด้านผู้เรียน การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน พบว่า อยู่ในระดับดีมากทุกรายการ ผลการประเมินความเห็นของครูในเรื่องการกำหนดเป้าหมาย ด้านผู้เรียน พบว่า เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (100.00 %) มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนครอบคลุมเชื่อมโยงทั้ง ระบบการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาครอบคลุมมาตรฐาน การศึกษาด้านผู้เรียน มีการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนชัดเจน ทุกมาตรฐาน (99.12 %) เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานสอดคล้องกับบริบทและความต้องการ ของชุมชน (98.25 %) จัดทำคู่มือคุณภาพในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน และ จัดทำคู่มือดำเนินงาน และเอกสารสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียน (96.49 %) ผลการประเมินความเห็นในเรื่องการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย พบว่า อยู่ในระดับดีมาก ทุกรายการ ได้แก่ จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตามความต้องการของท้องถิ่นและ สถานศึกษา จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตามศักยภาพของสถานศึกษาใน การพัฒนาเป้าหมาย (100.00 %) ผลการประเมินความเห็นในเรื่องการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน พบว่า อยู่ในระดับดีมากทุกรายการ ได้แก่ การจัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนา คุณภาพผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม สามารถที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ การกำหนดระยะเวลาในการ ดำเนินงานกิจกรรม/โครงการด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน กำหนดงบประมาณที่จะ ใช้ในการดำเนินงานพัฒนางานประกันคุณภาพด้านผู้เรียน และการกำหนดผู้รับผิดชอบใน การดำเนินงานที่ชัดเจน (100.00 %)

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินการในการปฏิบัติตาม
แผนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
การปฏิบัติตามแผน (D)						
1. บุคลากรทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามแผน						
การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนทุก						
มาตรฐานที่วางไว้ (ผู้บริหาร $\bar{X} = 4.16$						
SD = 0.67 , ครู $\bar{X} = 4.26$ SD = 0.59)						
			ดี			ดี
น้อยที่สุด	0	0.00		0	0.00	
น้อย	0	0.00		0	0.00	
ปานกลาง	4	16.00		3	2.63	
มาก	13	52.00		111	97.37	
มากที่สุด	8	32.00		0	0.00	
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงาน						
ประกันคุณภาพด้านผู้เรียนอย่างมีความสุข						
ส่งเสริมทุกส่วน	23	92.00	ดีมาก	110	96.49	ดีมาก
ชี้แต่ไม่ทั้งหมด	2	8.00		4	3.51	
ไม่ได้ส่งเสริม	0	0.00		0	0.00	
3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุน						
ทรัพยากรการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ						
ภายในด้านผู้เรียนอย่างเพียงพอ						
เพียงพอ	24	96.00	ดีมาก	110	96.49	ดีมาก
ไม่เพียงพอ	1	4.00		4	3.51	
4. การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากร						
รายบุคคลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มี						
การดำเนินงานตามแผน						
ไม่ได้ปฏิบัติ	3	12.00		4	3.51	
ปฏิบัติ	22	88.00	ดี	107	93.86	ดีมาก
5. การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากร						
รายกลุ่มเพื่อ กระตุ้นและส่งเสริมให้มี						
การดำเนินงานตาม แผน						
ไม่ได้ปฏิบัติ	3	8.00		24	21.05	
ปฏิบัติ	22	92.00	ดีมาก	90	78.95	ดี

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
6. ให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
ไม่ได้นิเทศ	2	8.00		4	3.51	
นิเทศ	23	92.00	ดีมาก	110	96.49	ดีมาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผลการประเมินตามความเห็นของผู้บริหารและครูด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผู้บริหารและครูมีความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละรายการอยู่ในระดับดี-ดีมาก เมื่อวิเคราะห์ทีละรายการพบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก 4 รายการ ได้แก่ การจัดตั้งอำนวยการความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรการปฏิบัติงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียนอย่างเพียงพอ (96.00 %) การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียนอย่างมีความสุข การกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานบุคลากรรายกลุ่มเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน การให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (92.00 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี 1 รายการ ได้แก่ การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายบุคคลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน (88.00 %)

ผลการประเมินตามความคิดเห็นของครู พบว่า อยู่ในระดับดีมาก 4 รายการ ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียนอย่างมีความสุข การจัดตั้งอำนวยการความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรการปฏิบัติงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียนอย่างเพียงพอ และให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (96.49%) การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายบุคคลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน (93.86 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี 1 รายการ ได้แก่ การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายกลุ่มเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน (78.95 %)

ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า บุคลากรทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามแผนการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานที่วางไว้ในระดับมาก (ผู้บริหาร $\bar{x} = 4.16$ $SD = 0.67$, ครู $\bar{x} = 4.26$ $SD = 0.59$)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติและมีความคิดเห็นด้านการ
ดำเนินการตรวจสอบประเมินผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
ตรวจสอบประเมินผล (C)						
1. วางกรอบการประเมิน						
1.1 การระดมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะประเมินทุกมาตรฐาน						
ระบุนทุกมาตรฐาน	25	100.00	ดีมาก	112	98.25	ดีมาก
ระบุนไม่ครบ	0	0.00		2	1.75	
ไม่ได้ระบุน	0	0.00		0	0.00	
1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน						
กำหนดอย่างครบถ้วน	25	100.00	ดีมาก	111	97.37	ดีมาก
กำหนดไม่ครบถ้วน	0	0.00		1	0.88	
ไม่มีการกำหนด	0	0.00		2	1.75	
1.3 การสำรวจข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้วและนำมาใช้ประเมินด้วย						
สำรวจ	25	100.00	ดีมาก	112	98.25	ดีมาก
ไม่ได้สำรวจ	0	0.00		2	1.75	
1.4 กำหนดแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้						
กำหนด	24	96.00	ดีมาก	111	97.37	ดีมาก
ไม่ได้กำหนด	1	4.00		3	2.63	
1.5 ความเหมาะสมของแหล่งข้อมูลในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้						
(ผู้บริหาร $\bar{X} = 4.24$ SD = 0.59 ,						
ครู $\bar{X} = 3.96$ SD = 0.63)						
มากที่สุด	8	32.00		19	16.67	ดี
มาก	15	60.00		72	63.16	
ปานกลาง	2	8.00		22	19.30	
น้อย	0	0.00		1	0.88	
น้อยที่สุด	0	0.00		0	0.00	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
1.6 การกำหนดเครื่องมือ/วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล						
กำหนด	25	100.00	ดีมาก	110	96.49	ดีมาก
ไม่ได้กำหนด	0	0.00		4	3.51	
1.7 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน						
กำหนด	25	100.00	ดีมาก	110	96.49	ดีมาก
ไม่ได้กำหนด	0	0.00		4	3.51	
1.8 การกำหนดช่วงเวลาในการประเมิน						
กำหนด	25	100.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
ไม่ได้กำหนด	0	0.00		1	0.88	
1.9 การกำหนดผู้รับผิดชอบใน การประเมิน						
ทุกมาตรฐาน	25	100.00	ดีมาก	112	98.25	ดีมาก
กำหนด	0	0.00		2	1.75	
ไม่ได้กำหนด						
2. การจัดหา / พัฒนาเครื่องมือ						
2.1. การสำรวจเครื่องมือที่มีอยู่แล้วว่ามี คุณภาพหรือไม่						
สำรวจ	25	100.00	ดีมาก	112	98.25	ดีมาก
ไม่ได้สำรวจ	0	0.00		2	1.75	
2.2 การปรับปรุงเครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น						
มีการปรับปรุง	24	96.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
ไม่มีการปรับปรุง	1	4.00		1	0.88	
2.3. มีการสร้างเครื่องมือใหม่ขึ้น						
มี	23	92.00	ดีมาก	110	96.49	ดีมาก
ไม่มี	2	8.00		4	3.51	
2.4 การสร้างเครื่องมือใหม่ ได้มีการทดลอง ใช้และนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง						
ทำ	21	84.00	ดี	107	93.86	ดีมาก
ไม่ได้ทำ	4	16.00		7	6.14	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
2.5 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับผู้ตอบ เข้าใจง่าย มีความตรง ความเที่ยง						
ใช่	25	100.0	ดีมาก	112	98.25	ดีมาก
ไม่ใช่	0	0		2	1.75	
3. การรวบรวมข้อมูล		0.00				
3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่ เหมาะสม (ผู้บริหาร $\bar{X} = 4.00$ SD = 0.63, ครู $\bar{X} = 4.01$ SD = 0.60)			ดี			ดี
มากที่สุด	5	20.00		20	17.54	
มาก	15	60.00		76	66.67	
ปานกลาง	5	20.00		17	14.91	
น้อย	0	0.00		1	0.00	
น้อยที่สุด	0	0.00		0	0.00	
3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้ ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้			ดีมาก			ดีมาก
ครบถ้วน	25	100.0		113	99.12	
ไม่ครบถ้วน	0	0		1	0.88	
4. การวิเคราะห์ข้อมูล		0.00				
4.1 การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้อย่างเหมาะสม	24	96.00	ดีมาก	114	100.00	ดีมาก
เหมาะสม	1	4.00		0	0.00	
ไม่เหมาะสม						
4.2 การแปลความหมายข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์						
ถูกต้องสมบูรณ์	15	60.00	พอใช้	110	96.49	ดีมาก
ถูกต้องแต่ยังไม่สมบูรณ์	10	40.00		4	3.51	
4.3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการ ประเมิน						
จำแนกตามมาตรฐาน	25	100.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
ใช่	0	0.00		1	0.88	
ไม่ใช่						

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้าน การตรวจสอบประเมินผล ประกอบด้วย 4 เรื่อง ได้แก่ 1) การวางกรอบการประเมิน 2) การจัดหา/ พัฒนาเครื่องมือ 3) การรวบรวมข้อมูล และ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่ายู่ ในระดับดี - ดีมาก เป็นส่วนใหญ่และมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ผู้บริหารมีความเห็นใน เรื่องการวางกรอบการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก 8 รายการ ได้แก่ การระบุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ จะประเมินทุกมาตรฐาน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน การสำรวจข้อมูลที่สถานศึกษามี อยู่แล้วและนำมาใช้ประเมินด้วย การกำหนดเครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการกำหนด เกณฑ์การประเมิน การกำหนดช่วงเวลาในการประเมิน การกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินทุก มาตรฐาน การสำรวจเครื่องมือที่มีอยู่แล้วว่ามีคุณภาพ เครื่องมือมีความเหมาะสมกับผู้ตอบเข้าใจง่าย มีความตรง ความเที่ยง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ และการ วิเคราะห์และสังเคราะห์ผล การประเมินจำแนกตามมาตรฐาน (100.00%) การกำหนดแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ และการปรับปรุงเครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (96.00 %) รวมทั้งมีการสร้างเครื่องมือใหม่ขึ้น (92.00%) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มี 1 รายการ ได้แก่ ความเหมาะสมของแหล่งข้อมูลในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.24$ $SD = 0.59$) ส่วนใน เรื่องการจัดหา/พัฒนาเครื่องมือ ผู้บริหารมีความเห็นว่าผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก มี 4 รายการ ได้แก่ การสำรวจเครื่องมือที่มีอยู่แล้วว่ามีคุณภาพหรือไม่ และเครื่องมือมีความเหมาะสมกับผู้ตอบ เข้าใจง่าย มีความตรง ความเที่ยง (100.00%) การปรับปรุงเครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้มีคุณภาพมาก ขึ้นยิ่งขึ้น (96.00%) มีการสร้างเครื่องมือขึ้นมาใหม่ (92.00%) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มี 1 รายการ ได้แก่ การสร้างเครื่องมือใหม่ ได้มี การทดลองใช้และนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง (84.00%) ส่วนในเรื่องการรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารเห็นว่าผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก 1 รายการ ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (100.00 %) อยู่ใน ระดับดี 1 รายการ ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.00$ $SD = 0.63$) ส่วนใน เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับดีมาก มี 2 รายการ ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐาน (100.00%) การเลือกใช้ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม (96.00%) ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ มี 1 รายการ ได้แก่ การแปลความหมายข้อมูลถูกต้อง สมบูรณ์ (60.00 %)

ผลการประเมินตามความคิดเห็นของครู พบว่า เรื่องการวางกรอบการประเมิน อยู่ใน ระดับดีมาก มี 8 รายการ ได้แก่ การกำหนดช่วงเวลาในการประเมิน (99.12 %) การระบุมมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่จะประเมินทุกมาตรฐาน การสำรวจเครื่องมือที่สถานศึกษามีอยู่แล้วและนำมาใช้ ประเมินด้วย และการกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินทุกมาตรฐาน (98.25 %) การกำหนด วัตถุประสงค์ของการประเมิน และการกำหนดแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ (97.37) การกำหนดเครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

(96.49 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มี 1 รายการ ได้แก่ ความเหมาะสมของแหล่งข้อมูลในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 3.96$ $SD = 0.63$) ในเรื่องการจัดหา/พัฒนาเครื่องมือ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากทั้ง 5 รายการ ได้แก่ การปรับปรุงเครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (99.12 %) การสำรวจเครื่องมือที่มีอยู่แล้วว่ามีคุณภาพหรือไม่ และเครื่องมือมีความเหมาะสมกับผู้ตอบ เข้าใจง่าย มีความตรง ความเที่ยง (98.25 %) มีการสร้างเครื่องมือใหม่ขึ้น (96.49 %) การสร้างเครื่องมือใหม่ ได้มีการทดลองใช้ และนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง (93.86 %) เรื่องการรวบรวมข้อมูล ผลการประเมินตามความเห็นของครู อยู่ในระดับดีมาก 1 รายการ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลตามต้องการ ได้ครบถ้วนมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (99.12 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี 1 รายการ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.01$ $SD = 0.60$) ส่วนเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล ผลประเมินอยู่ในระดับดีมากทั้ง 3 รายการ ได้แก่ การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม (100.00 %) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐาน (99.12 %) การแปลความหมายข้อมูลถูกต้อง สมบูรณ์ (96.49 %)

ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูมีความสอดคล้องในเรื่องการวางกรอบการประเมินทุกรายการ ในเรื่องการจัดหา/พัฒนาเครื่องมือ มี 4 รายการ ได้แก่ การสำรวจเครื่องมือที่มีอยู่แล้วว่ามีคุณภาพหรือไม่ การปรับปรุงเครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีการสร้างเครื่องมือใหม่ขึ้น และเครื่องมือมีความเหมาะสมกับผู้ตอบ เข้าใจง่าย มีความตรง ความเที่ยง ในเรื่องการรวบรวมข้อมูลมีผลการประเมินสอดคล้องกับทั้ง 2 รายการ ในเรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลมีผลการประเมินสอดคล้องกัน 2 รายการ ได้แก่ การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐาน ผลการประเมินที่ไม่สอดคล้องกันในเรื่องการจัดหา/พัฒนาเครื่องมือ มี 1 รายการ คือ การสร้างเครื่องมือใหม่ ได้มีการทดลองใช้และนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง ผู้บริหารมีความเห็นอยู่ในระดับดี ส่วนครูมีความเห็นอยู่ในระดับดีมาก ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน 1 รายการ คือ การแปลความหมายข้อมูลถูกต้อง สมบูรณ์ ผู้บริหารมีความเห็นอยู่ในระดับพอใช้ ครูมีความเห็นอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติและความคิดเห็นด้าน
ดำเนินการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)						
1. มีการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษามาใช้ในการปรับปรุง การปฏิบัติงานของบุคลากร						
มี	25	100.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
ไม่มี	0	0.00		1	0.88	
2. มีการนำผลการประเมินมาใช้วางแผน พัฒนาผู้เรียนในแผนปฏิบัติการประจำปี ในระยะต่อไป						
มี	25	100.00	ดีมาก	113	99.12	ดีมาก
ไม่มี	0	0.00		1	0.88	
3. มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนระดับ รายบุคคล รายห้องรายชั้น และระดับ สถานศึกษาตามมาตรฐานอย่างครบถ้วน ทุกระดับ						
ครบถ้วน	24	96.00	ดีมาก	114	100.00	ดีมาก
ไม่ครบถ้วน	1	4.00		0	0.00	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้าน
ดำเนินการการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผู้บริหาร
และครูมีความเห็นอยู่ในระดับคุณภาพดีมากสอดคล้องกันทุกรายการ ผู้บริหารมีความเห็นว่า
มีการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษามาใช้ในการปรับปรุง
การปฏิบัติงานของบุคลากร และมีการนำผลการประเมินมาใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนในแผนปฏิบัติ
การประจำปีในระยะต่อไป (100.00 %) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนระดับรายบุคคล
รายห้อง รายชั้น และระดับสถานศึกษาตามมาตรฐานอย่าง ครบถ้วนทุกระดับ (96.00 %) ครูมี
ความเห็นว่ามี การจัดทำข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนระดับรายบุคคล รายห้อง รายชั้น และระดับ

สถานศึกษาตามมาตรฐานอย่าง ครบถ้วนทุกระดับ (100 %) มีการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร และมีการนำผลการประเมินมาใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนในแผนปฏิบัติการประจำปีในระยะต่อไป (99.12 %)

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกรรมการสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมและรับทราบในด้านดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
การดำเนินการ			
1. ทราบเป้าหมายของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน			
ทราบ	50	96.15	ดีมาก
ไม่ทราบ	2	3.85	
2. เห็นด้วยกับเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเพื่อการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน			
เห็นด้วย	49	94.23	ดีมาก
ไม่เห็นด้วย	3	5.77	
3. ได้รับทราบการจัดลำดับความสำคัญเป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนในการประกันคุณภาพภายใน			
รับทราบ	43	82.69	ดี
ไม่ได้รับทราบ	9	17.31	
4. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตรงกับความต้องการของท้องถิ่น			
ตรง	50	96.15	ดีมาก
ไม่ตรง	2	3.85	
5. การจัดลำดับความสำคัญด้านเป้าหมายผู้เรียนของสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา			
สอดคล้อง	50	96.15	ดีมาก
ไม่สอดคล้อง	2	3.85	
6. มีส่วนร่วมรับผิดชอบและทำงานร่วมกันตามแผนที่วางไว้			
มี	43	82.69	ดี
ไม่มี	9	17.13	
7. เคยรับทราบว่าผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข			
เคย	51	98.08	ดีมาก
ไม่เคย	1	1.92	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
8. เคยรับทราบการกำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพ ด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาตามแผนที่วางไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรหรือการจัดการประชุม			
ไม่เคย	6	11.54	
เคย	46	88.46	ดี
ในเรื่องต่อไปนี้			
- สุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ	44	84.62	ดี
- คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	40	76.92	ดี
- นิสัยใฝ่เรียนรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง	35	67.31	พอใช้
- ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุผล	28	53.85	ต้องปรับปรุง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ และระดับชาติ (O-NET)	37	71.15	พอใช้
- ทักษะการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	30	57.69	ต้องปรับปรุง
- อัตลักษณ์ของสถานศึกษาด้านผู้เรียน	34	65.38	พอใช้
9. เคยรับทราบการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียน โดยผู้บริหาร/คณะกรรมการที่รับผิดชอบ			
ไม่เคย	4	7.69	
เคย	48	92.31	ดีมาก
10. เคยรับทราบการตรวจสอบประเมินผลการประกันคุณภาพ ด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานการศึกษาและด้านอัตลักษณ์ของ ผู้เรียน			
ไม่เคย	6	11.54	
เคย	46	88.46	ดี
11. เคยรับทราบการนำผลประเมินการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียนมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร			
ไม่เคย	5	9.62	
เคย	41	90.38	ดีมาก
12. เคยรับทราบการนำผลประเมินมาวางแผนพัฒนาผู้เรียน ในระยะต่อไป			
ไม่เคย	5	9.62	
เคย	47	90.38	ดีมาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและรับทราบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน กรรมการสถานศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับดีมาก มี 8 รายการ ได้แก่ เคยรับทราบว่าผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข (98.08 %) การรับทราบ เป้าหมายด้านผู้เรียนในการประกันคุณภาพภายใน การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาตรงกับความต้องการท้องถิ่น และจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายผู้เรียนสอดคล้อง กับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา (96.15 %) ทราบการจัดลำดับความสำคัญเป้าหมายของ สถานศึกษาด้านผู้เรียนในการประกันคุณภาพภายใน (94.23 %) เคยรับทราบการนิเทศการ ดำเนินงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียน โดยผู้บริหาร/คณะกรรมการที่รับผิดชอบ (92.31 %) ผลการ ประเมินอยู่ในระดับดี มี 4 รายการ ได้แก่ เคยรับทราบการกำกับติดตามการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาตามแผนที่วางไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือการจัด ประชุม เคยรับทราบการตรวจสอบประเมินผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนทุกมาตรฐาน การศึกษาและด้านอัตลักษณ์ของผู้เรียน (88.46 %) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบและทำงานร่วมกันตาม แผนที่วางไว้ มีส่วนร่วมรับผิดชอบและทำงานร่วมกันตามแผนที่วางไว้ (82.69 %)

จากการสอบถามด้วยคำถามปลายเปิด พบว่า ผลการประเมินตามความเห็นของ กรรมการสถานศึกษาในเรื่องการได้รับทราบการกำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพด้าน ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาตามแผนที่วางไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือการจัดการประชุม ผลการ ประเมินอยู่ในระดับดี มี 2 รายการ ได้แก่ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (84.62 %) และ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (76.92 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ มี 2 รายการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ และระดับชาติ (71.15 %) ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (67.31 %) และ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาด้านผู้เรียน (65.38 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง มี 2 รายการ ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมี เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (57.69 %) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล (53.85 %)

จากการสอบถามด้วยคำถามปลายเปิดเพิ่มเติมพบว่า กรรมการสถานศึกษาเคยรับทราบ ว่าผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข โดยวิธีการรายงานการประชุม ในเรื่องจัดบุคลากรตามความรู้ความสามารถ การจัดสวัสดิการใน โอกาสต่างๆ การจัดครูเข้าสอนตามความรู้ เคยรับทราบการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพ ด้านผู้เรียน โดยผู้บริหาร/คณะกรรมการที่รับผิดชอบ โดยวิธีเข้าร่วมประชุมมากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินตามแบบกำหนดและจากการรับเอกสาร เคยรับทราบถึงการนำผลการประเมินการ ประกันคุณภาพด้านผู้เรียนมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยวิธีการรายงานประจำปี ของสถานศึกษา การประชุมสรุปรายงานผล การประชุมวางแผน และจากเอกสารประชาสัมพันธ์ เคยรับทราบการนำผลการประเมินมาวางแผนพัฒนาผู้เรียนในระยะต่อไป โดยวิธีประชุมเพื่อขอ

อนุมัติแผนปฏิบัติการมากที่สุด รองลงมาคือการประชุม การประชุมวางแผนและจากเอกสาร
ประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมรับทราบการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
การดำเนินการ			
1. ทราบเป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนตามมาตรฐาน การศึกษา			
ทราบ	141	85.98	ดี
ไม่ทราบ	23	14.02	
2. การกำหนดความสำคัญของเป้าหมายของสถานศึกษา ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น			
ตรง	156	95.12	ดีมาก
ไม่ตรง	8	4.88	
3. การเรียงลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนของ สถานศึกษาตรงกับความต้องการของท้องถิ่น			
ตรง	154	93.90	ดีมาก
ไม่ตรง	10	6.10	
4. ความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น			
สอดคล้อง	138	84.15	ดี
ไม่สอดคล้อง	26	15.85	
5 ผู้มีส่วนรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ร่วมกันทำงานตามแผนที่วางไว้			
ใช่	147	89.63	ดี
ไม่ใช่	17	10.37	
6. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข			
ใช่	156	95.12	ดีมาก
ไม่ใช่	8	4.88	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วม และรับทราบด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก มี 3 รายการ ได้แก่ การกำหนดความสำคัญของเป้าหมายของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของท้องถิ่น และผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข (95.12 %) การเรียงลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของท้องถิ่น (93.90 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มี 3 รายการ ได้แก่ ผู้มีส่วนรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนร่วมกันทำงานตามแผนที่วางไว้ (89.63 %) ทราบเป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา (85.98 %) และความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (84.15 %)

2.4 การรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

การรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนด้าน ปรากฏดังตารางที่ 4.15 - 4.18

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ผล การประเมิน
3. การรายงาน						
1. จัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน						
สถานศึกษา/รายงานประจำปี						
ทำ	25	100.00	ดีมาก	114	100.00	ดีมาก
ไม่ทำ	0	0.00		0	0.00	
2. นำเสนอผลการประกันคุณภาพภายใน						
ด้านผู้เรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปี						
ใช่	25	100.00	ดีมาก	112	98.25	ดีมาก
ไม่ใช่	0	0.00		2	1.75	
3. ผู้รับผิดชอบการประเมินสรุปรายงาน						
ผลการประเมินที่เกี่ยวกับผู้เรียนต่อ						
ครูประจำชั้นประจำวิชา ครูฝ่ายต่างๆ						
ทำ	23	92.00	ดีมาก	104	91.23	ดีมาก
ไม่ทำ	2	8.00		10	8.77	
4. หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานแจ้งผล						
การประเมินที่เกี่ยวกับครูให้ครูทราบ						
เป็นรายบุคคล						
แจ้ง	23	92.00	ดีมาก	104	91.23	ดีมาก
ไม่แจ้ง	2	8.00		10	8.77	
5. ดำเนินการประชาสัมพันธ์การประกัน						
คุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา						
ชี้แจงแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่าง						
สถานศึกษากับชุมชน						
ดำเนินการ	24	96.00	ดีมาก	112	98.25	ดีมาก
ไม่ดำเนินการ	1	8.00		2	1.75	

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผู้บริหารและครูมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับดีมากทุกรายการ ผู้บริหารมีความเห็นว่า มีการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา/รายงานประจำปี และการนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปี (100.00 %) การดำเนินการประชาสัมพันธ์การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา ซึ่งแจ้งแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (96.00 %) ผู้รับผิดชอบการประเมินสรุปรายงานผลการประเมินที่เกี่ยวกับผู้เรียนต่อครูประจำชั้น ประจำวิชา ครูฝ่ายต่างๆ หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานแจ้งผลการประเมินที่เกี่ยวกับครูให้ครูทราบเป็นรายบุคคล หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานแจ้งการประเมินที่เกี่ยวกับครูให้ครูทราบเป็นรายบุคคล (92.00 %)

ส่วนครูมีความเห็นว่า การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา/รายงานประจำปี (100.00 %) การนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปี และด้านการดำเนินการประชาสัมพันธ์การประกันคุณภาพด้านผู้เรียนของสถานศึกษา ซึ่งแจ้งแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (98.25 %) ผู้รับผิดชอบการประเมินสรุปรายงานผลการประเมินที่เกี่ยวกับผู้เรียนต่อครูประจำชั้น ประจำวิชา ครูฝ่ายต่างๆ หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานแจ้งผลการประเมินที่เกี่ยวกับครูให้ครูทราบเป็นรายบุคคล (91.23 %)

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของกรรมการสถานศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงาน
การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
การรายงาน			
1. เอกสารรายงานประจำปีของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในมีมาตรฐานด้านผู้เรียนครบถ้วนทุกมาตรฐาน			
ครบถ้วน	57	90.38	ดีมาก
ไม่ครบถ้วน	4	7.69	
ไม่ทราบ	1	1.92	
2. ท่านใช้ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา			
ไม่ใช้	8	15.38	
ใช้	44	84.62	ดี
ในเรื่อง			
- แสดงความพึงพอใจต่อสถานศึกษา	31	59.26	ต้องปรับปรุง
- แสดงความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษา	26	50.00	ต้องปรับปรุง
- ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา	26	50.00	ต้องปรับปรุง
- แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา	24	46.15	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
- สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	29	55.76	ต้องปรับปรุง
- อื่นๆ	0	0.00	-
3. สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน			
ไม่มี	3	5.77	
มี	49	94.23	ดีมาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ด้าน การรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก มี 2 รายการ ได้แก่ สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (94.23 %) และเอกสารรายงานประจำปีของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในมีมาตรฐานด้านผู้เรียนครบถ้วนทุกมาตรฐาน (90.38 %) อยู่ในระดับดี มี 1 รายการ ได้แก่ การใช้ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา (84.62 %) กรรมการสถานศึกษาใช้ผลการประเมินการประกันคุณภาพ

ภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาในเรื่องต่างๆ อยู่ในระดับต้องปรับปรุง มี 4 รายการ ได้แก่ การแสดงความพึงพอใจต่อสถานศึกษา (59.26 %) การสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (59.26 %) แสดงความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา (50.00 %) อยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน มี 1 รายการ ได้แก่ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา (46.15 %)

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่มีความคิดเห็นด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
การรายงาน			
1. ได้รับทราบผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน			
ไม่ได้รับทราบ	34	20.73	
ได้รับทราบ	130	79.27	ดี
2. ใช้ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา			
ไม่ใช้	119	72.56	พอใช้
ใช้			
ในเรื่องต่อไปนี้			
- แสดงความพึงพอใจต่อสถานศึกษา	90	42.25	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
- แสดงความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษา	69	32.39	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
- ตรวจสอบการดำเนินการของสถานศึกษา	34	15.96	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
- แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา	34	15.96	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
- สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	111	52.11	พอใช้
- อื่นๆ	0	0.00	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วม และรับทราบด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน อยู่ในระดับดี มี 1 รายการ ได้แก่ ได้รับทราบผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (79.27 %) อยู่ในระดับพอใช้ มี 1 รายการ ได้แก่ การใช้ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา (72.56 %) ในการใช้ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาในเรื่องต่างๆ อยู่ในระดับพอใช้ 1 รายการ คือ การสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (52.11%)

อยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน มี 5 รายการ คือ แสดงความพึงพอใจต่อสถานศึกษา (42.25 %) แสดงความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษา (32.39 %) ตรวจสอบการดำเนินการของสถานศึกษา และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา (15.96 %)

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
1. เคยได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน			
เคย	127	59.62	ต้องปรับปรุง
ไม่เคย	86	40.38	
2. เคยได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน			
เคย	135	63.38	พอใช้
ไม่เคย	78	36.62	
3. มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน			
มีส่วนร่วม	158	25.82	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
ไม่มีส่วนร่วม	55	74.18	
4. รับทราบเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละฝ่ายในการประกันคุณภาพภายในด้านนักเรียน			
รับทราบ	149	69.95	พอใช้
ไม่ได้รับทราบ	64	30.05	
5. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน			
ได้รับ	44	20.66	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
ไม่ได้รับ	169	79.34	
6. ทราบเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษา			
ไม่ทราบ	102	47.89	
ทราบ	111	52.11	ต้องปรับปรุง
7. ขอมรับเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษา			
ขอมรับ	208	97.65	ดีมาก
ไม่ขอมรับ	5	2.35	

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ผลการประเมิน
8. ร่วมทำงานที่รับผิดชอบในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาตามแผนที่กำหนด			
ใช่	194	91.08	ดีมาก
ไม่ใช่	19	8.92	
9. ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายในอย่างมีความสุข			
ใช่	197	92.49	ดีมาก
ไม่ใช่	16	7.51	
10. นักเรียนทราบผลการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเกี่ยวกับ นักเรียน			
ทราบ	172	80.75	ดี
ไม่ทราบ	41	19.25	
11. นักเรียนใช้ผลการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนของนักเรียน ในการแสดงความพึงพอใจต่อโรงเรียน			
ใช่	201	94.37	ดีมาก
ไม่ใช่	12	5.63	

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีส่วนร่วมและ
รับทราบกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก มี 4 รายการ ได้แก่
ยอมรับเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษา (97.65 %) ใช้ผลการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน
ของนักเรียนในการแสดงความพึงพอใจต่อโรงเรียน (94.37 %) ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้
นักเรียนทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในอย่างมีความสุข (92.49 %) ผู้เรียนร่วมทำงาน
ที่รับผิดชอบในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแผนที่กำหนด (91.08 %) อยู่ในระดับดี
มี 1 รายการ ได้แก่ ทราบผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับนักเรียน (80.75%)
อยู่ในระดับพอใช้ มี 3 รายการ ได้แก่ ทราบการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละฝ่ายใน
การประกันคุณภาพภายในด้านนักเรียน (69.95%) เคยได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การประกันคุณภาพด้านผู้เรียน (63.38 %) เคยได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

การประกันคุณภาพด้านผู้เรียน (59.62 %) ผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุง มี 1 รายการ ได้แก่ ทรายบเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษา (52.11 %) อยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน มี 2 รายการ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (25.82%) และได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน (20.66 %)

ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินตามกรอบแนวคิด

ผลการประเมินตามกรอบการวิจัยของกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน โดยใช้ เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามปลายปิด แบบเลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือก การเติมคำ แบบสอบถามปลายเปิด แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ และแบบบันทึกข้อมูล ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา และเกณฑ์ในการประเมินใช้ค่าร้อยละจากการกำหนดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่ใช้ในการประเมินภายนอกรอบสาม พ.ศ. 2554-2558 ส่วนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ของบุญชม ศรีสะอาด ระดับคุณภาพ ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน ผลการประเมินสรุปได้ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร

ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการในข้อ 1.1-1.8 ผลการประเมินเป็นดังนี้

3.1.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของบุคลากร ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหาร ร้อยละ 96.00 จัดทำกิจกรรมข้อนี้ แต่ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ระบุว่ามีการสำรวจเพียงร้อยละ 55.26 75.00 และ 47.17 ตามลำดับ

3.1.2 การสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยร้อยละ 92.00 ของผู้บริหาร มีการสำรวจ และการกระทำกิจกรรมนี้ ครู และกรรมการสถานศึกษารับทราบร้อยละ 78.95 และ 88.77 ตามลำดับ อยู่ในระดับดี นักเรียนได้รับการสำรวจร้อยละ 63.38 อยู่ในระดับพอใช้

3.1.3 การสร้างเจตคติ และแรงจูงใจที่บุคลากรมีต่อการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก กล่าวคือ ผู้บริหารมีการกระทำกิจกรรมนี้ ร้อยละ 100 และครู ร้อยละ 92.11 ก็ได้รับรู้ในเรื่องนี้ในระดับดีมาก

3.1.4 การจัดกิจกรรมสร้างวัฒนธรรมให้นักให้บุคลากรเห็นความสำคัญการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนจากครูแกนนำ/วิทยากรเชี่ยวชาญภายนอก ผลการประเมินอยู่ในระดับดี คือ ผู้บริหารทำกิจกรรมนี้ ร้อยละ 88.00 และครู ร้อยละ 90.35 ระบุว่าได้จัดกิจกรรมนี้

3.1.5 การประชุมชี้แจงให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนในแนวทางเดียวกัน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารปฏิบัติกิจกรรมนี้ ร้อยละ 96.00 ครู ร้อยละ 91.23 รับรู้ กรรมการสถานศึกษาร้อยละ 88.46 รับรู้ แต่ผู้ปกครองเข้าร่วมการประชุมเพียงร้อยละ 54.27

3.1.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการให้บุคลากรมีทักษะในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติกิจกรรมนี้ ร้อยละ 88.00 ครูเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 83.33

3.1.7 การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติร้อยละ 88.00 และครูรับทราบร้อยละ 83.33

3.1.8 การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารมีการปฏิบัติผลการประเมินในระดับดี ร้อยละ 88.00 แต่ครูรับรู้ในระดับดีมาก ร้อยละ 97.37

3.2 การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร

ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถานศึกษาต้องดำเนินการในข้อ 2.1-2.3 ผลการประเมินเป็นดังนี้

3.2.1 การจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 68.00 แต่ครูรับรู้ในระดับดีมาก ร้อยละ 97.39 กรรมการสถานศึกษาร้อยละ 67.31 มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว ผู้ปกครองร้อยละ 31.10 และนักเรียนร้อยละ 25.82 มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

3.2.2 ความเพียงพอของงบประมาณที่จัดเตรียมเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี ผู้บริหารร้อยละ 84.00 มีการปฏิบัติ แต่ครูร้อยละ 97.37 ระบุว่าความเพียงพอของงบประมาณ

3.2.3 ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี ผู้บริหารร้อยละ 84.00 แต่ครูร้อยละ 92.11 ระบุว่าเพียงพอ

3.3 การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ

ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถานศึกษาต้องดำเนินการในข้อ 3.1-3.8 ผลการประเมินเป็นดังนี้

3.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 100 มีการปฏิบัติ ครุร้อยละ 98.25 รับรู้ ส่วนกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 86.54 รับรู้

3.3.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานการประกันคุณภาพด้าน ผู้เรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชน ผลการ ประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 96.00 มีการปฏิบัติ ครุร้อยละ 100 รับรู้ แต่กรรมการ สถานศึกษาร้อยละ 67.31 ได้รับการแต่งตั้ง ผู้ปกครองและนักเรียน ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ร้อยละ 20.12 และ 20.66 ตามลำดับ

3.3.3 การกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละมาตรฐาน/ตัว บังชี้ด้านผู้เรียนผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 100 มีการปฏิบัติ ครุร้อยละ 97.37รับรู้ ส่วนกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 69.23 มีส่วนร่วม ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ร้อยละ 29.27 นักเรียนร้อยละ 69.95 รับทราบ

3.3.4 ระดับภาวะผู้นำการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนของครู/บุคลากรสนับสนุนที่ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72

3.3.5 ความเพียงพอของบุคลากรที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในด้าน ผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยผู้บริหารร้อยละ 80.00 เห็นว่าเพียงพอ

3.3.6 ระดับความชัดเจนการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยผู้บริหารและครูเห็นว่ามี ความชัดเจน โดย $\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.60$ และ $\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.59$ ตามลำดับ

3.3.7 ความเป็นไปได้ในการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยผู้บริหารและครูเห็นว่ามี ความเป็นไปได้ โดย $\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.60$ และ $\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.55$ ตามลำดับ

3.3.8 ความสมเหตุสมผลของการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการประกันคุณภาพด้าน ผู้เรียนผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารและครูเห็นว่ามีสมเหตุสมผลร้อยละ 96.00 และ 98.25 ตามลำดับ

3.4 การดำเนินการด้านการวางแผน (P)

ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) สถานศึกษาต้องดำเนินการในข้อ 4.1-4.13 ผลการประเมินเป็นดังนี้

- 3.4.1 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนครอบคลุมเชื่อมโยงทั้งระบบการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 100 ได้ปฏิบัติ ครูร้อยละ 99.12 รับรู้
- 3.4.2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนมีการจัดทำในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 100 ได้จัดทำ และครูร้อยละ 99.12 รับรู้
- 3.4.3 จัดทำคู่มือคุณภาพในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนมีการจัดทำในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 96.00 ได้จัดทำ และครูร้อยละ 96.49 รับรู้
- 3.4.4 จัดทำคู่มือดำเนินงาน และเอกสารสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 96.00 ได้ปฏิบัติ และครูร้อยละ 96.49 รับรู้
- 3.4.5 มีการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาด้านคุณภาพภายในผู้เรียนชัดเจนทุกมาตรฐานในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 100 มีการปฏิบัติ และครูร้อยละ 99.12 รับรู้
- 3.4.6 เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ครูนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในระดับดีมาก โดยผู้บริหารและครูร้อยละ 100 เห็นว่ามีการยอมรับของทุกฝ่าย และนักเรียนยอมรับเป้าหมายร้อยละ 97.65
- 3.4.7 เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารและครูเห็นว่าเป้าหมายสอดคล้อง ร้อยละ 96.00 และ 98.25 ตามลำดับ ส่วนกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 84.15 เห็นด้วย
- 3.4.8 การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตามความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษา ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารร้อยละ 92.00 มีการปฏิบัติ และครู ร้อยละ 100 รับรู้ ส่วนกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองเห็นด้วยร้อยละ 96.15 และ 93.90 ตามลำดับ
- 3.4.9 การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตามศักยภาพของสถานศึกษาในการพัฒนาเป้าหมาย ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี ร้อยละ 80.00 ครูรับรู้ในระดับดีมาก ร้อยละ 100 ส่วนกรรมการสถานศึกษาเห็นว่ามีผลสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาในระดับดี ร้อยละ 96.15
- 3.4.10 การจัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม สามารถที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารมีการจัดทำและครูรับรู้ ร้อยละ 100
- 3.4.11 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารมีการกำหนดและครูรับรู้ ร้อยละ 100

3.4.12 การกำหนดงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานพัฒนางานประกันคุณภาพ ด้านผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี ผู้บริหารร้อยละ 76.00 มีการกำหนด ครูร้อยละ 98.25 เห็นว่ามีการกำหนด

3.4.13 การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่ชัดเจน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารมีการกำหนด ร้อยละ 100 และครูรับทราบ ร้อยละ 99.12

3.5 การดำเนินการด้านการปฏิบัติตามแผน (D)

ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถานศึกษาต้องดำเนินการข้อ 5.1-5.6 มีผลการประเมินเป็นดังนี้

3.5.1 บุคลากรทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามแผนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานที่วางไว้ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยผู้บริหารและครูเห็นว่ามีปฏิบัติตามแผน โดย $\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.67$ และ $\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.59$ ตามลำดับ

3.5.2 การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานประกันคุณภาพด้านผู้เรียนอย่างมีความสุข ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารปฏิบัติและครูรับรู้ ร้อยละ 92.00 และ 96.49 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนรับรู้ ร้อยละ 91.08

3.5.3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนอย่างเพียงพอ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติและครูรับรู้ ร้อยละ 96.00 และ 96.49 ตามลำดับ ส่วนกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองรับทราบ ร้อยละ 98.08 และ 95.12 ตามลำดับ

3.5.4 การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายบุคคลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยผู้บริหารร้อยละ 88.00 มีการปฏิบัติ ส่วนครูเห็นว่ามีปฏิบัติตามในระดับดีมาก ร้อยละ 93.86 ส่วนกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 88.46 รับทราบ

3.5.5 การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายกลุ่มเพื่อ กระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 92.00 มีการปฏิบัติ แต่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับดี และกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 88.46 รับทราบ

3.5.6 ให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารร้อยละ 92.00 มีการปฏิบัติ ครูเห็นด้วย ร้อยละ 96.49 และกรรมการสถานศึกษา รับทราบ ร้อยละ 92.31

3.6 การดำเนินการด้านการตรวจสอบประเมินผล (C)

ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถานศึกษาต้องดำเนินการข้อ 6.1-6.19 มีผลการประเมินเป็นดังนี้

3.6.1 การระบุนมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะประเมินทุกมาตรฐาน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารร้อยละ 100 มีการปฏิบัติ และครูร้อยละ 98.25

3.6.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารร้อยละ 100 มีการปฏิบัติ และครูร้อยละ 97.37

3.6.3 การสำรวจข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้วและนำมาใช้ประเมินด้วย ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารร้อยละ 100 มีการปฏิบัติ และครูร้อยละ 98.25

3.6.4 กำหนดแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100 และครูร้อยละ 97.37

3.6.5 ความเหมาะสมของแหล่งข้อมูลในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับดี ผู้บริหารมีการปฏิบัติ และครูร้อยละ โดย $\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.59$ และ $\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.63$ ตามลำดับ

3.6.6 การกำหนดเครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ และครูร้อยละ 100 และ 96.49 ตามลำดับ

3.6.7 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติและครูร้อยละ 100 และ 96.49 ตามลำดับ

3.6.8 การกำหนดช่วงเวลาในการประเมิน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100 และครูเห็นด้วย ร้อยละ 96.12

3.6.9 การกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินทุกมาตรฐาน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100 และครูเห็นด้วย ร้อยละ 98.25

3.6.10 การสำรวจเครื่องมือที่มีอยู่แล้วว่ามีคุณภาพหรือไม่ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100 และครูร้อยละ 98.25

3.6.11 การปรับปรุงเครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 96.00 และครูร้อยละ 99.12

3.6.12 มีการสร้างเครื่องมือใหม่ขึ้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 92.00 และครูร้อยละ 96.49

3.6.13 การสร้างเครื่องมือใหม่ ได้มีการทดลองใช้และนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง ผลการประเมินในระดับดี โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 84.00 แต่ครูร้อยละ 93.86

3.6.14 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับผู้ตอบเข้าใจง่าย มีความตรง ความเที่ยง ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100 และครูร้อยละ 96.49

3.6.15 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสม ผลการประเมินอยู่ในระดับดี ผู้บริหารมีการปฏิบัติ และครูร้อยละ โดย $\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.63$ และ $\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.60$ ตามลำดับ

3.6.16 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100 และครูร้อยละ 99.12

3.6.17 การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 96.00 และครูรับรู้ ร้อยละ 100.00

3.6.18 การแปลความหมายข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์ ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 60.00 และครู ร้อยละ 96.49

3.6.19 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐาน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100 ครูรับรู้ ร้อยละ 99.12

ส่วนกรรมการสถานศึกษามีการรับทราบว่าสถานศึกษามีการตรวจสอบ ประเมินผลในระดับดี

3.7 การดำเนินการด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) ตามเกณฑ์ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถานศึกษาต้อง ดำเนินการข้อ 7.1-7.3 มีผลการประเมินเป็นดังนี้

3.7.1 มีการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100 ครูและกรรมการสถานศึกษารับรู้ 99.12 และ 90.38 ตามลำดับ

3.7.2 มีการนำผลการประเมินมาใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนในแผนปฏิบัติการ ประจำปีในระยะต่อไปผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100.00 ครู และกรรมการสถานศึกษารับรู้ ร้อยละ 99.12 และ 90.38 ตามลำดับ

3.7.3 มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนระดับรายบุคคล รายห้องรายชั้น และ ระดับสถานศึกษาตามมาตรฐานอย่างครบถ้วนทุกระดับผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมี การปฏิบัติร้อยละ 96.00 และครูรับรู้ ร้อยละ 100

3.8 การรายงาน ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) สถานศึกษาต้องดำเนินการข้อ 8.1-8.5 มีผลการประเมินเป็นดังนี้

3.8.1 การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา/รายงานประจำปี ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ และครูรับรู้ ร้อยละ 100

3.8.2 การนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัด ทุกปีผลประเมินอยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ และครูรับรู้ ร้อยละ 100 และ 98.25 ตามลำดับ

3.8.3 ผู้รับผิดชอบการประเมินสรุปรายงานผลการประเมินที่เกี่ยวกับผู้เรียนต่อ ครูประจำชั้น ประจำวิชา และครูฝ่ายต่างๆ ในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติและครูรับรู้ ร้อยละ 92.00 และ 91.23 ตามลำดับ

3.8.4 หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานแจ้งผลการประเมินที่เกี่ยวกับครูให้ครูทราบ เป็นรายบุคคลมีผลการประเมินในระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติและครูรับรู้ ร้อยละ 92.00 และ 91.23 ตามลำดับ

3.8.5 การดำเนินการประชาสัมพันธ์การประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของ สถานศึกษา ซึ่งแจ้งแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนผลการประเมินอยู่ใน ระดับดีมาก ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ร้อยละ 96.00 ครูและกรรมการสถานศึกษารับรู้ ร้อยละ 98.25 และ 94.23 ตามลำดับ ส่วนผู้ปกครองและนักเรียนรับรู้ในระดับดี ร้อยละ 79.27 และ 80.75 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

จากการสอบถามความคิดเห็นด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะดังนี้

4.1 สถานศึกษาควรจัดทำโครงการในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 สถานศึกษาควรสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน

4.3 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมผู้เรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4.4 สถานศึกษาควรประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็น จริง

4.5 การประกันคุณภาพภายในควรให้สถานศึกษาเป็นผู้ตรวจสอบเอง

4.6 การอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบไม่ควรก่อให้เกิดความยุ่งยากกับ สถานศึกษา

ส่วนครูได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในด้านผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ครูควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. ครูควรจัดการเรียนการสอนแบบ โครงงาน
3. ครูควรสอดแทรกการปฏิบัติจริงของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. สถานศึกษาทุกแห่งควรดำเนินการให้การประกันคุณภาพอยู่ในการปฏิบัติงาน

ปกติของครู

5. ผู้บริหารควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ให้มีการวางแผนร่วมกัน เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องดีขึ้น
  6. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนควรมีการร่วมมือของทุกฝ่าย
  7. การประเมินของแต่ละสถานศึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูลให้แตกต่างกัน เนื่องจากบริบทของผู้เรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน
  8. การจัดป้ายนิเทศ ป้ายแสดงต่างๆ ควรมี 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
  9. สถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้ภาษาแต่ละประเทศของสมาชิกอาเซียน
  10. สถานศึกษาควรศึกษาและจัดข้อมูลของสถานศึกษาให้เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน
- ส่วนผู้ปกครองได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรเน้นให้ผู้ปกครองกับโรงเรียนเข้าถึงกันมากที่สุดและสถานศึกษาควรปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ส่วนผู้เรียนได้เสนอแนะว่า การประกันคุณภาพภายในผู้เรียนรายบุคคล ควรเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์และนำมาแก้ปัญหาผู้เรียนจริงๆ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 การดำเนินการวิจัยและสรุปผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จากจำนวนทั้งหมด 127 โรงเรียน เลือกแบบแบ่งชั้นจำนวน 25 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน ขนาดกลาง 8 โรงเรียน และขนาดเล็ก 14 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร 25 คน ครู 114 คน กรรมการสถานศึกษา 52 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 164 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกแบบแบ่งชั้นโดยการเลือกพิจารณาจากผู้ปกครองที่อ่านออกเขียนได้ ผู้เรียนเลือกเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 213 คน เนื่องจากสามารถตอบแบบสอบถามได้

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของยินดี ทองคำ ในด้านผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน จำนวน 4 ฉบับ มาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ส่วนแบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ซึ่งมีแบบสอบถาม

ทั้งหมดจำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามผู้บริหาร แบบสอบถามครู แบบสอบถาม กรรมการสถานศึกษา แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน และแบบสอบถามนักเรียน

2) การพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ โดยศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมิน จัดทำกรอบแนวทางการประเมิน แล้วนำเครื่องมือของทองคำ ยินดี จำนวน 4 ชุด ซึ่งเป็นการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี เขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน โดยในด้านผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ปรับเป็นแบบเลือกตอบ 2 และ 3 ตัวเลือกและเติมคำ แบบมาตราประมาณ 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้เหมาะสมกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ในส่วนแบบสอบถามของผู้ปกครองและผู้เรียนเป็นแบบสอบถาม 2 ตัวเลือกและเติมคำ พร้อมร่างเครื่องมืออีก 1 ชุด ที่ใช้ในการประเมินกรรมการสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม 2 และ 3 ตัวเลือกและเติมคำ ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือทุกชุดมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 -1.00 จากนั้นปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ โดยนำหนังสือขอความร่วมมือจาก สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 1 เข้าเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วดำเนินการเก็บรวบรวม โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean; $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; SD) ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ประกอบด้วย ผลการประเมิน กระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน 3 ด้าน ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1.3.1 ด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน พบว่า กระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า

- 1) การเตรียมการ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม และการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ ผลการประเมินการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี - ดีมาก สอดคล้องกับผลการประเมินตามความคิดเห็นของครูที่รับรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยเห็นว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี - ดีมากเช่นเดียวกัน ส่วนผลการประเมินตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับดีทุกรายการ ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่รับรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน - ต้องปรับปรุง และผลการประเมินตามความคิดเห็นของนักเรียนที่รับรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับต้องปรับปรุง-พอใช้ โดยผู้บริหารและครูมีผลการประเมินที่ไม่สอดคล้องกันในเรื่อง การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้บริหารเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก แต่ครูรับรู้ในระดับต้องปรับปรุง ส่วนกรรมการสถานศึกษารับรู้และมีส่วนร่วมในระดับดี เรื่อง การสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก แต่ครูรับรู้อยู่ในระดับดี กรรมการสถานศึกษาได้รับการสำรวจในระดับดี แต่ผู้ปกครองรับรู้และเข้าร่วมกิจกรรมในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน - ต้องปรับปรุง นักเรียนเคยได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนในระดับต้องปรับปรุง และได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนในระดับพอใช้ เรื่อง การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารปฏิบัติในระดับดี แต่ครูเข้าร่วมกิจกรรมในระดับดีมาก ด้านการประชุมชี้แจงให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนในแนวทางเดียวกัน ผู้บริหารและครูเห็นว่าปฏิบัติในระดับดีมาก กรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมในระดับดี ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมในระดับต้องปรับปรุง ในเรื่อง การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารเห็นว่าการปฏิบัติในระดับดี แต่ครูรับรู้ในระดับดีมาก ผลการประเมินตามความคิดเห็นการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรของผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับพอใช้ - ดี ครูรับรู้ว่าการปฏิบัติในระดับดีมาก กรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณในระดับพอใช้ ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดหาอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน โดยผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารในเรื่อง การจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ แต่ครู

เห็นว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับดีมาก ในเรื่องงบประมาณที่จัดเตรียมสำหรับการใช้มีความเพียงพอ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับดี ส่วนครูเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบตามความคิดเห็นของผู้บริหารพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับดี - ดีมาก ตามความคิดเห็นของครูเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก กรรมการสถานศึกษามีความเห็นในระดับพอใช้ - ดี ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดี ต้องปรับปรุงเร่งด่วน และนักเรียนมีความเห็นอยู่ในระดับพอใช้ - ต้องปรับปรุงเร่งด่วน โดยตามความคิดเห็นของผู้บริหารมีการปฏิบัติและครูรับรู้ในเรื่อง การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบการทำงานการประกันคุณภาพภายในด้านเรียนในระดับดีมาก กรรมการสถานศึกษามีส่วนเสนอแนะในระดับดี เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนประกอบไปด้วยทุกฝ่าย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก และครูรับรู้ในระดับดีมาก แต่กรรมการสถานศึกษาได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในระดับพอใช้ ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับการแต่งตั้งอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับดีมาก ครูรับรู้ในระดับดีมาก กรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดในระดับพอใช้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน และนักเรียนรับรู้อยู่ในระดับพอใช้ การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมของผู้บริหารตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพบว่า ผู้บริหารมีการดำเนินการ 1-2 ครั้งมากที่สุด

2) การดำเนินการ ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมด้านการดำเนินการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองอยู่ในระดับดี - ดีมาก ส่วนนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินของครูผลการประเมินด้านการวางแผน (P) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับดี - ดีมาก สอดคล้องกับผลการประเมินตามความคิดเห็นของครูในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองรับทราบในระดับดี-ดีมาก และนักเรียนรับทราบและมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารด้านการวางแผน พบว่า ไม่สอดคล้องกันในเรื่องมีการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนชัดเจนทุกมาตรฐาน ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติในระดับดีมาก ครูรับรู้ในระดับดีมาก กรรมการสถานศึกษาได้รับทราบในระดับดีมาก ผู้ปกครองรับทราบในระดับดี เรื่อง เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ใน

ระดับดีมาก ผู้ปกครองเห็นว่าอยู่ในระดับดี เรื่อง การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียน ตามศักยภาพของสถานศึกษาในการพัฒนาเป้าหมาย ผลการประเมินของผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับดี แต่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก เรื่อง การกำหนดงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานพัฒนางานประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ผลการประเมินของผู้บริหารอยู่ในระดับดี แต่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับ ดีมาก ผลการประเมินด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารปฏิบัติในระดับดี - ดีมาก ผลการประเมินตามความคิดเห็นของครูและกรรมการ-สถานศึกษา อยู่ในระดับดี - ดีมาก สอดคล้องกับผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผลการประเมินตามความคิดเห็นของกรรมการผู้ปกครองและนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู กรรมการ-สถานศึกษา และนักเรียนที่ไม่สอดคล้องกันในเรื่อง บุคลากรทุกคนร่วมกันปฏิบัติ ตามแผนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานที่วางไว้ ผลการประเมินของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับดี แต่ผลการประเมินของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก เรื่อง การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายบุคคล ผลการประเมินของผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับดี ส่วนของครูอยู่ในระดับดีมาก เรื่อง การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายกลุ่ม ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับดีมาก แต่ผลการประเมินตามความคิดเห็นของครูและการรับทราบของกรรมการ-สถานศึกษาอยู่ในระดับดี ผลการประเมินด้านการตรวจสอบประเมินผล (C) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับดี – ดีมาก เป็นส่วนใหญ่ ผลการประเมินของครูอยู่ในระดับดี-ดีมาก กรรมการ-สถานศึกษาอยู่ในระดับดี โดยมีผลการประเมินที่ไม่สอดคล้องกันในเรื่อง การสร้างเครื่องมือใหม่ ได้มีการทดลองใช้และนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง ผลการประเมินของผู้บริหารอยู่ในระดับดี แต่ผลการประเมินของครูอยู่ในระดับดีมาก และในเรื่อง การแปลความหมายของข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์ ผลการประเมินของผู้บริหารอยู่ในระดับพอใช้ แต่ผลการประเมินของครูอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับดีมากทุกรายการ

3) การรายงาน ประกอบด้วย การจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน การนำเสนอผลการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปี และการเผยแพร่ผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบ ผลการประเมินตามความคิดเห็นด้านการรายงานของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและนักเรียนอยู่ในระดับดี โดยผลการประเมินด้านการจัดทำรายงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูมีการปฏิบัติอยู่ในดีมาก ผลการประเมินการนำเสนอรายงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับดีมาก ส่วนผลการประเมิน

ด้านการเผยแพร่ผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของผู้บริหารครู และกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับดีมาก แต่ผลการประเมินของผู้ปกครองและนักเรียนมีการรับทราบอยู่ในระดับดี และผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง ใช้ผลการประเมินของการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา ส่วนผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้เรียนด้านการรายงาน อยู่ในระดับดีมาก ในเรื่อง นักเรียนใช้ผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของนักเรียนในการแสดงความพึงพอใจต่อโรงเรียน และอยู่ในระดับดี ในเรื่องทราบผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเกี่ยวกับนักเรียน

2. อภิปรายผล

ผลจากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญคือ ผลการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ปรากฏผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน พบว่า กระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงานแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษามีดำเนินการด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านการเตรียมการส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดาบตำรวจชม ทาศรีสุข (2551: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 พบว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการผ่านเกณฑ์การประเมิน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ยินดี ทองคำ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2 พบว่า ภาพรวมผู้บริหารและครูมีการปฏิบัติในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เรืองเดช เฟ็งจันทร์ (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ก่อนการดำเนินการ ด้านการดำเนินงาน และด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเองมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาพร หากา และชัยชนะ โพธิวาระ (บทคัดย่อ:

2552) ที่ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทรรศนะของ ครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตาม ทรรศนะของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับการดำเนินงานมาก สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ อรพิน ภิญโญภาวศุทธิ (บทคัดย่อ: 2547) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามพบว่า สภาพการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ไม่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนาชัย เทียงคาม (บทคัดย่อ: 2552) ที่ศึกษาผลการประเมินและ กระบวนการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายในออกจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า กระบวนการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายในนอกจาก สมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สาธิต อุสาห์ดี (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการเตรียมการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการรายงานผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2.1 การเตรียมการ ผลการประเมินตามความคิดเห็นด้านการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากรและด้านทรัพยากรอื่นๆ และการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ กำหนดผู้รับผิดชอบ ผลการประเมินตามความคิดเห็นด้านการเตรียมการของผู้บริหาร พบว่า ด้านบุคลากร มีผลการ ประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ ด้านทรัพยากร รายการที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคือ การจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ที่ผลการประเมินเป็นเช่นนี้ อาจเพราะ โรงเรียนอยู่ในการสังกัดของรัฐทำให้มีการดำเนินการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่าง เพียงพอ และในปีการศึกษา 2554 อาจมีการจัดหางบประมาณดังกล่าวแล้ว ทำให้มีงบประมาณใน การบริหารจัดการอย่างเพียงพอเป็นส่วนใหญ่ การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ ผ่านเกณฑ์การ ประเมินทุกรายการ ที่ผลการประเมินเป็นเช่นนี้อาจเพราะสถานศึกษาต้องรับการประเมินคุณภาพ

ภายนอกกรอบสาม จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในปีการศึกษา 2554 เป็นส่วนใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการจัดอบรมและเข้าประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และประกาศของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน พ.ศ. 2553 หมวด 2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ข้อ 14 ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้... (5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องได้รับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพจากภายนอก ทำให้ผู้บริหารได้ดำเนินการ ได้อย่างครบถ้วน สอดคล้องกับผลวิจัยของ ยินดี ทองคำ (2546) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน และการวางแผน และการกำกับดูแล ภาพรวมระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์ในแต่ละรายการ พบว่า การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน การวางแผนและการกำกับดูแล มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรอื่นๆ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับผลการประเมินในส่วนผู้ปกครองและผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ เรืองเดช เฟ็งจันทร์ (2546) ซึ่งศึกษา การดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน โดยภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และพบว่าสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานในรูปแบบการทำงานเป็นทีม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และมีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานด้านนี้มากที่สุด ส่วนการจัดการฝึกอบรมหรือการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพิน ภิญญภาวสุทธิ (2547: บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรสงครามพบว่า ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน มีสภาพการดำเนินการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทุกรายการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพพรรณ จันทร์ทิพย์ (บทคัดย่อ: 2547) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพและไม่ได้รับการประเมินคุณภาพในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับดี การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ มีการดำเนินงานด้านการเตรียมการอยู่ในอันดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาอยู่ในระดับสูงสุด ผลการประเมินตามความคิดเห็นด้านการเตรียมการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรของครูพบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นส่วนใหญ่ รายการที่ครูเห็นว่าผลการประเมินมากที่สุดคือ การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม รายการที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคือ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะบุคลากรทุกคนที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะผู้บริหารขาดการดำเนินการชี้แจงอย่างเป็นทางการ ส่วนครูไม่ได้รับทราบว่ามีผู้บริหารได้ดำเนินการ ด้านการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรผลการประเมินผ่านทุกรายการ รายการที่มีผลการประเมินมากที่สุดคือ การเตรียมงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมของบุคลากรและครูเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดจำนวน 1-2 ครั้งมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะเป็นการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม หน่วยงานต้นสังกัดมีการจัดอบรมการเตรียมการรับการประเมินภายนอกอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีประกาศเรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ทำให้มีการเตรียมการให้มีความพร้อมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่อย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดาบตำรวจชม ทาศรีสุข (2551) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 พบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลการประเมินด้านบุคลากรในภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยินดี ทองคำ (2546) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า ด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมการ

กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน และการวางแผนและการกำกับดูแล ภาพรวมระดับการปฏิบัติของครูอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์ในแต่ละรายการ พบว่า การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน การวางแผนและการกำกับดูแล มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เรืองเดช เฟ็งจันทร์ (2546) ซึ่งศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน โดยภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และพบว่าสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานในรูปแบบการทำงานเป็นทีม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและมีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานด้านนี้มากที่สุด ส่วนการจัดการฝึกอบรมหรือการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ผลการประเมินตามความคิดเห็นด้านการเตรียมความพร้อมของกรรมการสถานศึกษาพบว่า ผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ ในเรื่อง เคยรับทราบว่ามีผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุขมีผลการประเมินมากที่สุด รองลงมาคือ รับทราบเป้าหมายด้านผู้เรียนในการประกันคุณภาพภายใน การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษาตรงกับความต้องการท้องถิ่น และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายผู้เรียนสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา รับทราบการจัดลำดับความสำคัญเป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนในการประกันคุณภาพภายใน ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะกรรมการสถานศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น จากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา สถานศึกษามีการจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้งอย่างเป็นทางการ รวมถึงการดำเนินการคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาได้เลือกสรรผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเพื่อร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีคุณวุฒิ และวิวุฒิตามมาตราที่ 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของฝ่ายสำนักผู้อำนวยการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม (2554) ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนต่อการบริหารสถานศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนต่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.32 2) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนต่อการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเรียงตามลำดับบทบาทหน้าที่ได้ดังนี้ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็น

แหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นที่ค่าเฉลี่ย 4.69 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่ค่าเฉลี่ย 4.63 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชนที่ค่าเฉลี่ย 4.58 การเสนอแนวทางในการกำหนดเอกลักษณ์ นโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาที่ค่าเฉลี่ย 4.40 การพิจารณาเสนอแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบที่ค่าเฉลี่ย 4.38 การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ ที่ค่าเฉลี่ย 4.25 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นที่ค่าเฉลี่ย 4.22 การเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สวิต ดวงจันทร์ (2546) ที่ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน โดยภาพรวม ร้อยละ 75.82 ไม่มีส่วนร่วมร้อยละ 24.18 เมื่อพิจารณาตามกระบวนการบริหารพบว่า มีส่วนร่วมด้านการประสานงานมากที่สุด ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมด้านการกระตุ้นการทำงานมากที่สุด สอดคล้องผลการวิจัยของ บุญส่ง แก้วอินทร์ (2546) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามอำนาจหน้าที่ 8 ด้าน โดยภาพรวมของ โรงเรียนทั้ง 3 ขนาดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละอำนาจหน้าที่พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ให้มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งมอบหมาย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาโรงเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่ ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านการเตรียมการการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและด้านทรัพยากรอื่นๆ ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินทุกรายการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมเมื่อสถานศึกษาจัดการประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนในแต่ละภาคเรียน หรือการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบนโยบายของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนขาดความน่าสนใจ เนื่องจากเป็นสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของรัฐผู้ปกครองอาจไว้ว่างใจว่าบุตรหลานจะได้รับการพัฒนาตามนโยบายของกระทรวงอยู่แล้ว จึงขาดความสนใจที่จะเข้าร่วมการประชุมรับทราบแนวทางการดำเนินงานที่สถานศึกษาจัดขึ้น ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในด้านการเตรียมการต่ำกว่าเกณฑ์ การประเมินทุกรายการเช่นกัน ที่เป็น

เช่นนี้อาจเพราะสถานศึกษาขาดการชี้แจงทำความเข้าใจ หรือการให้ความรู้กับผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผู้เรียนอาจไม่ได้รับรู้ว่าตนเองมีบทบาทอย่างไรกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยินดี ทองคำ (2546) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า ด้านการเตรียมการ ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิตรา ประทุมแสง และสุริยะ เจียมประชา-นรากร ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.2.2 การดำเนินการ มีการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ

ประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน โดยรวมผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ ที่ผลการประเมินเป็นเช่นนี้อาจเพราะผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมในการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน การพัฒนาความรู้และทักษะการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนครูมีส่วนร่วมรับทราบจากการเข้าร่วมประชุมชี้แจงการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรของผู้บริหาร และมีการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรอื่น ๆ มีความเพียงพอสำหรับใช้ในการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบแต่ละเขตได้ดำเนินการพัฒนาผู้บริหารและครูอย่างต่อเนื่อง ในมาตรฐานที่ผู้เรียนไม่ผ่านการประเมินในระดับชาติเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) รวมทั้งมีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่ ประกอบกับสถานศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในปีการศึกษา 2554-2555 จึงมีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ซึ่งมีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัด

การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานต้นสังกัดได้เข้าติดตาม ตรวจสอบคุณภาพภายในก่อนที่สถานศึกษาจะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดาบตำรวจชม ทาศรีสุข (2551) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 พบว่า ด้าน การปฏิบัติตามแผน มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยินดี ทองคำ (2546) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอเสวี สำนักงานการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า ด้านการดำเนินการ ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล ภาพรวมระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร และครูอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน และเมื่อวิเคราะห์ในแต่ละรายการ พบว่า การวางแผน และการปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารและครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วน การตรวจสอบประเมินผล ผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองเดช เฟ็งจันทร์ (2546) ซึ่งวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผนปฏิบัติงาน การดำเนินการตามแผน การนำผล การประเมินมาปรับปรุงงาน ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการตรวจสอบ ประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพิน ภิญ โยภาวศุทธิ (2547) ที่วิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประกัน คุณภาพภายใน และเมื่อจำแนกรายการแต่ละด้านพบว่า มีเพียงรายการเดียวของด้านการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่วนผลการประเมินตามความคิดเห็นด้านการดำเนินการของกรรมการสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมและ รับทราบผ่านทุกเกณฑ์การประเมิน ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในทั้ง ด้านเตรียมการ การดำเนินการในระดับมาก และดำเนินการประกันคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วย

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ครอบคลุมทุกด้านของมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผลการประเมินตามความคิดเห็นด้านการดำเนินการของผู้ปกครองมีส่วนร่วมและรับทราบผ่านทุกเกณฑ์การประเมิน การกำหนดความสำคัญของเป้าหมายของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของท้องถิ่น และรับทราบถึงผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุขมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน และมีการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยินดี ทองคำ (2546) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า ผู้ปกครองเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุขมากที่สุด รองลงมาคือการได้รับทราบเป้าหมายของสถานศึกษา และการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ส่วนผลการประเมินตามความคิดเห็นด้านการดำเนินการของผู้เรียนมีที่ความคิดเห็นและมีส่วนร่วมรายการอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน ในเรื่องยอมรับเป้าหมายของผู้เรียนของสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ เห็นว่าผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนอย่างมีความสุข ส่วนการรับทราบเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเตรียมการต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน ทุกรายการ รายการที่มีผลการประเมินน้อยที่สุดคือ การได้รับเป็นคณะกรรมการในการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน อาจทำให้ยังไม่ทราบเป้าหมายด้านผู้เรียนที่ใช้ในการประกันคุณภาพของสถานศึกษา แต่มีการยอมรับเป้าหมายของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยินดี ทองคำ (2546) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่านักเรียนยอมรับเป้าหมายของสถานศึกษามากที่สุด

2.2.3 การรายงานผล การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

โดยรวมผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ รายการที่มีผลการประเมินมากที่สุดคือ การจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในเป็นรายงานประจำปี รองลงมาคือ การนำเสนอผลการประเมินภายในด้านผู้เรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปี ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะสถานศึกษาดังกล่าวสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ดังนั้นจำเป็นต้องดำเนินการตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษา ทุกแห่งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องบริหารด้านการศึกษาก่อชุมชนท้องถิ่นและดำเนินการให้มี การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างทั่วถึงทุกปีการศึกษา และดำเนินการประกันคุณภาพตามมาตรฐานตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ที่กำหนด ประกอบกับการดำเนินการในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนขั้นเตรียมการของผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และขึ้นดำเนินการทุกรายการมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการรวบรวมสารสนเทศในชั้นตรวจสอบประเมิน สามารถนำข้อมูลมาจัดทำรายงานประเมินตนเองเป็นรายงานประจำปี นำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดได้ตามกำหนด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยินดี ทองคำ (2546) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า การรายงานผล มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาโดยรวมระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองเดช เฟ็งจันทร์ (2546) ซึ่งวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ภาพรวมด้านนี้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษาจัดให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเขียนรายงานการประเมินตนเอง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับการรวบรวมผลการประเมินมาจัดทำรายงานการประเมินตนเองและการจัดทำรายงานมีการดำเนินงานให้เสร็จสิ้นก่อนสิ้นปี ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพิน ภิญญิกาวาสุทธิ (2547) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกรายการ เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า การจัดทำแผนการรายงานคุณภาพการศึกษา และมีการรวบรวมผลงานนักเรียนเพื่อให้เห็นพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียนเป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกรายการ แตกต่างไปจากผลการวิจัย สาธิต อุดาห์ดี (2549) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรายงานผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 3 การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง หรือรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเผยแพร่ให้ผู้ที่

เกี่ยวข้องกับทุกกลุ่มได้รับทราบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5 การจัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีตรงตามแผนปฏิบัติงาน ผลการประเมินตามความเห็นด้านการรายงานของกรรมการสถานศึกษาเห็นว่า สถานศึกษามีการดำเนินการด้านการรายงานผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ เห็นว่าสถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนมากที่สุด รองลงมาคือ เอกสารรายงานประจำปีมีมาตรฐานด้านผู้เรียนครบถ้วนทุกมาตรฐาน และกรรมการสถานศึกษายังใช้ผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนของสถานศึกษาในการแสดงความพึงพอใจต่อสถานศึกษามากที่สุดที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะ กรรมการสถานศึกษามีการเข้าร่วมประชุมการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนมากที่สุด และมีส่วนร่วมด้านเตรียมการที่สถานศึกษาจัดจำนวน 2 ครั้ง/ ปีการศึกษา เช่นเดียวกับผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในการรายงานคือการได้รับทราบผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการใช้ผลการประเมินความพึงพอใจต่อสถานศึกษา แสดงว่าผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ตราไว้ในมาตรา 48 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สอดรับกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ในภารกิจที่ 7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในรายการที่มีผลการประเมินของผู้บริหารและครูต่ำสุด คือ ผู้รับผิดชอบการประเมินสรุปรายงานผลการประเมินที่เกี่ยวกับผู้เรียนต่อครูประจำชั้น ประจำวิชา ครูฝ่ายต่างๆ และหัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานแจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับครูอาจารย์ ให้ครู/อาจารย์ทราบเป็นรายบุคคล ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีการทำงานเป็นทีมมากขึ้น ทำให้บุคลากรร่วมกันรับรู้ผลการประเมินด้านผู้เรียนมากขึ้น ไม่จำเป็นต้องสรุปเป็นรายงานแจ้งโดยตรง การจัดทำรายงานประจำปีเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาต้องปฏิบัติ เพราะการทำงานใดๆ ก็ตามต้องมีการรายงานผลและนำผลไปใช้ จึงจะเป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของรายงานประจำปีของสถานศึกษาอยู่ที่การนำผลไปใช้วางแผนปรับปรุงงานต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2549: 15)

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ในประเด็นต่อไปนี้

3.1.1 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครูในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงานผล ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน รายการที่ผู้บริหารไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคือ การจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ส่วนครูเห็นว่าการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะ บุคลากรทุกคนของสถานศึกษายังไม่ผ่านเกณฑ์ สถานศึกษาควรดำเนินการวางแผนการสำรวจให้ เป็นระบบและต่อเนื่องทุกปี ผู้บริหารควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ครูได้รับทราบอย่างเป็นทางการ และนำข้อมูลมาใช้วางแผนในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพใน ด้านผู้เรียนแต่ละปี ผู้บริหารควรดำเนินการวางแผนการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกัน คุณภาพด้านผู้เรียนให้ชัดเจน และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยการมีส่วนร่วมของกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนเพิ่มมากยิ่งขึ้น

3.1.2 กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ขาดการได้รับแต่งตั้งเป็น กรรมการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ ควรมีการดำเนินการประชุมชี้แจงและ ทำเข้าใจ ตลอดจนดำเนินการแต่งตั้งให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างทั่วถึง เพื่อให้การประกันคุณภาพ ภายในด้านผู้เรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

3.1.2 นักเรียนส่วนใหญ่ยอมรับเป้าหมายของสถานศึกษา แต่ไม่ได้รับทราบ เป้าหมายทำให้ขาดความตระหนักในการพัฒนาตนเองร่วมกับสถานศึกษาตามเป้าหมายในบาง มาตรฐานการศึกษา โดยเฉพาะมาตรฐานที่เป็นปัญหาระดับประเทศ ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมี ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสม เหตุผล และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยเฉพาะในส่วนของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) เป็นต้น ควรดำเนินการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจใน ระดับสถานศึกษา ระดับช่วงชั้น ห้องเรียน รวมถึงรายบุคคล เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจและแนว ทางการปฏิบัติที่ตรงกัน

3.1.3 กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดการมีส่วนร่วมใน การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการในการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ส่วนใหญ่ไม่ได้ รับทราบเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละฝ่ายในการประกันคุณภาพภายในด้าน ผู้เรียน ควรดำเนินการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจและการมี ส่วนร่วมกับคณะกรรมการแต่ละฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษามาก ขึ้น

3.1.4 ผู้ปกครอง และนักเรียนส่วนใหญ่ขาดการได้รับการสำรวจและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน ควรดำเนินการประชุมชี้แจงและสำรวจเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินประกันคุณภาพภายในในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองและนักเรียน ได้อย่างตรงประเด็น

3.1.5 การใช้ผลการประเมินภายในด้านผู้เรียนของกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองใน และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาผลการประเมินอยู่ในระดับที่ต่ำ ควรดำเนินการประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษา และตรงกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการประเมินและศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

3.2.2 ควรมีการประเมินและศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองและชุมชนของสถานศึกษาขนาดเล็ก

3.2.3 ควรมีการประเมินและศึกษาผลกระทบทั้งทางบวกและลบของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็กที่อยู่ใกล้บ้านของผู้ปกครองและชุมชน

3.2.4 ควรมีการประเมินการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ของสถานศึกษาขนาดเล็ก

3.2.5 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบทั้งทางบวกและลบต่อการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

3.2.6 ควรศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

3.2.7 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับประเทศเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

3.2.8 ควรมีการประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีการดำเนินการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 และการจัดการเรียนการสอนที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ จันทร์เจริญชัย (2553) *ประโยชน์และความสำคัญของโครงการ* สารสังเขป
ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก <http://www.kroobannok.com/blog/54856>
- กอบศักดิ์ ภูตระกูล (2555) *การเมือง-ทัศนะวิจารณ์ (การศึกษาและอนาคตของประเทศ)*
กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ www.bangkokbiznews.com ค้นคืนวันที่ 10 กุมภาพันธ์
2555
- กาญจนา วัฒนสุนทร (2555) “โมเดลการประเมิน” ค้นคืนวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555 จาก
www.lopburi.m-society.go.th
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) “โครงการพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและองค์การ
ปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ” ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 10 กุมภาพันธ์
2555 จาก <http://area.ge.go.th/phayao1/data/b04.doc>
- _____. (2553) “ประกาศมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ปี
พ.ศ. 2553” *เอกสารความรู้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา* ค้นคืนวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก
http://www.udompanya.in.th/content.php?content_id=72)
- ชม ทาศรีสุข (2551) “การประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาการประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปิยะมิตร สุริยกานต์ (2538) “การศึกษาการประเมินแผนและโครงการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2555) “หยาดเพชร หยาดธรรม ภูมิปัญญาเพื่อการศึกษาไทย”
ค้นคืนวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก www.drkanchit.com (IT Idea For Spiritization)
- ขงยุทธ ยะบุญธง (2548) “การดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามระบบประกันคุณภาพ
การศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงการบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ยินดี ทองคำ (2546) “การประเมินการประกันคุณภาพภายในระดับประถมศึกษา
อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- รัชนก คำว้จันง (2555) “ประโยชน์และความสำคัญของโครงการ” คืบคืบวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555
จาก <http://www.kroobannok.com/blog/54856>
- รัตนา เปี้ยจันทร์ (2555) “ทำไมต้องประกันคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน” บทความออนไลน์
คืบคืบวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก www.kroobannok.com/blog/41041
- รัตนะ บัวสนธิ์ (2550) *ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เรืองเดช เฟ็งจันทร์ (2546) “การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ”
- ศิริชัย กาญจนวาสิ (2554) *ทฤษฎีการประเมิน* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- สมชาย สิงห์โต (2555) *การประเมินคุณภาพการศึกษา* คืบคืบวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก
<http://www2.crma.ac.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา:
เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี
(2546) ได้จำแนกหลักการประกันคุณภาพการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท
- สุกมาศ อังคุโชติ (2555) “รูปแบบการประเมิน” ใน *ประมวลสาระชุดการประเมินนโยบาย
แผนงานและโครงการ* หน้าที่ 5 หน้า 5-5,5-6,5-7 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมคิด พรหมจ้อย (2555) “การประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ
ประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน้าที่ 14 หน้า 14-8-14-9 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) *วิธีวิทยาการประเมิน: ศาสตร์แห่งคุณค่า* กรุงเทพมหานคร
พิมพ์ครั้งที่ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2550) การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance in education)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553* กรุงเทพมหานคร ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี _____ (ม.ป.ป.) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545* กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554) *คู่มือผู้ประเมินเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)* กรุงเทพมหานคร ออฟเซ็ท พลัส
- สมหวัง ชีระวิชิตระกูล (2547) “ความสำคัญในการประเมินทางการศึกษา” *วารสารศึกษาศาสตร์* ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เดือนพฤศจิกายน 2546-มีนาคม 2547
- ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ (2550) “การประกันคุณภาพการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู* หน่วยที่ 5 หน้า 5-7 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (ม.ป.ป.) *รายงานการศึกษารูปแบบ/แนวทางและกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา* ค้นคืนวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก http://bet.obec.go.th/eqag/images/eqag/EQAG_SchoolEffectivePatternAndworkingProcessReport_1-51.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) *บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* ค้นคืนวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก <http://www.bankokyangschool.ac.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) *การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา* สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
- อรพิน ภิญโญภาวสุทธิ (2547) “การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*

- สาธิต อุตสาหกรรม (2549) “ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- ธนาชัย เทียงคาม (2552) “การประเมินและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก
ที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายในนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2” สารนิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- สุจิตรา ประทุมแสง และสุริยะ เจียมประชานรากร (2550) “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต
- สวิต ดวงจันทร์ (2546) “การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- สถาพร หากา และ ชัยชนะ โพธิวาระ (2552) “การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
โรงเรียนตามตรรกะของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (2555) คู่มือการประกันคุณภาพ
:Quality Assurance Manual ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ค้นคืนวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555 จาก <http://www.qa.mbu.ac.th>
- ปานใจ ธารทัศนวงศ์ (2554) “คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา” ค้นคืนวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555
จาก <http://www.graduate.su.ac.th>
- สำนักผู้อำนวยการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม (2554) “การมีส่วนร่วมในการบริหาร
สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” รายงานการวิจัย
กรุงเทพมหานคร ค้นคืนวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก
http://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/mcp/temp_cal/5078.pdf

- พัชรา สีนลอยมา (2555) “วิธีดำเนินการวิจัย” ค้นคืนวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555 จาก
http://www.ajarnpat.com/data/document_study03.
- บุญชม ศรีสะอาด (2555) “การแปลผลเมื่อเครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราประมาณค่า ใช้
 รูปแบบการสอนวิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ” ค้นคืนวันที่ 20
 กุมภาพันธ์ 2555 จาก <http://www.watpon.com/boonchom/05>
- ปิยะมิตร สุริยกานต์ (2538) “การศึกษาการประเมินแผนและโครงการในโรงเรียนประถมศึกษา
 สำคัญสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
 มหบัณฑิต แผนกการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักทดสอบและประกันเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ (2555) *รูปแบบการประเมินโครงการ
 เอกสารหมายเลข 4 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* ค้นคืนวันที่ 10
 กุมภาพันธ์ 2555 จาก www.econ.tu.ac.th/class/archan/Sakon/ME%20701/
- อรรณพ จินะวัฒน์ (2546) “การประกันคุณภาพการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์
 วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา* หน่วยที่ 14 หน้า 171 นนทบุรี
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพัตร์ พิบูลย์ (2555) “การประกันคุณภาพการศึกษา” ใน *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา
 พื้นฐานวิชาชีพศึกษาศาสตร์* หน่วยที่ 11 หน้า 11-4 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- เรืองเดช จันทร์เพ็ง (2546) “การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 จังหวัดชัยภูมิ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหาร
 การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วรรณา วรรณมาศ (2547) “การประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ
 อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) *วิธีวิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย พิมพ์ครั้งที่ 3
- ไพพรรณ จันท์ทิพย์ (2547) “การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์

- กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2542) “แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษา เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา” เล่ม 2 หน้า 6-9 พิมพ์ที่คุรุสภา
ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
- ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ (2545) “แนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา” *วารสารวิชาการ 2*
(กันยายน 2545) หน้า 35
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูป
การเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549” ปีแห่งการปฏิรูปการ
เรียนการสอน แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) *แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก* กรุงเทพมหานคร สกศ., 2543 81
หน้า พิมพ์ดี
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) “คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตาม
มาตรฐานการศึกษา : การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน” ใน *เอกสาร
ประกอบการวิจัย และพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา*
- Atria, Joseph P. (2002). “The Effect of the Illinois Quality Assurance and Improvement
Planning Process on Chicago Public School Teacher Attitudes Toward School
Improvement,” *Dissertation Abstracts.International*. 60(20): 4254.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

ภาคผนวก ก
ผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ

- ชื่อ ดร. จตุรงค์ อินทรรุ่ง
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญการพิเศษ
- ชื่อ นางสุนทรี หิมารัตน์
ตำแหน่ง ศิกษานิเทศก์
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
วิทยฐานะ ศิกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
- ชื่อ นางจรรยาพร ยอดแก้ว
ตำแหน่ง ศิกษานิเทศก์
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา
วิทยฐานะ ศิกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
- ชื่อ นางสุกัญญา สุขสมบูรณ์
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม
สถานที่ทำงาน โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม
วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญการพิเศษ
- ชื่อ นายฉัฐพล สุขสมบูรณ์
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม
วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามผู้บริหาร
2. แบบสอบถามครู
3. แบบสอบถามกรรมการสถานศึกษา
4. แบบสอบถามผู้ปกครอง
5. แบบสอบถามนักเรียน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัย เรื่อง การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น

2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

2. การตอบแบบสอบถามของท่าน จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะผู้วิจัย จะสรุปผลในภาพรวม

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง ซึ่งจะทำให้การวิจัยครั้งนี้ มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม

นางเดือนดารา อุทัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- 31 -40 ปี
 41-50 ปี
 51 ปี ขึ้นไป

3. ประสบการณ์การบริหาร

- 1-5 ปี
 6-10 ปี
 11-15 ปี
 16-20 ปี
 21 ปี ขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี
ปริญญาโท
อื่นๆ (ระบุ) .....

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความ หรือเติมคำ ในช่องว่างตามสภาพจริง
เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาของท่าน

ในรอบ 1 ปีการศึกษาที่ผ่านมา (พ.ค. 55 – มี.ค. 56)
ท่านได้ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่

1. การเตรียมการ

1.1 เตรียมความพร้อม

- ด้านบุคลากร

- 1) สํารวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน
  - ไม่มี
  - มี จำนวน ..... ครั้ง
- 2) สํารวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
  - ไม่มี
  - มี จำนวน ..... ครั้ง
- 3) สร้างเจตคติ และแรงจูงใจของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
  - ไม่มี
  - มี จำนวน ..... ครั้ง
- 4) มีกิจกรรมที่มุ่งสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนแก่บุคลากร โดยครูแกนนำในสถานศึกษา / วิทยากรที่
เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากภายนอก
  - ไม่มี
  - มี จำนวน ..... ครั้ง
- 5) ประชุมชี้แจงให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนใน
แนวทางเดียวกัน
  - ไม่มี
  - มี จำนวน ..... ครั้ง

6) ประชุมเชิงปฏิบัติการให้บุคลากรมีทักษะในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตาม
มาตรฐานการศึกษา

- ไม่มี
 มี จำนวน ..... ครั้ง

7) เข้ารับการพัฒนา/พัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

- ไม่มี
 มี จำนวน ..... ครั้ง

(ระบุ) .....

.....

.....

8) ท่านมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐาน
การศึกษา

- ไม่มี
 มี จำนวน ..... ครั้ง

ด้วยวิธีการ.....

- ด้านทรัพยากร

1) จัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐาน
การศึกษา

- ไม่ได้จัดหา
 จัดหา จำนวน ..... บาท

ได้จากแหล่งใด.....

.....

2) งบประมาณที่จัดเตรียมเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตาม
มาตรฐานการศึกษาเพียงพอหรือไม่

- เพียงพอ
 ไม่เพียงพอ ขาด.....%

3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานที่จัดให้ เช่น สื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการประกัน
คุณภาพพอเพียงหรือไม่

- เพียงพอ
 ไม่เพียงพอ ขาด.....%
 เกินพอ เหลือ.....%

1.2 การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ

1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานด้านการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน

มี

ไม่มี เพราะ.....

2) การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานด้านการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนเป็นไป

ตามมาตรฐานการศึกษา คือ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง

กรรมการสถานศึกษา และชุมชน

ครบทุกด้าน

ไม่ครบ ขาดด้าน.....

เพราะ.....

3) ท่านได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ด้านผู้เรียนหรือไม่

มี

ไม่มี ขาดมาตรฐาน.....

เพราะ.....

4) ครู/บุคลากรสนับสนุนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการมีภาวะผู้นำด้านการประกันคุณภาพ

ภายในด้านผู้เรียนระดับใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

ถ้าตอบ ปานกลาง-น้อยที่สุด

เพราะ.....

5) บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนมีความเพียงพอหรือไม่

เพียงพอ

ไม่เพียงพอ เพราะ.....

- 6) มีการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายใน
ด้านผู้เรียนที่ชัดเจนระดับใด
- ชัดเจนมากที่สุด
- ชัดเจนมาก
- ชัดเจนปานกลาง
- ไม่ค่อยชัดเจน
- ไม่ชัดเจนเลย
- 7) การกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายใน
ด้านผู้เรียนมีความเป็นได้มากน้อยเพียงใด
- เป็นไปได้มากที่สุด
- เป็นไปได้มาก
- เป็นไปได้ปานกลาง
- เป็นไปได้น้อย
- เป็นไปได้น้อยที่สุด
- 8) มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนที่มีความสมเหตุสมผล
ใช่หรือไม่
- ใช่
- ไม่ใช่ เพราะ.....

2. การดำเนินการ

2.1 การวางแผน (P)

(2.1.1 กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษา)

- 1) มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุมเชื่อมโยงทั้งระบบในการ
ประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนใช่หรือไม่
- ใช่
- ไม่ใช่ เพราะ.....
- 2) มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนหรือไม่
- จัดทำ
- ไม่ได้ทำ เพราะ.....

- 3) จัดทำคู่มือคุณภาพในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- จัดทำ
- ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....
- 4) มีการจัดทำคู่มือดำเนินงาน และเอกสารสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- จัดทำ
- ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....
- 5) มีการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจนทุกมาตรฐานการศึกษาใช่หรือไม่
- ใช่
- ไม่ใช่ ขาดมาตรฐาน.....
- เพราะ.....
- 6) เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนหรือไม่
- ยอมรับ
- ไม่ยอมรับ ของใครบ้าง.....
- เพราะ.....
- 7) เป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนหรือไม่
- สอดคล้อง
- ไม่สอดคล้อง มาตรฐานใด .....
- เพราะ.....
- ไม่เคยวิเคราะห์ว่าสอดคล้องหรือไม่

(2.1.2 จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย)

1) จัดทำลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตามความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษาหรือไม่

จัดทำ

ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....

2) มีการจัดทำลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตามศักยภาพของสถานศึกษาในการพัฒนาเป้าหมาย หรือไม่

ทำ โครงการ (อะไรระบุ) .....

.....

.....

.....

ไม่ได้ทำ เพราะ.....

(2.1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงาน)

1) มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม สามารถที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้

ทำ

ไม่ได้ทำ เพราะ.....

2) มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจนหรือไม่

กำหนด

ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

3) มีการกำหนดงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานพัฒนางานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่

กำหนด จำนวน .....% ของงบประมาณทั้งหมด

ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

4) มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนหรือไม่

กำหนด

กำหนดบ้างบางหน้าที่

ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

2.2 การปฏิบัติตามแผน (D)

1) บุคลากรทุกคนร่วมกันดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนทุก
มาตรฐานที่วางไว้มากน้อยเพียงใด

- น้อยที่สุด
- น้อย
- ปานกลาง
- มาก
- มากที่สุด

2) ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนอย่างมี
ความสุขหรือไม่

- ใช่ ด้วยวิธีการใด.....
- ใช่แต่ไม่ทั้งหมด สนับสนุนเพียง..... % ของทั้งหมด
- ไม่ใช่ เพราะ.....

3) ท่านจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายใน
ด้านผู้เรียนอย่างเพียงพอหรือไม่

- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ ขาด.....
เพราะ.....

4) ท่านกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายบุคคลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มี
การดำเนินงานตามแผนหรือไม่

- ไม่ทำ
- ทำ วิธีการกำกับติดตาม.....
จำนวน.....ครั้ง

5) ท่านกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายกลุ่มเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มี
การดำเนินงานตามแผนหรือไม่

- ไม่ทำ
- ทำ วิธีการกำกับติดตาม.....
จำนวน.....ครั้ง

6) ท่านให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

ไม่ได้นิเทศ

นิเทศ จำนวน.....ครั้ง/ 1 เดือน   2 เดือน   3 เดือน

1 ภาคเรียน   2 ภาคเรียน

2.3 การตรวจสอบประเมินผล (C)

(2.3.1) วงรอบการประเมิน

1) มีการระบุมাত্রฐานและตัวบ่งชี้ที่จะประเมินทุกมาตรฐานหรือไม่

ระบุมทุกมาตรฐาน

ระบุมไม่ครบ ขาดมาตรฐาน.....

ไม่ได้ระบุ เพราะ.....

2) มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินหรือไม่

มีการกำหนดอย่างครบถ้วน

มีการกำหนดไม่ครบถ้วน ขาด.....

ไม่มีกำหนด เพราะ.....

3) มีการสำรวจข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้วและนำมาใช้ประเมินด้วยหรือไม่

สำรวจ

ไม่ได้สำรวจ เพราะ.....

4) มีการกำหนดแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้หรือไม่

กำหนด

ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

5) แหล่งข้อมูลในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้เหมาะสมเพียงใด

เหมาะสมมากที่สุด

เหมาะสมมาก

เหมาะสมปานกลาง

เหมาะสมน้อย

เหมาะสมน้อยที่สุด

6) มีการกำหนดเครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือไม่

- กำหนด
 ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

7) มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินหรือไม่

- กำหนด
 ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

8) มีการกำหนดช่วงเวลาในการประเมินหรือไม่

- กำหนด
 ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

9) มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินทุกมาตรฐานหรือไม่

- กำหนด
 ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

2.3.2 การจัดหา/พัฒนาเครื่องมือ

1) มีการสำรวจเครื่องมือที่มีอยู่แล้วว่ามีคุณภาพหรือไม่

- สำรวจ
 ไม่ได้สำรวจ เพราะ.....

2) มีการปรับปรุงเครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นหรือไม่

- มีการปรับปรุง
 ไม่มีการปรับปรุง เพราะ.....

3) มีการสร้างเครื่องมือใหม่ขึ้นหรือไม่

- มีการสร้างใหม่
 ไม่มีการสร้างใหม่ เพราะ.....

4) การสร้างเครื่องมือใหม่ ได้มีการทดลองใช้ และนำ ผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริงหรือไม่

- ทำ
 ไม่ได้ทำ เพราะ.....

5) เครื่องมือมีความเหมาะสมกับผู้ตอบเข้าใจง่าย มีความตรง ความเที่ยงใช้หรือไม่

- ใช่
 ไม่ใช่ เพราะ.....

2.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพียงใด

- เหมาะสมมากที่สุด
- เหมาะสมมาก
- เหมาะสมปานกลาง
- เหมาะสมน้อย
- เหมาะสมน้อยที่สุด

2) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้หรือไม่

- ครบถ้วน
- ไม่ครบถ้วน ขาด .....% เพราะ.....

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) เลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม เพราะ.....

2) แปลความหมายข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่

- ถูกต้องสมบูรณ์
- ถูกต้องแต่ยังไม่สมบูรณ์
- ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ เพราะ.....

3) วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานการศึกษาใช่หรือไม่

- ใช่
- ไม่ใช่ เพราะ.....

4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)

- 1) มีการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือไม่

มี (ระบุ) ด้าน.....

.....
 .....

ไม่มี เพราะ .....

.....
 .....

- 2) มีการนำผลการประเมินมาใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนในแผนปฏิบัติการประจำปีในระยะต่อไป

มี (ระบุ) มาตรฐาน.....

.....
 .....

ไม่มี เพราะ .....

.....
 .....

- 3) จัดทำข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนระดับรายบุคคล รายห้อง รายชั้น และระดับสถานศึกษาตามมาตรฐานอย่างครบถ้วนทุกระดับ

ครบถ้วนทุกระดับ

ไม่ครบถ้วน (ระบุ) .....

3. การรายงาน

- 1) มีการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหรือรายงานประจำปีหรือไม่

ทำ

ไม่ทำ เพราะ.....

- 2) มีการนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีใช่หรือไม่

ใช่

ไม่ใช่ เพราะ.....

- 3) ผู้รับผิดชอบการประเมินสรุปรายงานผลการประเมินที่เกี่ยวกับผู้เรียนต่อครูประจำชั้น
ประจำวิชา ครูฝ่ายต่างๆ หรือไม่
- ทำ โดยวิธี.....
- ไม่ทำ เพราะ.....
- 4) หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานแจ้งผลการประเมินที่เกี่ยวกับครู ให้ครูทราบเป็นรายบุคคล
หรือไม่
- แจ้งเป็นรายบุคคล
- ไม่แจ้ง เพราะ.....
- 5) ท่านได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาด้านผู้เรียน ซึ่งแจ้งแนวทางการ
ทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือไม่
- ดำเนินการ โดยวิธี.....
- ไม่ดำเนินการ เพราะ.....

ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนให้สอดคล้อง
กับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เช่น การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
และการเรียนรู้ของเด็กไทย การสร้างโอกาสทางการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุก
ภาคส่วนของสังคม การสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น และการเตรียมผู้เรียนเข้า
สู่ประชาคมอาเซียน

- ไม่มี
- มี ได้แก่.....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัย เรื่อง การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น

2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

2. การตอบแบบสอบถามของท่าน จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะผู้วิจัย จะสรุปผลในภาพรวม

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง ซึ่งจะช่วยให้การวิจัยครั้งนี้ มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม

นางเดือนดารา อุทัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 21 ปี
 21-30 ปี
 31-40 ปี
 41-50 ปี
 51 ปี ขึ้นไป

3. ประสบการณ์การสอน

- 1-5 ปี
 6-10 ปี
 11-15 ปี
 16-20 ปี
 20 ปี ขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 อื่นๆ (ระบุ) .....

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความ หรือเติมคำในช่องว่างตามสภาพจริง
เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาท่าน

ในรอบ 1 ปีการศึกษาที่ผ่านมา (พ.ค. 55 – มี.ค. 56)
สถานศึกษาได้ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่

1. การเตรียมการ

1.1 เตรียมความพร้อม

- ด้านบุคลากร

1. สํารวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาหรือไม่
  - ไม่สํารวจ
  - สํารวจ จำนวน.....ครั้ง
2. สํารวจข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทุกคนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่สํารวจ
  - สํารวจ จำนวน.....ครั้ง
3. ท่านเข้าร่วมกิจกรรม/ประชุมการสร้างเจตคติ และแรงจูงใจของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่เข้าร่วม
  - เข้าร่วม จำนวน ..... ครั้ง
4. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมที่มุ่งสร้างความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนแก่บุคลากรโดยครูแกนนำในสถานศึกษา/เชิญวิทยากรเชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากภายนอกมาเป็นวิทยากรหรือไม่
  - ไม่ได้เข้าร่วม
  - เข้าร่วม จำนวน ..... ครั้ง
5. ผู้บริหารพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่ได้พัฒนา
  - พัฒนา จำนวน .....ครั้ง

6. ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาหรือไม่
- ส่งเสริม
- ไม่ส่งเสริม เพราะ.....
7. ท่านเข้าร่วมการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- ไม่เข้าร่วมประชุม
- เข้าร่วมประชุม จำนวน .....ครั้ง
8. ท่านเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพใน ด้านผู้เรียนให้ เป็นไป ในแนวทางเดียวกันหรือไม่
- ไม่เข้าร่วมประชุม
- เข้าร่วมประชุม จำนวน .....ครั้ง
9. ท่านเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการจากครูแกนนำในสถานศึกษาหรือวิทยากรเชี่ยวชาญจากภายนอกเป็นผู้อบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- ไม่เข้าร่วม
- เข้าร่วม จำนวน.....ครั้ง

- ด้านทรัพยากร

1. ผู้บริหารจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- ไม่ได้จัดหา
- จัดหา จำนวน.....บาท
2. งบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนเพียงพอหรือไม่
- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ เพราะ.....
3. สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานประกันคุณภาพ เช่น สื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพียงพอหรือไม่
- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ เพราะ.....

1.2 การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ

1. ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการ และอนุกรรมการรับผิดชอบการทำงานประกอบด้วย
ผู้บริหาร ครู นักเรียนผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนหรือไม่
  - แต่งตั้ง
  - ไม่ได้แต่งตั้ง เพราะ.....
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานด้านการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา คือ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนครบทุกฝ่ายหรือไม่
  - ครบ
  - ไม่ครบ ขาดด้าน.....

เพราะ.....
3. สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจนหรือไม่
  - ชัดเจน
  - ไม่ชัดเจน เพราะ.....
4. สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนที่มีความเหมาะสมผลหรือไม่
  - จัดทำ
  - ไม่จัดทำ เพราะ.....
5. สถานศึกษามีการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนระดับใด
  - ชัดเจนมากที่สุด
  - ชัดเจนมาก
  - ชัดเจนปานกลาง
  - ไม่ค่อยชัดเจน
  - ไม่ชัดเจนเลย
6. สถานศึกษามีการกำหนดระบบการกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงานที่มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด
  - เป็นไปได้มากที่สุด
  - เป็นไปได้มาก
  - เป็นไปได้ปานกลาง
  - เป็นไปได้น้อย
  - เป็นไปได้น้อยที่สุด

2. การดำเนินการ

2.1 การวางแผน (P)

2.1.1 กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษา

1. มีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษาที่ครอบคลุมการประกันคุณภาพด้านผู้เรียนหรือไม่
  - มี
  - ไม่มี เพราะ.....
2. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานหรือไม่
  - จัดทำ
  - ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....
3. มีการจัดทำคู่มือคุณภาพด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของการประกันคุณภาพการศึกษาหรือไม่
  - จัดทำ
  - ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....
4. มีการจัดทำคู่มือดำเนินงาน และเอกสารสนับสนุนการทำงานหรือไม่
  - จัดทำ
  - ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....
5. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพด้านผู้เรียนของสถานศึกษาที่ชัดเจนทุกมาตรฐานหรือไม่
  - ชัดเจนทุกมาตรฐาน
  - ไม่ชัดเจน มาตรฐาน.....

เพราะ.....
6. เป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนหรือไม่
  - ยอมรับ
  - ไม่ยอมรับ ของใครบ้าง.....

เพราะ.....

7. เป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษาสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนหรือไม่

- สอดคล้อง
- ไม่สอดคล้อง มาตรฐานใด .....
- เพราะ.....
- ไม่เคยวิเคราะห์ว่าสอดคล้องหรือไม่

2.1.2 จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย

1. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตรงตามความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษาหรือไม่

- ตรง
- ไม่ตรง มาตรฐาน.....
- เพราะ.....

2. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนตามศักยภาพของสถานศึกษาในการพัฒนาเป้าหมายนั้นใช่หรือไม่

- ใช่
- ไม่ใช่ เพราะ.....

2.1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงาน

1. จัดทำโครงการ/ กิจกรรมตามมาตรฐานด้านผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม สามารถที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ใช่หรือไม่

- ใช่
- ไม่ใช่ เพราะ.....

2. มีการกำหนดงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานพัฒนางานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่

- กำหนด
- ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

3. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนหรือไม่

- กำหนด
- ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

4. มีการจัดทำกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมด้านผู้เรียนที่ชัดเจนหรือไม่

- จัดทำ
- ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....

2.2 การปฏิบัติตามแผน (D)

1. บุคลากรทุกคนร่วมกันดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนทุกมาตรฐานที่วางไว้หรือไม่
  - ดำเนินการทุกคน
  - ไม่ได้ดำเนินการทุกคน เพราะ.....
2. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนอย่างมีความสุขหรือไม่
  - ส่งเสริม
  - ส่งเสริมบางส่วน มาตรฐานที่.....
  - ไม่ได้ส่งเสริม เพราะ.....
3. ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนอย่างเพียงพอหรือไม่
  - เพียงพอ
  - ไม่เพียงพอ เพราะ.....
4. ผู้บริหารกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายบุคคลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผนหรือไม่
  - ไม่ได้กำกับติดตาม
  - กำกับติดตาม จำนวน.....ครั้ง/ 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน
 1 ภาคเรียน 2 ภาคเรียน
5. ผู้บริหารกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานบุคลากรรายกลุ่มเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผนหรือไม่
  - ไม่กำกับติดตาม
  - กำกับติดตาม จำนวน .....ครั้ง/ 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน
 1 ภาคเรียน 2 ภาคเรียน
6. ผู้บริหารให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
  - ไม่ได้นิเทศ
  - นิเทศ จำนวน.....ครั้ง/ 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน
 1 ภาคเรียน 2 ภาคเรียน

2.3 ตรวจสอบประเมินผล (C)

2.3.1 วางกรอบการประเมิน

1. มีการระบุมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะประเมินทุกมาตรฐานหรือไม่
  - ระบุทุกมาตรฐาน
  - ระบุไม่ครบ ขาดมาตรฐาน.....
  - ไม่ได้ระบุ เพราะ.....
2. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างครบถ้วนหรือไม่
  - มีการกำหนดอย่างครบถ้วน
  - มีการกำหนดไม่ครบถ้วน ขาด.....
  - ไม่มีการกำหนด เพราะ.....
3. มีการสำรวจข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้วและนำมาใช้ประเมินหรือไม่
  - สำรวจ
  - ไม่ได้สำรวจ เพราะ.....
4. มีการกำหนดแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้หรือไม่
  - กำหนด
  - ไม่ได้กำหนด เพราะ.....
5. แหล่งข้อมูลในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้เหมาะสมเพียงใด
  - เหมาะสมมากที่สุด
  - เหมาะสมมาก
  - เหมาะสมปานกลาง
  - เหมาะสมน้อย
  - เหมาะสมน้อยที่สุด
6. มีการกำหนดเครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือไม่
  - มีการกำหนด
  - ไม่ได้กำหนด เพราะ.....
7. มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินหรือไม่
  - กำหนด
  - ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

8. มีการกำหนดช่วงเวลาในการประเมินหรือไม่

- กำหนด
 ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

9. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบประเมินในแต่ละมาตรฐานหรือไม่

- กำหนด
 ไม่ได้กำหนด เพราะ.....

2.3.2 การจัดหา / พัฒนาเครื่องมือ

1. มีการสำรวจเครื่องมือที่มีอยู่แล้วว่ามีคุณภาพหรือไม่

- สำรวจ
 ไม่ได้สำรวจ เพราะ.....

2. มีการปรับปรุงเครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นหรือไม่

- มีการปรับปรุง
 ไม่มีการปรับปรุง เพราะ.....

3. มีการสร้างเครื่องมือใหม่ขึ้นหรือไม่

- มีการสร้างใหม่
 ไม่มีการสร้างใหม่ เพราะ.....

4. การสร้างเครื่องมือใหม่ ได้มีการทดลองใช้ และนำ ผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริงหรือไม่

- ได้ทำ
 ไม่ได้ทำ เพราะ.....

5. เครื่องมือมีความเหมาะสมกับผู้ตอบ เข้าใจง่าย มีความตรง ความเที่ยงใช้หรือไม่

- ใช่
 ไม่ใช่ เพราะ.....

2.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพียงใด

- เหมาะสมมากที่สุด
- เหมาะสมมาก
- เหมาะสมปานกลาง
- เหมาะสมน้อย
- เหมาะสมน้อยที่สุด

2. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วนหรือไม่

- ครบถ้วน
- ไม่ครบถ้วน ขาด.....% เพราะ.....

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม เพราะ.....

2. แปลความหมายข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่

- ถูกต้องสมบูรณ์
- ถูกต้องแต่ยังไม่สมบูรณ์ เพราะ.....

3. วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานการศึกษาใช่หรือไม่

- ใช่
- ไม่ใช่ เพราะ.....

2.4 นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)

1. มีการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือไม่

- มี (ระบุ) ด้าน.....

- ไม่มี เพราะ .....

2. มีการนำผลการประเมินมาใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนในแผนปฏิบัติการประจำปีในระยะต่อไป

มี (ระบุ) มาตรฐาน.....
.....
.....

ไม่มี เพราะ .....
.....
.....

3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนระดับรายบุคคล รายห้อง และระดับสถานศึกษาตามมาตรฐาน
ด้านอย่างครบถ้วนทุกระดับ

ครบถ้วนทุกระดับ

ไม่ครบถ้วน (ระบุ) .....

3. การรายงาน

1. มีการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหรือรายงานประจำปีหรือไม่

จัดทำ

ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....

2. ผู้รับผิดชอบการประเมินสรุปรายงานผลการประเมินที่เกี่ยวกับผู้เรียนต่อครูประจำชั้น
ประจำวิชา ครูฝ่ายต่างๆ หรือไม่

ทำ โดยวิธี.....

ไม่ทำ เพราะ.....

3. หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานแจ้งผลการประเมินที่เกี่ยวกับครู ให้ครูทราบเป็นรายบุคคล
หรือไม่

แจ้งเป็นรายบุคคล

ไม่แจ้ง เพราะ.....

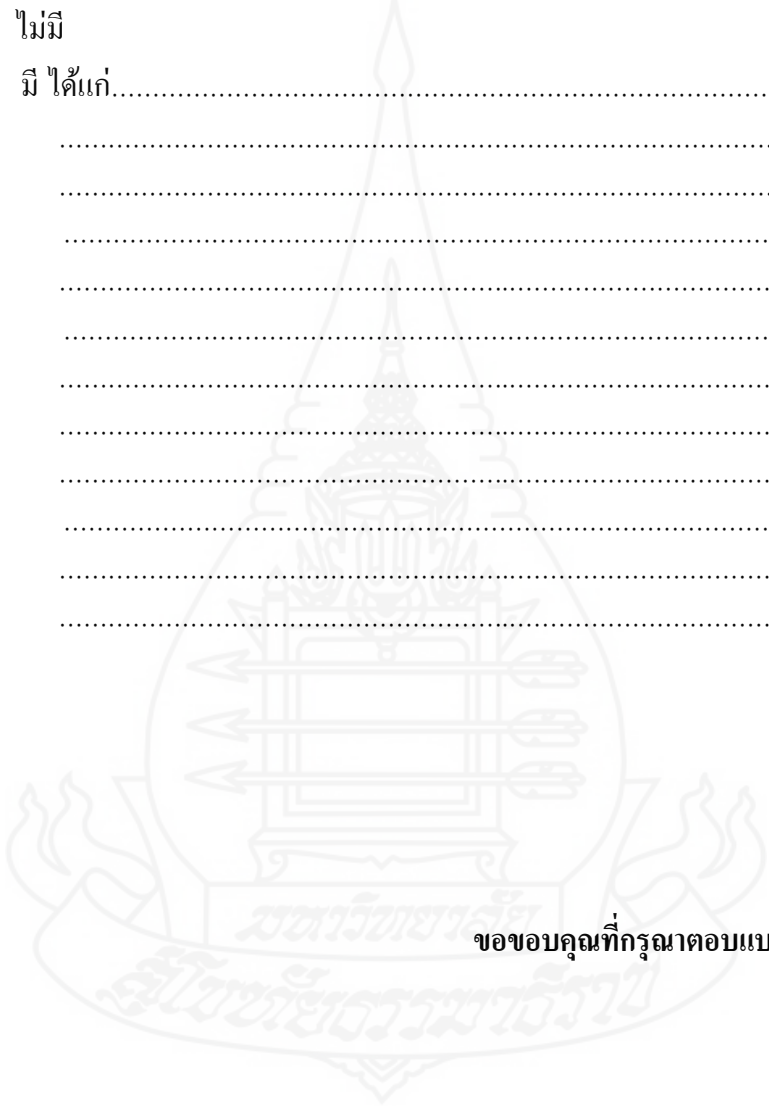
4. สถานศึกษาได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาด้านผู้เรียน ชี้แจง
แนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือไม่

ดำเนินการ โดยวิธี.....

ไม่ดำเนินการ เพราะ.....

ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนที่สอดคล้องกับ
 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เช่น การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
 และการเรียนรู้ของคนไทย การสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ให้เด็กทุกคนได้เข้าถึง
 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม การสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียง เป็นต้น และการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- ไม่มี
  - มี ได้แก่.....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัย เรื่อง การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น

2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

2. การตอบแบบสอบถามของท่าน จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะผู้วิจัย จะสรุปผลในภาพรวม

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง ซึ่งจะช่วยให้การวิจัยครั้งนี้ มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม

นางเดือนดารา อุทัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

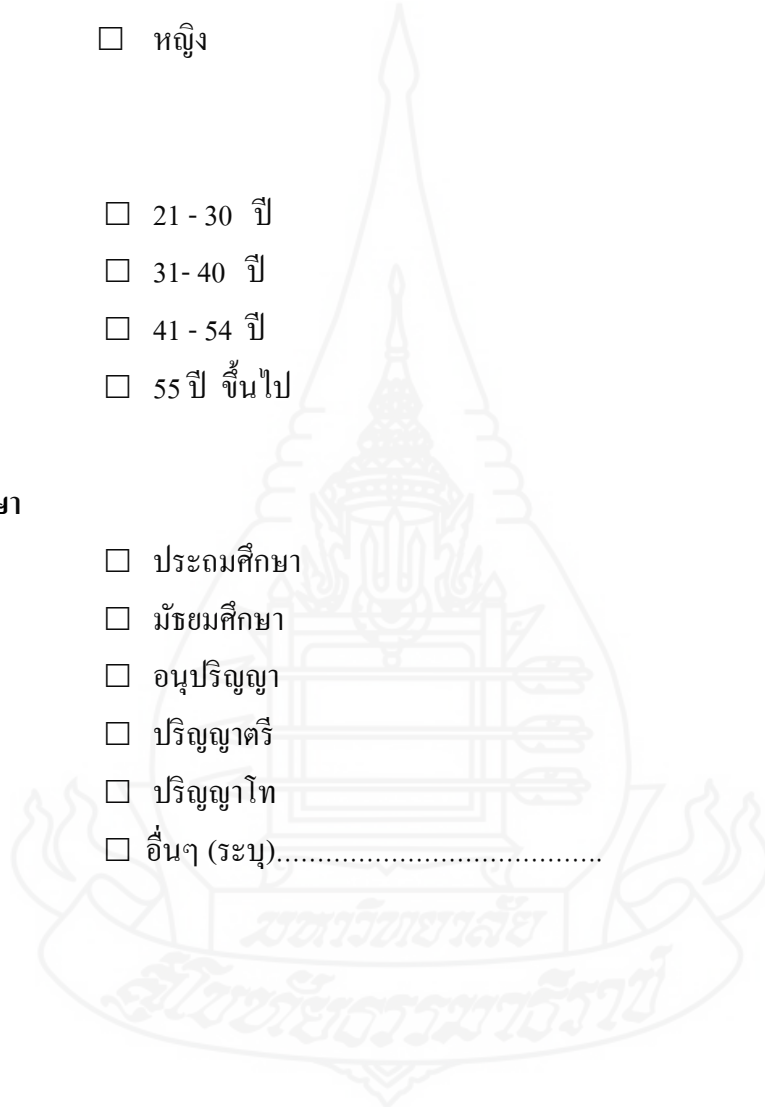
- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- 21 - 30 ปี
 31- 40 ปี
 41 - 54 ปี
 55 ปี ขึ้นไป

3. การศึกษา

- ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความ หรือเติมคำ ในช่องว่างตามสภาพจริง
 เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาที่ท่านมีตำแหน่ง
 เป็นกรรมการสถานศึกษา

ในปีการศึกษา 2555 (พ.ศ. 55 – มี.ศ. 56)

1. ท่านเคยได้รับการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของท่านหรือไม่
  - ไม่เคย
  - เคย
2. ท่านเคยได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตาม
 มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดหรือไม่
  - ไม่เคย
  - เคย จำนวน.....ครั้ง
3. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
  - ไม่เคย
  - เคย จำนวน .....ครั้ง
4. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
 หรือไม่
  - ไม่เคย
  - เคย จำนวน.....ครั้ง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการกำหนดคณะทำงานในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
 หรือไม่
  - ไม่มี
  - มี

6. ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- ไม่ได้รับ
- ได้รับ ตำแหน่ง .....
7. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะทำงานในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- ไม่มี
- มี
8. ท่านทราบเป้าหมายของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนทั้ง 6 มาตรฐานหรือไม่
- ทราบ
- ไม่ทราบ
9. ท่านเห็นด้วยกับเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเพื่อประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
- เห็นด้วย
10. ท่านเคยได้รับทราบการจัดลำดับความสำคัญของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
- ไม่เคย
- เคย
11. ท่านคิดว่าการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตรงกับความต้องการของท้องถิ่นหรือไม่
- ตรง
- ไม่ตรง เพราะ.....
12. ท่านคิดว่าการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาหรือไม่
- สอดคล้อง
- ไม่สอดคล้อง เพราะ.....

13. ท่านมีส่วนรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนร่วมกันทำงานตามแผนที่วางไว้หรือไม่
- มี
- ไม่มี เพราะ.....
14. ท่านเคยรับทราบว่าคุณบริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุขหรือไม่
- ไม่เคย
- เคย โดยวิธี.....
15. ท่านเคยรับทราบการกำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของสถานศึกษาตามแผนที่วางไว้ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการจัดประชุมหรือไม่
- ไม่เคย
- เคย ในเรื่องต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- ด้านสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ
  - ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
  - ด้านนิสัยใฝ่เรียนรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
  - ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์
  - ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ (O-NET)
  - ด้านทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
  - อัตลักษณ์ของสถานศึกษาด้านผู้เรียน
16. ท่านเคยรับทราบกรณีเทศการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนโดยผู้บริหาร หรือ คณะกรรมการที่รับผิดชอบหรือไม่
- ไม่เคย
- เคย จำนวน.....ครั้ง/ 1 ภาคเรียน 2 ภาคเรียน
- โดยวิธี.....
17. ท่านได้รับทราบถึงการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาทั้ง 6 มาตรฐานและด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษาด้านผู้เรียนหรือไม่
- ไม่ได้รับทราบ
- รับทราบ โดยวิธี.....

18. ท่านรับทราบการนำผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือไม่

ไม่รับทราบ

รับทราบ จำนวน.....ครั้ง/ 1 ภาคเรียน 2 ภาคเรียน

โดยวิธี.....

19. ท่านรับทราบการนำผลการประเมินมาวางแผนพัฒนาผู้เรียนในระยะต่อไปหรือไม่

ไม่รับทราบ

รับทราบ โดยวิธี.....

20. เอกสารรายงานประจำปีของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในมีมาตรฐานด้านผู้เรียนครบถ้วนทุกมาตรฐานหรือไม่

ครบถ้วน

ไม่ครบถ้วน เพราะ.....

ไม่ทราบ เพราะ.....

21. ท่านใช้ผลการประกันการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษาหรือไม่

ไม่ใช่

ใช้ ในเรื่องต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

แสดงความพึงพอใจต่อสถานศึกษา

แสดงความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษา

ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

อื่นๆ (ระบุ).....

22. สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่

ไม่มี

มี โดยวิธี.....

ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่องการประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น

2ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

2. การตอบแบบสอบถามของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใดเพราะผู้วิจัยจะสรุปผลในภาพรวม

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริงซึ่งจะทำให้การวิจัยครั้งนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม

นางเดือนดารา อุทัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 21 ปี
 21 - 30 ปี
 31- 40 ปี
 41 - 54 ปี
 55 ปี ขึ้นไป

3. การศึกษา

- ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา
 ปริญญาตรี
 อื่นๆ (ระบุ).....

4. อาชีพ

- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 ค้าขาย
 เกษตรกร
 รับจ้าง
 อื่นๆ(ระบุ).....

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความ หรือเติมคำ ในช่องว่างตามสภาพจริง
เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของสถานศึกษา ที่อยู่ในชุมชนของท่าน
หรือท่านมีส่วนเกี่ยวข้อง

ในปีการศึกษา 2555 (พ.ค. 55– มี.ค. 56)

1. ท่านเคยรับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่เคย
  - เคยจำนวน.....ครั้ง
2. ท่านได้เข้าร่วมการประชุมชี้แจงเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน
ผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่ได้เข้าร่วม
  - ได้เข้าร่วมจำนวน.....ครั้ง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่มี
  - มี โดย .....การบริจาค .....จัดงานหารายได้
4. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดคณะทำงานในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่มี
  - มี
5. ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่ได้รับ
  - ได้รับ ตำแหน่ง.....
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะทำงานในการประกันคุณภาพภายใน
ด้านผู้เรียนหรือไม่
  - ไม่มี
  - มี
7. ท่านทราบเป้าหมายของสถานศึกษาด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาหรือไม่
  - ทราบ
  - ไม่ทราบ
8. การกำหนดความสำคัญของเป้าหมายของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของท้องถิ่นหรือไม่
  - ตรง
  - ไม่ตรง เพราะ.....

9. การเรียงลำดับความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของท้องถิ่นหรือไม่

- ตรง
 ไม่ตรง เพราะ.....

10. ความสำคัญของเป้าหมายด้านผู้เรียนของสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นหรือไม่

- ไม่สอดคล้อง
 สอดคล้อง

11. ผู้มีส่วนรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนร่วมกันทำงานตามแผนที่วางไว้ใช่หรือไม่

- ใช่
 ไม่ใช่ เพราะ.....

12. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน จัดตั้งอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุขใช่หรือไม่

- ใช่
 ไม่ใช่ เพราะ.....

13. ท่านได้รับทราบผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียนหรือไม่

- ได้รับทราบ
 ไม่ได้รับทราบ

14. ท่านใช้ผลการประกันการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียนหรือไม่

- ไม่ใช่
 ใช่ ในเรื่องต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 แสดงความพึงพอใจต่อสถานศึกษา
 แสดงความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษา
 ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา
 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
 สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 อื่นๆ (ระบุ).....

15. ท่านมีข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนหรือไม่

- ไม่มี
 มีได้แก่.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง การประเมินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน
2. การตอบแบบสอบถามของท่าน จะไม่มีผลกระทบต่อนักเรียนแต่ประการใด เพราะผู้วิจัยจะสรุปผลในภาพรวม
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง ซึ่งจะช่วยให้การวิจัยครั้งนี้มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จังหวัดนครปฐม

นางเดือนดารา อุทัย
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

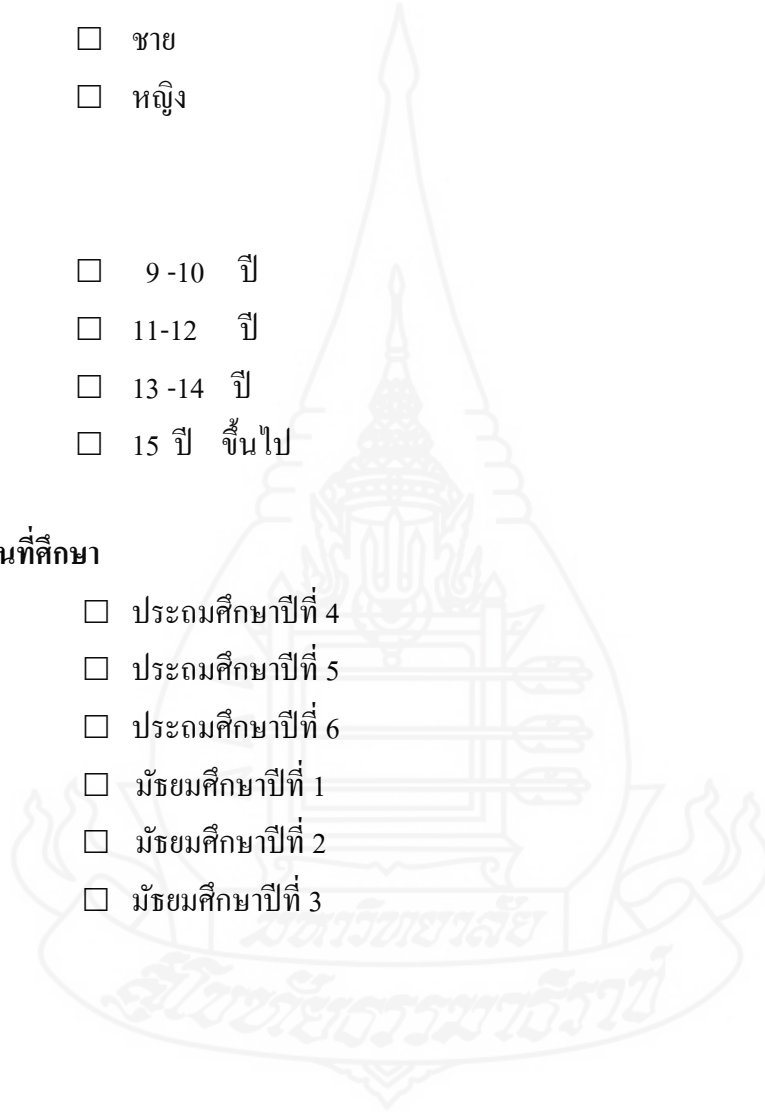
- ชาย
- หญิง

2. อายุ

- 9 -10 ปี
- 11-12 ปี
- 13 -14 ปี
- 15 ปี ขึ้นไป

3. ระดับชั้นที่ศึกษา

- ประถมศึกษาปีที่ 4
- ประถมศึกษาปีที่ 5
- ประถมศึกษาปีที่ 6
- มัธยมศึกษาปีที่ 1
- มัธยมศึกษาปีที่ 2
- มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านผู้เรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ใน หน้าข้อความ หรือเติมคำ ในช่องว่างตามสภาพจริง
เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของนักเรียน

ในปีการศึกษา 2555 (พ.ศ. 55 – มี.ศ. 56)

1. นักเรียนเคยได้รับการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านนักเรียนหรือไม่
  - ไม่เคย
  - เคย จำนวน..... ครั้ง
2. นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านนักเรียนหรือไม่
  - ไม่ได้รับ
  - ได้รับ โดยวิธี.....
3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณเพื่อการประกันคุณภาพภายในด้านนักเรียนหรือไม่
  - ไม่มีส่วนร่วม
  - มีส่วนร่วม โดยการ .....
4. นักเรียนได้รับทราบเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละฝ่ายในการประกันคุณภาพภายในด้านนักเรียนหรือไม่
  - ได้รับทราบ
  - ไม่ได้รับทราบ
5. นักเรียนได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านนักเรียนหรือไม่
  - ไม่ได้รับแต่งตั้ง
  - ได้รับแต่งตั้ง ตำแหน่ง.....
6. นักเรียนทราบเป้าหมายด้านนักเรียนของโรงเรียนหรือไม่
  - ไม่ทราบ
  - ทราบ โดยวิธี.....

7. นักเรียนยอมรับเป้าหมายด้านนักเรียนของโรงเรียนหรือไม่

- ยอมรับ
 ไม่ยอมรับ เพราะ.....

8. นักเรียนทำงานที่ได้รับผิดชอบในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนตามแผนที่กำหนด
 ใจหรือไม่

- ใจ
 ไม่ใจ เพราะ.....

9. ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพอย่างมีความสุข
 ใจหรือไม่

- ใจ
 ไม่ใจ

10. นักเรียนทราบผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเกี่ยวกับนักเรียนหรือไม่

- ทราบ
 ไม่ทราบ

11. นักเรียนใช้ผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของนักเรียนในการแสดงความพึงพอใจ
 ต่อโรงเรียนใจหรือไม่

- ใจ
 ไม่ใจ เพราะ.....

12. นักเรียนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้านนักเรียนหรือไม่

- ไม่มี
 มี ได้แก่.....
 .....
 .....
 .....

ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางเดือนดารา อุทัย
วัน เดือน ปีเกิด	30 พฤษภาคม 2504
สถานที่เกิด	อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2556
สถานที่ทำงาน	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยู.พี.ประเมินและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ตำแหน่ง	ผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

